



บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในเรื่องการดำเนินงานเกี่ยวกับหนังสือค้างของห้องสมุดมหาวิทยาลัย

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามในเรื่องการดำเนินงานเกี่ยวกับหนังสือค้างของห้องสมุดมหาวิทยาลัยในบทนี้ จะนำเสนอโดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ห้องสมุดที่ไม่มีหนังสือค้าง ในประเด็นต่อไปนี้

- ก. สภาพทั่วไปของห้องสมุดที่ไม่มีหนังสือค้าง
- ข. เหตุผลที่ห้องสมุดไม่มีหนังสือค้าง
- ค. วิธีการดำเนินงานให้หมดปัญหาหนังสือค้าง

ตอนที่ 2 ห้องสมุดที่มีหนังสือค้าง ในประเด็นต่อไปนี้

- ก. สภาพทั่วไปของห้องสมุดที่มีหนังสือค้าง
- ข. สาเหตุที่ทำให้ห้องสมุดมีหนังสือค้าง

ตอนที่ 3 การดำเนินงานเกี่ยวกับหนังสือค้างของห้องสมุด

ตอนที่ 4 ปัญหาในการดำเนินงาน และข้อเสนอแนะ รวมทั้งข้อคิดเห็นเพิ่มเติมของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากการสอบถามหัวหน้าหน่วยงานทำบัตรรายการและจัดหมู่หนังสือของห้องสมุดมหาวิทยาลัยของรัฐ ทั้งห้องสมุดกลางและห้องสมุดคณะ รวมทั้งห้องสมุดเฉพาะที่มีฐานะเทียบเท่าห้องสมุดคณะในระบบการบริหารงานแบบเอกเทศ จำนวน 65 แห่ง ปรากฏผลดังนี้ (ตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 จำนวนห้องสมุดที่คอบแบบสอบถาม

ห้องสมุด	จำนวนที่ ส่งแบบสอบถาม	จำนวนห้องสมุด ที่คอบแบบสอบถาม	ร้อยละ
ห้องสมุดกลาง	26	26	100
ห้องสมุดคณะและห้องสมุด เฉพาะที่มีฐานะ เทียบเท่าห้องสมุดคณะ	39	37	94.87
รวม	65	63	(96.92)

ห้องสมุดที่ไม่คอบแบบสอบถามมีจำนวน 2 แห่ง เป็นห้องสมุดคณะทั้ง 2 แห่งคือ
ห้องสมุดสำนักพัฒนาเทคนิคศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า วิทยาเขตพระนครเหนือ และ
ห้องสมุดคณะเทคนิคการแพทย์ มหาวิทยาลัยมหิดล

จากจำนวนผู้คอบแบบสอบถามทั้งหมด มีห้องสมุดที่มีและไม่มีหนังสือค้าง ดังนี้

ตารางที่ 2 จำนวนห้องสมุดที่มีและไม่มีหนังสือค้าง

ห้องสมุด	จำนวนห้องสมุดที่ไม่มีหนังสือค้าง		จำนวนห้องสมุดที่มี หนังสือค้าง		รวม (แห่ง)
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
ห้องสมุดกลาง	2	8.33	24	91.67	26
ห้องสมุดคณะและห้องสมุด เฉพาะที่มี ฐานะเทียบเท่าห้องสมุดคณะ	15	38.46	22	61.54	37
รวม	17	(26.98)	46	(73.02)	63

ตอนที่ 1 ห้องสมุดที่ไม่มีหนังสือค้าง

จำนวนห้องสมุดที่ไม่มีหนังสือค้างในการศึกษาค้างครั้งนี้ มีจำนวน 17 แห่ง เป็นห้องสมุดกลาง
2 แห่ง คือ หอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และสำนักหอสมุดกลาง สถาบันเทคโนโลยี
พระจอมเกล้า วิทยาเขตพระนครเหนือเป็นห้องสมุดคณะและห้องสมุดเฉพาะที่มีฐานะเทียบเท่าห้อง
สมุด จำนวน 15 แห่ง ในจำนวนนี้ เป็นห้องสมุดคณะและห้องสมุดเฉพาะที่มีฐานะเทียบเท่าห้อง

สมุคคณะในสังกัดจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 11 แห่งคือ ท้องสมุคคณะทันตแพทยศาสตร์
 ท้องสมุคคณะนิเทศศาสตร์ ท้องสมุคคณะแพทยศาสตร์ ท้องสมุคคณะเภสัชศาสตร์ ท้องสมุคคณะ-
 วิทยาศาสตร์ ท้องสมุคคณะวิศวกรรมศาสตร์ ท้องสมุค ดร. พรรณิณี สาคริก ท้องสมุคและศูนย์
 เอกสารการสัตว ท้องสมุคสถาบันประชากรศาสตร์ ท้องสมุคสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์การแพทย์
 และท้องสมุคสถาบันวิจัยสภาวะแวดล้อม เป็นท้องสมุคคณะในสังกัดมหาวิทยาลัยมหิดล 2 แห่ง
 คือ ท้องสมุคคณะทันตแพทยศาสตร์ และท้องสมุคคณะแพทยศาสตร์ และอีก 2 แห่ง ได้แก่ ท้องสมุค
 บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร และท้องสมุคคณะวิศวกรรมศาสตร์
 สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า วิทยาเขตเจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง (ตารางที่ 2)

ก. สภาพทั่วไปของท้องสมุคที่ไม่มีหนังสือค้าง



ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 3 สถานภาพและการบริหารงานของห้องสมุดที่ไม่มีหนังสือค้าง

ห้องสมุดที่ไม่มีหนังสือค้าง	สถานภาพห้องสมุด			ระบบการบริหารงาน			ปีที่เปิดทำการ				สาขาวิชาที่ เน้นหนัก			
	สำนัก	แผนก	งาน	ห้องสมุดกลาง		คณะ	2490-	2501-	2511-	2521-	1	2	3	4
				ศูนย์รวม	เอกเทศ		2500-	2510	2520	2530				
จุฬาฯ														
ทันต.		X				X								X
นิเทศ.		X				X		2508			X			
แพทย์.		X				X	2491							X
เกสัช.		X				X								X
วิทยา.		X				X						X		
วิศวะ.		X				X						X		
ศร. พรรณิณี.		X				X			2520		X			
ศูนย์เอกสารการสัตว		X				X								X
ประชากร.		X				X		2510			X			
วิจัยวิทยาศาสตร์การแพทย์		X				X				2521				X
วิจัยสภาวะแวดล้อม		X				X								X
ม.มหิดล														
ทันต.		X				X			2511					X
แพทย์. รามา.		X				X			2513					X
มศว.ประสานมิตร														
บัณฑิต.		X				X			2519					
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า														
วิศวะ.		X				X			2518				X	
ม.สงขลานครินทร์														
หอสมุดกลาง			X		X					2521				X
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า														
สำนักหอสมุดกลาง		X				X			2522				X	
รวม		1	15	1	1	15	1	2	6	2	2	1	4	9

หมายเหตุ	วิชาที่ เน้นหนัก
1	หมายถึง สาขาสังคมศาสตร์
2	" สาขามนุษยศาสตร์
3	" สาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
4	" วิทยาศาสตร์การแพทย์

จากตารางที่ 3 จะเห็นได้ว่า ห้องสมุดที่ไม่มีหนังสือค้าง จำนวน 15 แห่ง เป็นห้องสมุดคณะและห้องสมุดเฉพาะที่มีฐานะเทียบเท่าห้องสมุดคณะในระบบบริหารงานแบบเอกเทศ ซึ่งมีการบริหารงานและดำเนินการด้านเทคนิคของห้องสมุดเป็นอิสระ ไม่ขึ้นต่อห้องสมุดกลาง ห้องสมุดทั้ง 15 แห่งนี้ มีสถานภาพเป็นแผนก มีห้องสมุดที่ไม่มีหนังสือค้าง 2 แห่ง เป็นห้องสมุดกลางในระบบการบริหารงานแบบศูนย์รวม คือ หอสมุดกลางมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ โดยมีสถานภาพเป็นงาน 1 แห่ง และอีก 1 แห่ง เป็นห้องสมุดกลางในระบบบริหารงานแบบเอกเทศ คือ สำนักหอสมุดกลาง สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า วิทยาเขตพระนครเหนือ มีสถานภาพเป็นสำนัก

สำหรับมีที่ห้องสมุดเปิดทำการนั้น ห้องสมุดที่ไม่มีหนังสือค้าง จำนวน 6 แห่ง เปิดทำการในช่วง พ.ศ.2511-2520 (20-10 ปีนับถึงปัจจุบัน) โดยมีห้องสมุดที่เปิดทำการในช่วง 3 ปีแรกของช่วงนี้ จำนวน 3 แห่ง และห้องสมุดที่เปิดทำการในช่วง 3 ปีหลังของช่วง 10 ปีนี้ มีจำนวน 3 แห่งเช่นกัน ห้องสมุดที่เปิดทำการล่าสุด มีจำนวน 2 แห่ง คือ ห้องสมุดสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์การแพทย์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เปิดทำการใน พ.ศ.2521 (10 ปีนับถึงปัจจุบัน) มีห้องสมุดที่ไม่มีหนังสือค้าง 2 แห่ง เปิดทำการมานานกว่า 20 ปี นับถึงปัจจุบัน เป็นห้องสมุดคณะในสังกัดจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยทั้ง 2 แห่ง ได้แก่ ห้องสมุดคณะนิเทศศาสตร์ เปิดทำการ พ.ศ.2508 และห้องสมุดสถาบันประชากรศาสตร์ เปิดทำการ พ.ศ.2510 ในจำนวนห้องสมุดที่ไม่มีหนังสือค้าง ซึ่งคอยแบบสอบถามในข้อนี้ ห้องสมุดที่เปิดทำการมานานที่สุด ได้แก่ ห้องสมุดคณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เปิดทำการมานานราว 40 ปี นับถึงปัจจุบัน

ส่วนสาขาวิชาที่ห้องสมุดที่ไม่มีหนังสือค้างเหล่านี้เน้นหนักนั้น หอสมุดกลาง ม.สงขลานครินทร์ และห้องสมุดคณะ ๓ แห่ง เน้นหนักด้านสาขาวิชาวิทยาศาสตร์การแพทย์ ห้องสมุดที่เน้นหนักทางด้านสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มีจำนวน 4 แห่ง มีห้องสมุดคณะ 2 แห่ง ที่เน้นหนักทางด้านสังคมศาสตร์ และ 1 แห่ง เน้นหนักทางด้านมนุษยศาสตร์ ทั้งนี้ มีห้องสมุดที่ไม่มีหนังสือค้าง 1 แห่ง ที่ไม่เน้นหนักสาขาใดสาขาหนึ่ง คือ ห้องสมุดบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เนื่องจากห้องสมุดจัดเก็บเฉพาะวิทยานิพนธ์ของบัณฑิตวิทยาลัย ในทุกสาขาวิชาที่มหาวิทยาลัยเปิดสอน



ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4 จำนวนหนังสือของห้องสมุดในปัจจุบันและปริมาณการจัดหาในแต่ละปี

ห้องสมุดที่ไม่มีหนังสือค้าง	จำนวนหนังสือของห้องสมุด / เล่ม				ปริมาณการจัดหา ในแต่ละปี / เล่ม
	ท	อ	อื่น ๆ	รวม	
จุฬา					
ทันต.	200	4,972	*	5,172	200
นิเทศ.	8,334	5,156	*	13,490	300
แพทย์.	5,000	25,000	*	30,000	1,000
เภสัช.	1,000	9,000	*	10,000	150
วิทยา.	*	*	*	*	500
วิศวกรรม.	14,235	1,828	*	16,063	1,000
คร.พหุวิธี.	300	8,900	*	9,200	400
ศูนย์เอกสารสารคดี	3,181	19,927	30	23,148	800
ประชากร.	6,000	9,000	*	15,000	600
วิจัยวิทยาศาสตร์การแพทย์					
วิจัยสภาวะแวดล้อม	3,070	2,050	50	5,170	500
ม.มหิดล					
ทันต.	150	4,200	*	4,350	200
แพทย์. ธรรมา.	1,959	11,432	*	13,391	600
มศว.ประสานมิตร					
บัณฑิต.	4,250	460	*	4,710	*
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า					
วิศวกรรม.	4,540	14,597	*	19,137	600
ม.สงขลา					
หอสมุดกลาง	40,000	50,000	*	90,000	6,000
สถาบันเทคโนโลยีพระนครเหนือ					
สำนักหอสมุดกลาง	23,000	25,200	2,000	50,200	5,000

หมายเหตุ ท หมายถึง หนังสือภาษาไทย

อ หมายถึง หนังสือภาษาอังกฤษ

อื่น ๆ หมายถึง หนังสือภาษาต่างประเทศอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากภาษาอังกฤษ

* ไม่ระบุจำนวน

จากตารางที่ 4 จะเห็นว่า จำนวนหนังสือของห้องสมุดคณะ 8 แห่ง มีหนังสือตั้งแต่ 10,000 เล่มขึ้นไป 3 แห่ง มีจำนวนหนังสือในห้องสมุดระหว่าง 5,000 - 9,000 เล่ม และห้องสมุดที่มีหนังสือน้อยกว่า 5,000 เล่ม มี 2 แห่ง คือ ห้องสมุดคณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล มีหนังสือจำนวน 4,350 เล่ม และห้องสมุดบัณฑิตวิทยาลัย ประสานมิตร มีหนังสือจำนวน 4,690 เล่ม ห้องสมุดที่มีหนังสือมากที่สุด คือ ห้องสมุดคณะแพทยศาสตร์ จุฬาฯ มีหนังสือจำนวน 30,000 เล่ม

ส่วนห้องสมุดกลางที่ไม่มีหนังสือค้าง 2 แห่ง คือ ห้องสมุดกลาง ม.สงขลานครินทร์ และสำนักหอสมุดกลาง สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า พระนครเหนือ มีจำนวนหนังสือในห้องสมุด 90,000 และ 50,200 เล่ม ตามลำดับ และเมื่อแยกหนังสือของห้องสมุดตามภาษาแล้ว ห้องสมุดทั้ง 2 แห่ง มีจำนวนหนังสือภาษาอังกฤษมากกว่าหนังสือภาษาไทย และสำนักหอสมุดกลาง สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า พระนครเหนือ ระบุว่า มีหนังสือภาษาต่างประเทศอื่น ๆ ด้วย จำนวน 2,000 เล่ม

สำหรับปริมาณการจัดหาในแต่ละปีนั้น ห้องสมุดคณะจำนวน 19 แห่ง มีปริมาณการจัดหาในแต่ละปี ตั้งแต่ 150 - 1,000 เล่ม โดยห้องสมุดที่มีการจัดหาในแต่ละปีมากกว่า 1,000 เล่ม มีเพียง 2 แห่ง คือ ห้องสมุดคณะแพทยศาสตร์ และห้องสมุดคณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาฯ และห้องสมุดที่มีปริมาณการจัดหาแต่ละปีไม่เกิน 500 เล่ม มี 7 แห่ง ส่วนห้องสมุดกลางทั้ง 2 แห่ง มีปริมาณการจัดหาแต่ละปี 6,000 และ 5,000 เล่ม

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 5 จำนวนบุคลากรประจำหน่วยงานทำบัตรรายการและจัดหมู่หนังสือ

ห้องสมุดที่ไม่มีหนังสือค้าง	จำนวนบรรณารักษ์				จำนวนเจ้าหน้าที่		รวม
	ป.โท	ประสบการณ์ การทำงาน	ป.ตรี	ประสบการณ์ การทำงาน	เจ้าหน้าที่ห้องสมุด	เจ้าหน้าที่พิมพ์ดีด	
จุฬาฯ							
ทันต.	1	(23)	-	-	-	1	2
นิเทศ.	-	-	1	*	1	-	2
แพทย์.	1**	(20)	1	(10)	-	-	2
เภสัช.	-	-	1	(10)	-	2	3
วิทยา.	-	-	1	(8)	4	2	7
วิศวกรรม.	-	-	1	(4)	-	-	1
ดร.พรณิณี.	1	*	-	-	-	-	1
ศูนย์เอกสารการสัตว	1	(10)	-	-	1	1	3
ประชากร.	1	(8)	-	-	1	1	3
วิจัยวิทยาศาสตร์การแพทย์	-	-	1	(1)	-	-	1
วิจัยสภาวะแวดล้อม	-	-	1	(1)	-	-	1
ม.มหิดล							
ทันต.	1	(15)	-	-	1	1	3
แพทย์. รามา.	-	-	1	(7)	2	1	4
มศว.ประสานมิตร							
บัณฑิต.	-	-	1	(2)	-	-	1
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า							
วิศวกรรม.	-	-	2	(2)	-	1	3
ม.สงขลานครินทร์							
หอสมุดกลาง	1**	*	2	*	3	3	9
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า							
สำนักหอสมุดกลาง	-	-	3	(7)	2	3	8

หมายเหตุ * ไม่ระบุ ป.โท หมายถึง ปริญญาโท ป.ตรี หมายถึง ปริญญาตรี

** เคยมีบรรณารักษ์ลาศึกษาต่อเต็มเวลา 1 คน เป็นเวลาอย่างน้อย 1 ปี

จากตารางที่ 5 จะเห็นได้ว่า ห้องสมุดคณะส่วนใหญ่ (13 แห่ง จาก 15 แห่ง) มีบุคลากรประจำหน่วยงานทำบัตรรายการและจัดหมู่หนังสือไม่เกิน 3 คน ในจำนวนนี้มีห้องสมุด 5 แห่ง ที่มีบุคลากรประจำหน่วยงานดังกล่าว จำนวน 3 คน 3 แห่ง มีบุคลากรประจำหน่วยงานดังกล่าว 2 คน และอีก 5 แห่ง มีบุคลากรดังกล่าว เพียงแห่งละ 1 คนเท่านั้น โดยเป็นบุคลากรในตำแหน่งบรรณารักษ์ทั้ง 5 แห่ง ห้องสมุดคณะที่มีบุคลากรประจำหน่วยนี้มากที่สุดคือ ห้องสมุดคณะวิทยาศาสตร์ จุฬาฯ มีบุคลากร จำนวน 7 คน เป็นบรรณารักษ์ระดับปริญญาตรีที่มีประสบการณ์การทำงานมานาน 8 ปี จำนวน 1 คน เป็นเจ้าหน้าที่ห้องสมุด 4 คน และเป็นเจ้าหน้าที่พิมพ์ดีด 2 คน รองลงมาคือ ห้องสมุดคณะแพทยศาสตร์ ม.มหิดล มีบุคลากรในหน่วยงานดังกล่าว จำนวน 4 คน เป็นบรรณารักษ์ระดับปริญญาตรีที่มีประสบการณ์การทำงานมานาน 7 ปี 1 คน เป็นเจ้าหน้าที่ห้องสมุด 2 คน และเป็นเจ้าหน้าที่พิมพ์ดีด 1 คน ส่วนห้องสมุดกลางที่ไม่มีหนังสือค้างทั้ง 2 แห่ง มีบุคลากรประจำหน่วยงานดังกล่าวจำนวน 9 และ 8 คน ซึ่งในจำนวนนี้เป็นบรรณารักษ์จำนวน 3 คน ทั้ง 2 แห่ง โดยห้องสมุดกลาง ม.สงขลามีบรรณารักษ์ระดับปริญญาโท 1 คน ระดับปริญญาตรี 2 คน และสำนักหอสมุดกลาง สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า พระนครเหนือ มีบรรณารักษ์ที่ทำหน้าที่นี้ในระดับปริญญาตรีทั้ง 3 คน ประสบการณ์การทำงานคนละ 7 ปี

สำหรับจำนวนบรรณารักษ์ที่รับผิดชอบงานทำบัตรรายการและจัดหมู่หนังสือ ห้องสมุดคณะ จำนวน 13 แห่ง จาก 15 แห่ง มีบรรณารักษ์รับผิดชอบงานดังกล่าวแห่งละ 1 คนเท่านั้น ห้องสมุด 2 แห่ง มีบรรณารักษ์ปฏิบัติงานดังกล่าวแห่งละ 2 คน คือ ห้องสมุดคณะแพทยศาสตร์ จุฬาฯ มีบรรณารักษ์ ระดับปริญญาโท 1 คน ประสบการณ์การทำงาน 20 ปี และระดับปริญญาตรี 1 คน ประสบการณ์การทำงาน 10 ปี และห้องสมุดคณะวิศวกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหาร มีบรรณารักษ์ระดับปริญญาตรี 2 คน ประสบการณ์การทำงานคนละ ประมาณ 2 ปี และในจำนวน 13 แห่งนี้ มี 5 แห่ง ที่มีบรรณารักษ์ระดับปริญญาโท ซึ่งมีประสบการณ์การทำงานในหน้าที่นี้ตั้งแต่ 8 - 23 ปี ประจำหน่วยงานฯ แห่งละ 1 คน อีก 18 แห่ง มีบรรณารักษ์ระดับปริญญาตรี ซึ่งมีประสบการณ์การทำงานในหน้าที่นี้ตั้งแต่ 1 - 10 ปี ประจำอยู่แห่งละ 1 คน เช่นกัน

ในจำนวนห้องสมุดที่ไม่มีหนังสือค้าง 17 แห่งนี้ มี 2 แห่งเท่านั้นที่มีบรรณารักษลาศึกษาต่อในระหว่างการทำงานในหน่วยงานดังกล่าว คือ ที่ห้องสมุดคณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีบรรณารักษลาศึกษาต่อ 1 คน และหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มีบรรณารักษลาศึกษาต่อ 1 คน

สำหรับจำนวนพนักงานห้องสมุดหรือเจ้าหน้าที่ห้องสมุดที่ประจำอยู่ในหน่วยงานทำบัตรรายการ และจัดหมู่หนังสือของห้องสมุดที่ไม่มีหนังสือค้ำงั้น ห้องสมุดคณะที่ไม่มีหนังสือค้ำงจำนวน 1 แห่ง มีบุคลากรในตำแหน่งเจ้าหน้าที่นี้แห่งละ 1 คน อีก 2 แห่ง ที่คอยแบบสอบถามในข้อนี้ มีบุคลากรในตำแหน่งหน้าที่นี้มากกว่า 1 คน คือ ห้องสมุดคณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มี 4 คน และคณะแพทยศาสตร์รามาธิบดี มี 2 คน

จำนวนเจ้าหน้าที่พิมพ์ดีด ซึ่งประจำอยู่ในหน่วยงานทำบัตรรายการและจัดหมู่หนังสือของห้องสมุดนั้น มีห้องสมุด 6 แห่ง คอยว่ามีแห่งละ 1 คน มี 2 แห่ง ที่มีเจ้าหน้าที่พิมพ์ดีด 2 คน คือ ห้องสมุดคณะเภสัชศาสตร์ และห้องสมุดคณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สำหรับห้องสมุดกลางทั้ง 2 แห่ง มีเจ้าหน้าที่พิมพ์ดีดแห่งละ 3 คน

จะเห็นได้ว่า ทั้งห้องสมุดกลางและห้องสมุดคณะที่ไม่มีหนังสือค้ำง มีจำนวนบุคลากรที่รับผิดชอบของงานทำบัตรรายการและจัดหมู่หนังสืออยู่ในอัตราที่น้อย โดยเฉพาะจำนวนบรรณารักษ์ อย่างไรก็ตาม บรรณารักษ์ของห้องสมุดที่ไม่มีหนังสือค้ำงเหล่านี้ ส่วนใหญ่มีประสบการณ์การทำงานหลายปี ทั้งยังไม่ประสบปัญหาการขาดแคลนบุคลากรอื่น เนื่องมาจากการลาศึกษาต่อเต็มเวลา ในระหว่างการทำงาน จึงทำให้การปฏิบัติงานคล่องตัว และต่อเนื่อง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๘ สถานที่ปฏิบัติงานทำบัตรรายการและจัดหมู่หนังสือ

ห้องสมุดที่ ไม่มีหนังสือค้าง	สถานที่ปฏิบัติงาน	เป็น เอกเทศ	รวมกับงานอื่น
จ.มหา			
กันต.		X	
นิเทศ.			X
แพทย์.		X	
เภสัช.			X
วิทยา.			X
วิศว.			X
คร.พระณี.			X
ศูนย์เอกสารการสัตว์		X	
ประชากร.		X	
วิจัยวิทยาศาสตร์การแพทย์			X
วิจัยสภาวะแวดล้อม		X	
ม.มหิดล			
กันต.			X
แพทย์. รามา.			X
มศว.ประสานมิตร			
บัญชี.		X	
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า			
วิศว.		X	
ม.สงขล			
หอสมุดกลาง		X	
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า			
สำนักหอสมุดกลาง		X	
	รวม	๙	๘*

* รวมอยู่กับงานบริการจ่าย-รับ 2 แห่ง รวมกับงานจัดหา 1 แห่ง

จากตารางที่ 6 จะเห็นว่า ห้องสมุดคณะที่ไม่มีหนังสือค้าง จำนวน 7 แห่ง มีสถานที่ปฏิบัติงานทำบัตรรายการและจัดหมู่หนังสือเป็นเอกเทศ ไม่รวมกับงานอื่น ในขณะที่ห้องสมุดคณะ จำนวน 8 แห่ง มีสถานที่ปฏิบัติงานทำบัตรรายการและจัดหมู่หนังสือรวมอยู่กับงานอื่น คือ รวมกับงานบริการจ่าย-รับ 2 แห่ง รวมกับงานจัดหา 1 แห่ง

สำหรับห้องสมุดกลางที่ไม่มีหนังสือค้างทั้ง 2 แห่ง มีสถานที่ปฏิบัติงานทำบัตรรายการและจัดหมู่หนังสือเป็นเอกเทศ ไม่รวมกับงานอื่น



ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 7 ประเภทหนังสือที่ห้องสมุดนำมาจัดหมู่

ห้องสมุดที่ไม่มีหนังสือค้าง	หนังสือทั่วไป	หนังสือตำรา	หนังสืออ้างอิง	สิ่งพิมพ์รัฐบาล	วิทยานิพนธ์	อื่น ๆ
จุฬาฯ						
ทันต.		X	X		X	
นิเทศ.	X	X	X	X	X	
แพทย์.	X	X	X	X	X	X*
เภสัช.		X	X			
วิทยา.		X	X	X		
วิศวกรรม.		X	X	X	X	
ดร. พรรณณี.	X		X			
ศูนย์เอกสารการสัตว	X	X	X		X	
ประชากร.	X	X	X	X	X	
วิจัยวิทยาศาสตร์การแพทย์	X	X	X	X	X	X*
วิจัยสภาวะแวดล้อม	X	X	X		X	
ม.มหิตล						
ทันต.	X	X	X			
แพทย์. รามา.		X	X	X	X	
มศว.ประสานมิตร						
บัณฑิต.	X		X	X	X	
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร						
วิศวกรรม.	X	X	X	X	X	
ม.สงขล						
หอสมุดกลาง	X	X	X	X	X	
สถาบันเทคโนโลยีพระนครเหนือ						
สำนักหอสมุดกลาง	X	X	X		X	X*
รวม	12	15	17	10	13	3

* งานวิจัย

จากตารางที่ 7 จะเห็นว่าห้องสมุดที่ไม่มีหนังสือค้างทุกแห่งจัดหมวดหมู่หนังสืออ้างอิงด้วยระบบจัดหมู่ระบบหลักของห้องสมุด สำหรับสิ่งพิมพ์ประเภทอื่นที่จัดหมวดหมู่ด้านระบบจัดหมู่ระบบหลักของห้องสมุดรองลงมาเป็นหนังสือคำரா (15 แห่ง) วิทยานิพนธ์ (13 แห่ง) หนังสือทั่วไป (12 แห่ง) และสิ่งพิมพ์รัฐบาล (10 แห่ง) ตามลำดับ มีห้องสมุดที่ไม่มีหนังสือค้างจำนวน 3 แห่ง ที่ทำบัตรและจัดหมู่งานวิจัยด้วยระบบจัดหมวดหมู่ระบบหลักของห้องสมุดด้วย คือ ห้องสมุดคณะแพทยศาสตร์ และห้องสมุดสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์การแพทย์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และสำนักหอสมุดกลาง สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า พระนครเหนือ



ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๘ ระบบจัดหมู่หนังสือของห้องสมุดและหลักเกณฑ์การลงรายการบัตรที่ห้องสมุดใช้

ห้องสมุดที่ไม่มีหนังสือค้าง	ระบบจัดหมู่หนังสือ				หลักเกณฑ์การลงรายการบัตร			
	ทศนิยมดิวอี้	หอสมุดรัฐสภาอเมริกัน	แพทย์แห่งชาติอเมริกัน	อื่น ๆ	สุทธิลักษณะอำพันวงศ์	AACRI	AACRI I	อื่น ๆ
จุฬาฯ								
ทันต.		X					X	
นิเทศ.	X				X			
แพทย์.		X	X				X	
เกสัช.		X			X		X	
วิทยา.		X					X	
วิศวกรรม.		X					X	
ดร. พรรณี.	X				X	X		
ศูนย์เอกสารการสัตว.				X*			X	
ประชากร.				X**			X	
วิจัยวิทยาศาสตร์การแพทย์.		X						X***
วิจัยสภาวะแวดล้อม.	X						X	
ม.มหิดล								
ทันต.		X	X				X	
แพทย์. รามา.		X	X				X	
มศว.ประสานมิตร								
บัณฑิต.	X				X			
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร								
วิศวกรรม.		X					X	
ม.สงขลานครินทร์								
หอสมุดกลาง		X					X	
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร								
สำนักหอสมุดกลาง		X					X	
รวม	4	11	3	2	4	1	13	1

หมายเหตุ * หมายถึง CUVC (Chulalongkorn Univ. Veterinary Classification)
 ** หมายถึง Population/Family Planning Thesaurus
 *** หมายถึง AIA Cataloging Rules for Author and Titles Entries

จากตารางที่ 8 จะเห็นว่า ห้องสมุดที่ไม่มีหนังสือค้าง ซึ่งเป็นห้องสมุดคณะจำนวน 9 แห่ง และห้องสมุดกลาง 2 แห่ง ใช้ระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกันเป็นระบบหลักในการจัดหมวดหมู่หนังสือของห้องสมุด มีห้องสมุดคณะจำนวน 4 แห่ง จัดหมวดหมู่หนังสือของห้องสมุดด้วยระบบทศนิยมของคิวอี้ คือ คณะนิเทศศาสตร์ ห้องสมุด ดร.พรธิณี สาคริก ห้องสมุดสถาบันวิจัยสภาวะแวดล้อม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และห้องสมุดมณฑลพิศวัตติ์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร นอกจากนี้มีห้องสมุดคณะ 3 แห่ง ที่จัดหมวดหมู่หนังสือด้านการแพทย์ด้วยระบบหอสมุดแพทย์แห่งชาติอเมริกัน (NLM) ควบคู่ไปกับระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน คือ ห้องสมุดคณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ห้องสมุดคณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล และคณะแพทยศาสตร์ รามาธิบดี และห้องสมุดคณะอีก 2 แห่ง ที่ใช้ระบบจัดหมู่หนังสือระบบอื่นนอกจากนี้ คือ ห้องสมุดสถาบันประชากรศาสตร์ จุฬาฯ ใช้ระบบ Population/Family Planning Thesaurus และห้องสมุดและศูนย์เอกสารการสัตว จุฬาฯ ใช้ระบบ CUVIC (Chulalongkorn Univ. Veterinary Classification)

สำหรับหลักเกณฑ์การลงรายการบัตรที่ห้องสมุดใช้ ห้องสมุดที่ไม่มีหนังสือค้าง จำนวน 13 แห่ง ทั้งห้องสมุดคณะ จำนวน 11 แห่ง และห้องสมุดกลาง 2 แห่ง ใช้หลักเกณฑ์การลงรายการบัตรแบบแองโกลอเมริกัน ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 2 มีห้องสมุดคณะ 1 แห่ง ที่ใช้หลักเกณฑ์การลงรายการบัตรแบบแองโกลอเมริกันฉบับพิมพ์ครั้งที่ 1 คือ ห้องสมุด ดร.พรธิณี สาคริก ห้องสมุดคณะ 4 แห่ง ใช้หลักเกณฑ์การทำบัตรรายการของสุทธิลักษณ์ อ่ำพันวงษ์ และอีก 1 แห่ง ใช้หลักเกณฑ์การลงรายการแบบ ALA Cataloging Rules for Author and Titles Entries (กฎการลงรายการสำหรับผู้แต่งและชื่อเรื่องของสมาคมห้องสมุดอเมริกัน) คือ ห้องสมุดสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์การแพทย์ จุฬาฯ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๑ หนังสือหัวเรื่องและคู่มือช่วยทำบัตรรายการที่ห้องสมุดใช้

ห้องสมุดที่ไม่มีหนังสือค้าง	หัวเรื่องภาษาไทย				หัวเรื่องภาษาอังกฤษ				คู่มือช่วยทำบัตรรายการ					
	1	2	3	อื่น ๆ	1	2	3	อื่น ๆ	1	2	3	4	5	อื่น ๆ
จุฬาฯ														
ทันต.							X							
นิเทศ.		X				X						X	X	
แพทย์.					X		X				X		X	X**
เภสัช.		X			X	X	X							
วิทยา.		X	X		X		X			X				
วิศวกรรม.				XX	X					X				
ด.ร. พรรณิณี.					X									
ศูนย์เอกสารการสัตว														X***
ประชากร.		X						X*						X
วิจัยวิทยาศาสตร์การแพทย์														X
วิจัยสภาวะแวดล้อม		X					X				X			X
ม.มหิดล														
ทันต.					X		X							
แพทย์. รามา.							X						X	X**
มศว.ประสานมิตร														
บัณฑิต.		X										X		
สถาบันเทคโนโลยีเจ้าคุณทหาร														
วิศวกรรม.	X	X			X									
ม.สงขลานครินทร์														
หอสมุดกลาง	X	X	X		X				X	X	X	X		
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า														
สำนักหอสมุดกลาง	X				X				X	X				
รวม	9	8	2	1	9	3	8	1	4	2	3	3	6	3

* หมายถึง Population Family Planning Thesaurus

** หมายถึง Current catalog of NLM

- หมายเหตุ หัวเรื่องภาษาไทย 1 หมายถึง หัวเรื่องสำหรับหนังสือภาษาไทย รวบรวมโดย
คณะอนุกรรมการวิเคราะห์เลขหมู่ ห้องสมุด
สถาบันอุดมศึกษา
- 2 " หัวเรื่องสำหรับหนังสือภาษาไทย โดยสมาคมห้องสมุด
แห่งประเทศไทย
- 3 " หัวเรื่องสำหรับหนังสือภาษาไทย โดย ทอทยศ ประทุมวงศ์
- หัวเรื่องภาษาอังกฤษ 1 หมายถึง Library of Congress Subject Headings
- 2 หมายถึง Sears List of Subject Headings
- 3 หมายถึง NLM Medical Subject Headings
- คู่มือช่วยทำบัตรรายการ 1 หมายถึง The National Union Catalog (NUC)
- 2 " American Book Publishing Record (BPR)
- 3 " โครงการ Cataloging in Publication
- 4 " Union Catalog of Books in University
Libraries of Thailand
- 5 " รายชื่อหนังสือใหม่ของห้องสมุดต่าง ๆ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากตารางที่ 9 หัวเรื่องสำหรับหนังสือภาษาไทยที่ห้องสมุดใช้ ห้องสมุดที่ไม่มีหนังสือ
ค้างจำนวน 8 แห่ง ใช้หัวเรื่องสำหรับหนังสือภาษาไทย ของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย
มีห้องสมุด 3 แห่ง ที่ไม่มีหนังสือค้าง ใช้หัวเรื่องสำหรับหนังสือภาษาไทย รวบรวมโดยคณะกรรมการ
วิเคราะห์เลขหมู่และทำบัตรรายการห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ห้องสมุด 2 แห่ง ใช้หัวเรื่อง
สำหรับหนังสือภาษาไทย โดย ทองหยด ประทุมวงศ์ และห้องสมุดคณะ 1 แห่ง คือ ห้องสมุด
คณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ใช้หัวเรื่องสำหรับหนังสือภาษาไทยของ หวา
พันธุเมษา

สำหรับหัวเรื่องภาษาอังกฤษ ห้องสมุดส่วนใหญ่ใช้ Library of Congress Subject
Headings มีทั้งฉบับพิมพ์ครั้งที่ 5, 8, 9 และ 10 หัวเรื่องที่ห้องสมุดต่าง ๆ ใช้รองลงมา
คือ NLM Medical Subject Headings ซึ่งห้องสมุดที่ใช้หัวเรื่องนี้เป็นห้องสมุดที่เน้นทางด้าน
วิทยาศาสตร์การแพทย์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 10 ผู้รับผิดชอบงานในหน่วยงานทำบัตรรายการและจัดหมู่หนังสือ จำแนกตามประเภท และการกำหนดปริมาณงานของบรรณารักษ์
 ในหน่วยงานทำบัตรรายการและจัดหมู่หนังสือ : ห้องสมุดที่ไม่มีหนังสือค้าง

ห้องสมุดที่ไม่มีหนังสือค้าง	หน้าที่ความรับผิดชอบของบรรณารักษ์และเจ้าหน้าที่								กำหนดปริมาณงาน บรรณารักษ์									
	1	2	3	4	5	6	7	8	1	2	3							
	บ. จ.	บ. จ.	บ. จ.	บ. จ.	บ. จ.	บ. จ.	บ. จ.	บ. จ.										
จุฬาฯ																		
ทันต.	X		X	X		X	X	X	X	X	X							
นิเทศ.	X		X	X		X	X		X	X								
แพทย์.	X		X	X		X	X		X	X								
เภสัช.	X	X		X	X		X	X	X	X		X						
วิทยา.	X		X	X	X		X	X	X	X								
วิศว.	X		X	X		X	X	X	X	X	X							
คร. พรรณมี.	X		X	X		X	X	X	X	X		X						
ศูนย์เอกสารการสัตว	X	X		X	X	X	X	X		X	X							
ประชากร.	X		X	X		X	X	X		X	X							
วิจัยวิทยาศาสตร์การแพทย์	X	X		X	X		X	X	X	X	X							
วิจัยสภาวะแวดล้อม	X	X		X	X		X	X	X	X	X							
ม.มหิตล																		
ทันต.	X		X	X		X	X	X	X	X		X						
แพทย์. รามา.	X		X	X		X	X	X	X	X		X						
มศว.ประสานมิตร																		
บัณฑิต.	X	X		X	X		X	X	X	X								
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า																		
วิศว.	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X							
ม.สงขล																		
หอสมุดกลาง	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X		X						
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า																		
สำนักหอสมุดกลาง	X	X		X	X	X	X	X	X	X		X						
รวม	17	1	4	12	14	3	5	11	5	11	15	14	2	15	1	3	3	7

หมายเหตุ การกำหนดปริมาณงานบรรณารักษ์

- 1 หมายถึง กำหนดปริมาณงานแต่ไม่กำหนดระยะเวลา
- 2 " ไม่กำหนดปริมาณงาน แต่ต้องลงสถิติการทำงานเป็นช่วง ๆ
- 3 " ไม่กำหนดปริมาณงานและเวลา

หน้าที่ความรับผิดชอบของบรรณารักษ์และเจ้าหน้าที่

- 1 หมายถึง ทำบัตรรายการและจัดหมู่หนังสือ
 - 2 " พิมพ์บัตรรายการ
 - 3 " ตรวจสอบการพิมพ์บัตร
 - 4 " เตรียมหนังสือให้บริการ
 - 5 " เรียงบัตรรายการ
 - 6 " ตรวจสอบการเรียงบัตรรายการ
 - 7 " รวบรวมรายชื่อหนังสือใหม่
 - 8 " ตรวจสอบรายชื่อหนังสือใหม่
- บ. หมายถึง บรรณารักษ์
- จ. " เจ้าหน้าที่

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากตารางที่ 10 จะเห็นได้ว่า งานที่เป็นความรับผิดชอบของบรรณารักษ์ฝ่ายทำบัตรรายการและจัดหมู่หนังสือ ของห้องสมุดกลาง และห้องสมุดคณะก็คือ งานทำบัตรรายการและจัดหมู่หนังสือ งานตรวจการพิมพ์บัตรรายการ งานตรวจการเรียงบัตรรายการ งานรวบรวมรายชื่อหนังสือใหม่ และตรวจการพิมพ์รายชื่อหนังสือใหม่ งานที่นอกเหนือจากนี้ได้แก่ งานพิมพ์บัตรรายการ งานเตรียมหนังสือออกให้บริการและงานเรียงบัตรรายการ เป็นความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ห้องสมุด นอกจากนี้บางห้องสมุดที่ได้มอบหมายให้เจ้าหน้าที่ห้องสมุดมีความรับผิดชอบมากขึ้น คือ ช่วยทำงานที่เป็นงานของบรรณารักษ์ได้ เช่น ห้องสมุดและศูนย์เอกสารการสัตว จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เจ้าหน้าที่สามารถช่วยทำบัตรรายการและจัดหมู่หนังสือภาษาไทยได้โดยเฉพาะหนังสือที่เป็นฉบับซ้ำ เนื่องจากเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานในห้องสมุดมานานจนเกิดทักษะและการเรียนรู้มากขึ้น นอกจากงานทำบัตรรายการและจัดหมู่หนังสือแล้ว บางห้องสมุดมอบหมายให้เจ้าหน้าที่รับผิดชอบในการตรวจการพิมพ์บัตรรายการ คือ ห้องสมุดคณะทันตแพทยศาสตร์ ห้องสมุดและศูนย์เอกสารการสัตว และสำนักหอสมุดกลาง สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า วิทยาเขตพระนครเหนือ ส่วนการรวบรวมรายชื่อหนังสือใหม่ และตรวจการพิมพ์รายชื่อหนังสือใหม่ คือ ห้องสมุดสถาบันประชากรศาสตร์ และห้องสมุดและศูนย์เอกสารการสัตว สำหรับการตรวจการพิมพ์รายชื่อหนังสือใหม่ คือ ห้องสมุดและศูนย์เอกสารการสัตว

ในทำนองเดียวกันบรรณารักษ์ต้องรับผิดชอบงานที่เป็นงานในความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ด้วย ได้แก่ งานพิมพ์บัตรรายการ คือ ห้องสมุดคณะแพทยศาสตร์ ห้องสมุดสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์การแพทย์ ห้องสมุดสถาบันวิจัยสภาวะแวดล้อม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และมีพิศวิทยลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร และห้องสมุดคณะวิศวกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหาร เฉพาะงานเรียงบัตรรายการ

สำหรับการกำหนดปริมาณงานสำหรับบรรณารักษ์ผู้ทำหน้าที่ทำบัตรรายการและจัดหมู่หนังสือนั้น ห้องสมุดคณะ 7 แห่ง ไม่กำหนดทั้งปริมาณและเวลาในการปฏิบัติงาน เนื่องจากมีบรรณารักษ์เพียงคนเดียว ต้องเร่งทำงานให้แล้วเสร็จ มีห้องสมุดคณะ 3 แห่ง กำหนดปริมาณงานแต่ไม่กำหนดระยะเวลาที่ต้องทำให้แล้วเสร็จ และห้องสมุดกลาง 2 แห่ง กับห้องสมุดคณะอีก 1 แห่ง คือ ห้องสมุดและศูนย์เอกสารการสัตว ที่ไม่กำหนดปริมาณงาน แต่ต้องลงสถิติการทำงานเป็นรายเดือน

ตารางที่ 11 วิธีการเลือกหนังสือมาทำบัตรรายการและจัดหมู่ และนโยบายในการแก้ไขรายการที่ทำไปแล้ว

ห้องสมุดที่ไม่มีหนังสือค้าง	วิธีการเลือกหนังสือมาทำบัตรรายการและจัดหมู่					นโยบายการแก้ไขรายการที่ทำไปแล้ว		
	เลือกหนังสือใหม่ก่อน	ตามลำดับที่เข้ามา	ตามความต้องการ- การของผู้ใช้	บรรณารักษ์เป็นผู้เลือก	หัวหน้างานกำหนด	1	2	3
จุฬาฯ								
ทันต.		X				X		
นิเทศ.		X				X		
แพทย์.		X	X			X		
เกสซ.		X						
วิทยา.		X					X	
วิศว.	X			X	X			
ดร. พรรณี.				X				X
ศูนย์เอกสารการสัตว์		X				X		
ประชากร.	X						X	
วิจัยวิทยาศาสตร์การแพทย์		X					X	
วิจัยสภาวะแวดล้อม		X				X		
ม.มหิดล								
ทันต.		X				X		
แพทย์. รามา.			X				X	
มศว.ประสานมิตร								
บัณฑิต.			X				X	
สถาบันเทคโนโลยีเจ้าคุณทหาร								
วิศว.		X				X		
ม.สงขลลา								
หอสมุดกลาง	X	X				X		
สถาบันเทคโนโลยีพระนครเหนือ								
สำนักหอสมุดกลาง	X	X			X		X	
รวม	4	12	3	2	2	8	6	1

หมายเหตุ นโยบายแก้ไขรายการที่ทำไปแล้ว 1 หมายถึง แก้ไขไปพร้อมกับหนังสือใหม่ 2 หมายถึง แก้ไขเมื่อมีเวลาภายหลัง 3 หมายถึง ไม่มีการแก้ไข แต่ทำบัตรโยงให้ผู้ใช้ทราบ

ตารางที่ 11 ห้องสมุดที่ไม่มีหนังสือค้าง 12 แห่ง ใช้วิธีทำบัตรรายการและจัดหมู่ตามลำดับที่หนังสือเข้ามา มีห้องสมุดที่ไม่มีหนังสือค้าง 4 แห่ง ที่เลือกหนังสือใหม่มาทำบัตรรายการและจัดหมู่ก่อนลำดับอื่น ห้องสมุดที่เลือกหนังสือมาทำบัตรรายการและจัดหมู่ตามสาขาวิชา เลือกโดยบรรณารักษ์ เป็นผู้กำหนดและหัวหน้างานเป็นผู้กำหนดมีอย่างละ 2 แห่ง เท่ากัน และมีห้องสมุดที่เลือกหนังสือตามความต้องการของผู้ใช้ จำนวน 3 แห่ง

สำหรับนโยบายในการแก้ไขรายการต่าง ๆ ในบัตรรายการที่ทำไปแล้ว ในกรณีที่เกิดหลักการลงรายการหรือแผนการจัดหมู่หรือรายการหัวเรื่องได้เปลี่ยนแปลงไป ตามการแก้ไขรายการในการพิมพ์ครั้งล่าสุดนั้น ห้องสมุดที่ไม่มีหนังสือค้าง จำนวน 8 แห่ง จะแก้ไขรายการตามรายการที่เปลี่ยนแปลงไป พร้อม ๆ กับการทำบัตรและจัดหมู่หนังสือใหม่ ห้องสมุดที่ไม่มีหนังสือค้าง จำนวน 6 แห่ง ไม่มีการแก้ไขรายการต่าง ๆ ที่ทำไปแล้ว แต่ใช้วิธีทำรายการโยงให้ผู้ใช้ทราบ และมีห้องสมุดจำนวน 2 แห่ง ที่ใช้วิธีแก้ไขรายการต่าง ๆ เมื่อมีเวลาภายหลัง ทั้งนี้มีห้องสมุด จำนวน 1 แห่ง ตอบว่า ไม่มีการแก้ไขรายการที่ทำไปแล้วเลย และ 2 แห่ง ไม่ตอบคำถามในข้อนี้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 12 สรุปสภาพทั่วไปของห้องสมุดมหาวิทยาลัยที่ไม่มีหนังสือค้าง

ห้องสมุดที่ไม่มีหนังสือค้าง	จำนวนปีที่เปิดทำการ			สาขาวิชาที่เน้นหนัก		จำนวนหนังสือ	ปริมาณการจัดหา ในแต่ละปี	เปอร์เซ็นต์การจัดหา ต่อจำนวนหนังสือ	ระบบจัดหมู่หนังสือ			แบบแผนการลงรายการ			จำนวน บร.		สถานที่ทำ งาน		
	30ปี	20ปี	10ปี	มนุษย	สังคม				วิทยาศาสตร์	1	2	3	1	2	3	ป.โท	ป.ตรี	1	2
				ห	ท														
จุฬาฯ																			
ทันต.					X	5,172	200	3.88		X		X			1			X	
นิเทศ.	X				X	13,490	300	2.22	X				X			1		X	
แพทย์.	X				X	30,000	1,000	3.33		X	X	X			1	1		X	
เกษตร.					X	10,000	150	1.50		X		X	X			1		X	
วิทยา.										X		X				1		X	
วิศวกรรม.					X	16,083	1,000	6.22		X		X				1		X	
ครุ. ทรัพยากร.		X			X	9,200	400	4.34	X			X	X		1			X	
ศูนย์เอกสารการสัตว					X	23,148	800	3.45				X			1			X	
ประชากร.	X				X	15,000	800	4.00				X			1			X	
วิจัยวิทยาศาสตร์การแพทย์			X		X					X						1		X	
วิจัยสภาวะแวดล้อม					X	5,170	500	9.87	X			X				1		X	
ม.มหิตล																			
ทันต.		X			X	4,350	200	4.58		X	X	X				1		X	
แพทย์. งามา.		X			X	13,381	800	4.48		X	X	X				1		X	
มศว. ประสานมิตร																			
บัณฑิต.		X				4,680			X					X		1		X	
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า																			
วิศวกรรม.		X			X	18,137	808	3.18		X		X				2		X	
ม. สงขลดา																			
หอสมุดกลาง			X		X	90,000	8,000	8.88		X		X			1	2		X	
สถาบันเทคโนโลยีพระนครเหนือ																			
สำนักหอสมุดกลาง		X			X	50,200	8,000	9.88		X		X				3		X	
รวม		3	6	2		1	2	9	4		14	11	9	1	13	4		9	8

- หมายเหตุ
- พ หมายถึง วิทยาศาสตร์การแพทย์
 ท " วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

ระบบจัดหมู่หนังสือ

- 1 หมายถึง ระบบทศนิยมของดิวอี้
 2 " ระบบทศมูลรัฐสภาอเมริกัน
 3 " ระบบทศมูลแพทย์แห่งชาติอเมริกัน

แบบแผนการลงรายการ

- 1 หมายถึง AACR I
 2 " AACR II
 3 " หลักเกณฑ์การลงรายการของสุทธิลักษณ์ อำนวยวงศ์

สถานที่ทำงาน

- 1 หมายถึง เป็นเอกเทศ
 2 " รวมกับงานอื่น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 12 สรุปสภาพทั่วไปของห้องสมุดที่ไม่มีหนังสือค้าง

ห้องสมุดที่ไม่มีหนังสือค้าง มีจำนวน 17 แห่ง เป็นห้องสมุดกลาง 2 แห่ง และเป็นห้องสมุดคณะ 15 แห่ง ห้องสมุดกลาง 1 แห่ง และห้องสมุดคณะ จำนวน 8 แห่ง เปิดทำการมานานกว่า 20 ปีแล้ว มี 3 แห่ง ที่เปิดทำการมานานกว่า 30 ปี

ห้องสมุดกลาง 1 แห่ง คือ หอสมุดกลาง ม.สงขลานครินทร์ และห้องสมุดคณะอีก 8 แห่ง มีหนังสือในสาขาวิทยาศาสตร์การแพทย์ และห้องสมุดกลางอีก 1 แห่ง กับห้องสมุดคณะ 3 แห่ง มีหนังสือในสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จำนวนหนังสือของห้องสมุดคณะอยู่ในระหว่าง 4,350 - 30,000 เล่ม ห้องสมุดกลางมี 50,200, 90,000 เล่ม ปริมาณการจัดหาของห้องสมุดคณะอยู่ในระหว่าง 150 - 1,000 เล่ม หรือ 1.5% - 9.67% ส่วนห้องสมุดกลาง ปริมาณการจัดหาหนังสือในแต่ละปีอยู่ในระหว่าง 5,000, 6,000 เล่ม หรือ 6.66%, 9.96% ห้องสมุด 11 แห่ง ใช้ระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกันเป็นระบบจัดหมู่หนังสือของห้องสมุด และ 12 แห่ง ใช้แบบแผนการลงรายการ บัตรแบบแองโกลอเมริกัน ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 2

สำหรับจำนวนบรรณารักษ์ที่ประจำอยู่ในหน่วยงานทำบัตรรายการและจัดหมู่หนังสือนั้น ห้องสมุดที่ไม่มีหนังสือค้างที่เป็นห้องสมุดคณะ 13 แห่ง มีบรรณารักษ์ประจำอยู่ในหน่วยงานนี้เพียงแห่งละ 1 คน มี 2 แห่ง ที่มีบรรณารักษ์ประจำอยู่ 2 คน สำหรับห้องสมุดกลางมีบรรณารักษ์ประจำอยู่ แห่งละ 3 คน

สำหรับสถานที่ปฏิบัติงานทำบัตรรายการและจัดหมู่หนังสือ ห้องสมุดคณะ 7 แห่ง และห้องสมุดกลาง 2 แห่ง มีสถานที่ปฏิบัติงานดังกล่าวเป็นเอกเทศไม่รวมกับงานอื่น และห้องสมุดคณะอีก 8 แห่ง มีสถานที่ปฏิบัติงานรวมอยู่กับงานอื่น

จะเห็นได้ว่า ห้องสมุดที่ไม่มีหนังสือค้าง เป็นห้องสมุดที่ส่วนใหญ่เปิดทำการมานานกว่า 20 ปีแล้ว มี 3 แห่งที่เปิดทำการมานานกว่า 30 ปี ห้องสมุดส่วนใหญ่มีหนังสืออยู่ในสาขาวิทยาศาสตร์ โดยเฉพาะส่วนใหญ่เป็นด้านวิทยาศาสตร์การแพทย์ ห้องสมุดเหล่านี้ใช้ระบบจัดหมวดหมู่ของหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน และใช้แบบแผนการลงรายการแบบแองโกลอเมริกันฉบับพิมพ์ครั้งที่ 2 สำหรับจำนวนบรรณารักษ์ที่ประจำอยู่ในหน่วยงานทำบัตรรายการและจัดหมู่หนังสือ ห้องสมุดคณะ 13 แห่ง มีบรรณารักษ์เพียง 1 คน และ 2 แห่ง มีบรรณารักษ์ 2 คน ประจำอยู่ในหน่วยงานดังกล่าว สำหรับห้องสมุดกลางทั้ง 2 แห่ง มีแห่งละ 3 คน สำหรับสถานที่ปฏิบัติงานทำบัตรรายการและจัด

หมู่หนังสือ ห้องสมุดกลางทั้ง 2 แห่ง มีสถานที่ทำงานเป็นเอกเทศ และห้องสมุดคณะมีที่ทำงานเป็นเอกเทศและรวมอยู่กับงานอื่น ในจำนวนที่ใกล้เคียงกัน เพอร์เซ็นต์การจัดหาหนังสือในแต่ละปี ค่อจำนวนหนังสือทั้งหมด อยู่ในระหว่าง 1.5% - 9.96%

ข. เหตุผลที่ห้องสมุดไม่มีหนังสือค้าง

ตารางที่ 13 เหตุผลที่ห้องสมุดไม่มีหนังสือค้าง

เหตุผล	ลำดับที่	\bar{X}	S.D.	แปลความ
1. ไม่มีหนังสือค้างสะสมมาตั้งแต่เริ่มแรก	2	3.80	1.32	มาก
2. ปริมาณการจัดหาในแต่ละปีมีไม่มาก	1	4.14	1.05	มาก
3. มีการจำหน่ายหนังสือเก่าที่ไม่การใช้ออก	6	2.00	1.00	น้อย
4. มีหนังสือบริจาค่น้อยหรือไม่มีเลย	4	3.15	1.35	ปานกลาง
5. มีบุคลากรเพียงพอกับปริมาณงาน	3	3.30	1.10	ปานกลาง
6. บุคลากรมีคุณภาพ มีสถิติการทำงานสูงสม่ำเสมอ	1	4.14	0.74	มาก
7. มีการว่าจ้างบุคคลภายนอกมาทำบัตรรายการและจัดหมู่หนังสือ	7	1.88	1.28	น้อย
8. มีการระดมบุคลากรภายในห้องสมุดทำบัตรรายการและจัดหมู่หนังสือ	8	1.85	1.35	น้อย
9. ใช้เครื่องจักรกล เข้าช่วย	5	2.87	1.89	ปานกลาง

จากตารางที่ 13 จะเห็นได้ว่า เหตุผลที่ห้องสมุดไม่มีหนังสือค้างนั้น ห้องสมุดส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับเหตุผลที่ว่า บุคลากรของห้องสมุดมีคุณภาพ มีสถิติการทำงานสูงและสม่ำเสมอ และปริมาณการจัดหาในแต่ละปีมีไม่มาก อยู่ในอันดับมาก รองลงมาเป็นเหตุผลที่ว่า ห้องสมุดไม่มีหนังสือค้างสะสมมาตั้งแต่เริ่มแรก บุคลากรมีปริมาณเพียงพอกับปริมาณงานและมีหนังสือบริจาค่น้อยหรือไม่มีเลย ตามลำดับ เหตุผลที่มีความสำคัญน้อย คือการทำให้ห้องสมุดไม่มีหนังสือค้างนั้น ได้แก่ วิธีการแก้ปัญหาด้วยการระดมบุคลากรภายในและการว่าจ้างบุคคลภายนอกมาทำบัตรรายการและจัดหมู่หนังสือ

ก. วิธีการแก้ปัญหาหนังสือค้างที่เคยมีอยู่ให้หมดไป


สำหรับห้องสมุดที่เคยมีหนังสือค้างและปัจจุบันได้แก้ปัญหาหนังสือค้างจนหมดไป ได้แก่ ห้องสมุดคณะทันตแพทยศาสตร์ ห้องสมุดคณะวิทยาศาสตร์ ห้องสมุดคณะวิศวกรรมศาสตร์ ห้องสมุดและศูนย์เอกสารการสัตว ห้องสมุดสถาบันประชากรศาสตร์ และห้องสมุดสถาบันวิจัยสภาวะแวดล้อม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิธีการที่นำมาใช้ในการ แก้ปัญหาหนังสือค้างให้หมดไป มีดังนี้

1. เร่งทำบัตรรายการและจัดหมู่หนังสือจนแล้วเสร็จ โดยทุ่มเวลาให้กับการทำบัตรรายการและจัดหมู่หนังสือเพียงอย่างเดียว ห้องสมุดที่ใช้วิธีการนี้ได้แก่ ห้องสมุดคณะทันตแพทยศาสตร์ และห้องสมุดคณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาฯ
2. ว่าจ้าง บุคคลภายนอกมาช่วยสำรวจหนังสือค้าง และร่างบัตรรายการ ห้องสมุดที่ใช้วิธีการนี้ คือ ห้องสมุดสถาบันวิจัยสภาวะแวดล้อม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อีกแห่งหนึ่ง นอกจากวิธีการดังกล่าวยังจำหน่ายหนังสือที่ไม่เกี่ยวข้องออกด้วย คือ ห้องสมุดสถาบันประชากรศาสตร์ จุฬาฯ
3. ปฏิบัติงานทำบัตรรายการและจัดหมู่หนังสือค้างในช่วงช่วงเวลา ได้แก่ ห้องสมุดกลาง มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
4. กัด เลือกทำบัตรรายการและจัดหมู่เฉพาะหนังสือที่มีความต้องการเร่งด่วน จำนวนที่เหลือน้อยความรับผิดชอบในระหว่างบรรณารักษ์หน่วยงานทำบัตรรายการและจัดหมู่หนังสือ และเร่งทำจนแล้วเสร็จ ห้องสมุดที่ใช้วิธีการนี้คือ สำนักหอสมุดกลาง สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า พระนครเหนือ
5. เปลี่ยนระบบการจัดหมวดหมู่ ทำให้จัดหมวดหมู่ได้รวดเร็วขึ้น ห้องสมุดที่ใช้วิธีการนี้คือ ห้องสมุดและศูนย์เอกสารการสัตว จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้เปลี่ยนจากระบบ DDC เป็น CUVIC ซึ่งเป็นระบบการจัดหมวดหมู่แบบที่ใช้ที่โรงเรียนสัตวแพทย์ของประเทศอังกฤษ ระบบนี้เน้นให้ผู้ใช้เข้าถึงเอกสารทุกชิ้นได้อย่างรวดเร็ว

6. จัดเก็บข้อมูลหนังสือด้วยคอมพิวเตอร์ โดยระดมบุคลากรในการกรอกแบบบันทึก
รายการด้วยคอมพิวเตอร์ (worksheet) เร่งทำจนแล้วเสร็จ ห้องสมุดที่ใช้วิธีการนี้คือ
ห้องสมุดคณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

7. ไม่ลงทะเบียนหนังสือฉบับนันทนาการที่ไม่ตรงกับสาขาที่ห้องสมุดให้บริการ ห้องสมุด
ที่ใช้วิธีการนี้ คือ ห้องสมุดคณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยห้องสมุดจะพิจารณา
บริจาจากหนังสือที่มีผู้อ่านนันทนาการ และไม่มีประโยชน์กับการแพทย์ให้แก่ห้องสมุดที่ต้องการหนังสือ
เหล่านั้นต่อไป



ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 2 ห้องสมุดที่มีหนังสือค้าง

ก. สภาพทั่วไปของห้องสมุดที่มีหนังสือค้าง

ตารางที่ 14 สถานภาพและการบริหารงานของห้องสมุดกลางที่มีหนังสือค้าง

ห้องสมุดกลาง ที่มีหนังสือค้าง	สถานภาพของ ห้องสมุด		ระบบการบริหารงาน		ปีที่เปิดทำการ				สาขาวิชาที่เน้นหนัก				
	สำนัก	กอง	แผนก	ศูนย์รวม	เอกเทศ		รวม		สังคม ศาสตร์	มนุษย ศาสตร์	วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี	วิทยาศาสตร์ การแพทย์	
					1	2	3	4					
จุฬา			X		X		2450			X	X		
ม. เกษตร	X				X		2488						X
ม. ขอนแก่น	X				X			2507					X
ม. เชียงใหม่	X				X			2508					X
ม. อรรถศาสตร์	X				X		2477			X	X		
ม. มหิดล*	X				X				2525				X
ม. รามคำแหง	X				X			2514		X			
มศว. บางเขน	X					X		2515			X		
มศว. บางแสน	X					X	2498			X			
มศว. ปทุมวัน	X				X		2498			X	X		
มศว. ประสานมิตร	X				X					X			
มศว. พลศึกษา	X				X			2517		X	X		X
มศว. ศึกษาศาสตร์	X				X			2512			X		
มศว. มหาสารคาม	X					X		2511		X	X		X
มศว. สงขลา	X				X			2512		X			
ม. ศิลปากร (ท่าพระ)			X		X		2507		X	X			
ม. ศิลปากร (สนามจันทร์)			X		X			2511		X	X		X
ม. สงขลา จอห์น เอฟ			X		X			2516		X	X		X
ม. สงขลา คณะแพทย์			X		X			2519					X
ม. สุโขทัยธรรมาธิราช	X			X					2523	X			
สถาบันเทคโนโลยีเกษตร		X			X								
สถาบันเทคโนโลยีการเกษตร		X			X								X
สถาบันเทคโนโลยีการเกษตร		X		X			2503						X
สถาบันบัณฑิตศึกษา	X				X		2509			X			
รวม	16	4	4	13	11	5	5	9	2	14	11	10	1

* เปลี่ยน ระบบการบริหารงานจากระบบการบริหารงานแบบเอกเทศ มาเป็นแบบศูนย์รวม เมื่อเดือนมกราคม 2530

จากตารางที่ 14 ห้องสมุดกลางที่มีหนังสือค้าง มีจำนวน 24 แห่ง ในจำนวนนี้ 13 แห่ง มีระบบการบริหารงานแบบศูนย์รวม และ 11 แห่ง มีระบบการบริหารงานแบบเอกเทศ โดย 16 แห่ง มีฐานะเป็นสำนัก และ 4 แห่ง เท่ากัน มีฐานะเป็นกองและแผนก

สำหรับปีที่ห้องสมุดเปิดทำการ ห้องสมุดกลางที่มีหนังสือค้างส่วนใหญ่จำนวน 9 แห่ง เปิดทำการในช่วงตั้งแต่ปี 2511 - 2520 ห้องสมุดที่เปิดทำการในช่วงปี 2490 - 2500 และ ปี 2501 - 2510 มีช่วงละ 5 แห่ง ห้องสมุดที่เปิดทำการในช่วง 8 ปี ที่ผ่านมามี 2 แห่งคือ สำนักบรรณสารสนเทศ เปิดทำการเมื่อปี 2523 และสำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยมหิดลเปิดทำการล่าสุดเมื่อปี 2525 ห้องสมุดกลางที่เปิดทำการมานานที่สุด คือ หอสมุดกลางวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เปิดทำการตั้งแต่ปี 2459 รองลงมา คือ สำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เปิดปี 2477

ส่วนสาขาวิชาที่ห้องสมุดเน้นหนัก ห้องสมุดกลางที่มีหนังสือค้าง จำนวน 14 แห่ง เน้นหนักทางสาขาสังคมศาสตร์ 11 แห่ง เน้นหนักทางสาขามนุษยศาสตร์ และ 10 แห่ง เน้นหนักทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ตามลำดับ มีห้องสมุด 1 แห่ง ที่เน้นหนักทางด้านวิทยาศาสตร์การแพทย์ คือ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ซึ่งมีฐานะเป็นห้องสมุดกลาง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 15 สถานภาพและการบริหารงานของห้องสมุดคณะที่มีหนังสือค้าง

ชื่อห้องสมุดคณะ ที่มีหนังสือค้าง	สถานภาพของห้องสมุด		ปีที่เปิดทำการ				สาขาวิชาที่เน้นหนัก			
	แผนก	งาน	1	2	3	4	สังคม ศาสตร์	มนุษย ศาสตร์	วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี	วิทยาศาสตร์ การแพทย์
จ. จุฬาราชมนตรี										
คณะครุ.	X		2500				X			
คณะนิติ.	X				2517		X			
คณะพาณิชย.	X		2495				X			
คณะรัฐ.	X						X			
คณะเศรษฐ.	X				2516		X			
คณะสถาปัตย.	X				2511			X		
คณะอักษร.	X		2497				X	X		
บ. มหิดล										
ศูนย์สารนิเทศ.	X			2503						X
คณะพยาบาล. มหิดล.	X					2523				X
คณะแพทย์. ศิริราช.	X			2506						X
คณะเภสัช.	X				2515					X
คณะสังคม+มนุษย.	X				2517		X			
คณะสาธารณสุข.	X		2493							X
คณะสิ่งแวดล้อม.	X				2517			X		
คณะวิทยาศาสตร์	X							X		
คณะวิจัยประชากร.	X				2512		X			
สถาบันเทคโนโลยีพระนครเหนือ										
คณะครุ.		X				2522		X		
คณะวิศวกรรม.		X				2525		X		
คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม.		X				2527		X		
สถาบันเทคโนโลยีอาชีวศึกษา										
คณะครุ.		X				2522	X		X	
คณะเทคโนโลยีเกษตร.		X				2522				
คณะสถาปัตย.		X			2514			X		
รวม	16	6	4	2	8	6	10	3	6	5

หมายเหตุ	ปีที่เปิดทำการ		
	1	หมายถึง	2490-2500
	2	"	2501-2510
	3	"	2511-2520
	4	"	2521-2530

สาขาวิชาที่เน้นหนัก

1	หมายถึง	สาขาสังคมศาสตร์
2	"	สาขามนุษยศาสตร์
3	"	สาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
4	"	วิทยาศาสตร์การแพทย์

จากตารางที่ 15 ห้องสมุดคณะที่มีหนังสือค้าง เป็นห้องสมุดคณะที่อยู่ในระบบการบริหารงานแบบเอกเทศสำหรับฐานะของห้องสมุด แตกต่างกันตามสายงานของแต่ละมหาวิทยาลัย ห้องสมุดคณะต่าง ๆ ในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และมหาวิทยาลัยมหิดล มีฐานะเป็นแผนก จำนวน 16 แห่ง และห้องสมุดคณะในสังกัดสถาบันเทคโนโลยีทั้ง 2 วิทยาเขต มีฐานะเป็นงาน จำนวน 6 แห่ง

สำหรับปีที่ห้องสมุดเปิดทำการ ห้องสมุดคณะที่มีหนังสือค้าง จำนวน 8 แห่ง เปิดทำการในช่วงปี 2511 - 2520 6 แห่ง เปิดทำการในช่วงปี 2521 - 2530 ซึ่งเป็นห้องสมุดค่อนข้างใหม่ ห้องสมุดที่เปิดหลังสุดคือ ห้องสมุดคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระนครเหนือ เปิดทำการเมื่อปี 2527 ห้องสมุดกลางที่เปิดทำการมานานกว่า 30 ปี คือ เปิดในช่วงปี 2490 - 2500 มี 4 แห่ง และห้องสมุดที่เปิดในช่วงปี 2501 - 2510 มีจำนวน 2 แห่ง

ส่วนสาขาวิชาที่ห้องสมุดเน้นหนัก ห้องสมุดคณะที่มีหนังสือค้าง จำนวน 10 แห่ง เน้นหนักสาขาวิชาสังคมศาสตร์ รองลงมาเป็นสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (6 แห่ง) วิทยาศาสตร์การแพทย์ (5 แห่ง) และสาขามนุษยศาสตร์ (3 แห่ง) ตามลำดับ

ตารางที่ 16 จำนวนหนังสือของห้องสมุดกลางที่มีหนังสือค้างในบัจจุบันและปริมาณการจัดหาในแต่ละปี

ห้องสมุดกลาง ที่มีหนังสือค้าง	จำนวนหนังสือของห้องสมุด / เล่ม				ปริมาณการจัดหาในแต่ละปี / เล่ม
	หนังสือภาษาไทย	หนังสือภาษาอังกฤษ	อื่น ๆ	รวม	
จุฬาฯ	80,000	120,000	*	200,000	8,000
ม. เกษตร	78,888	101,128	-	179,796	5,000
ม. ขอนแก่น	48,215	52,038	150	100,401	4,000
ม. เชียงใหม่	70,000	90,000	5,000	165,000	3,000
ม. ธรรมศาสตร์	238,114	242,065	*	480,179	15,000
ม. มหิดล	8,549	7,093	-	15,542	1,300
ม. รามคำแหง	370,000	70,000	10,000	400,000	25,000
มศว. บางเขน	60,859	14,961	-	75,820	10,000
มศว. บางแสน	68,515	34,302	-	102,817	6,600
มศว. ปทุมวัน	42,915	25,944	*	68,859	5,082
มศว. ประสานมิตร	103,489	73,140	-	176,629	27,830
มศว. พลศึกษา	39,875	15,125	-	55,000	*
มศว. พิษณุโลก	58,985	30,000	500	89,485	4,152
มศว. มหาสารคาม	94,844	35,615	-	130,459	6,186
มศว. สงขลา	59,030	20,200	50	79,280	6,500
ม. ศิลปากร (ท่าพระ)	42,000	40,000	2,000	84,000	4,000
ม. ศิลปากร (สนามจันทร์)	69,252	59,188	-	128,440	*
ม. สงขลา จอห์น เอฟ	50,000	28,000	3,000	81,000	*
ม. สงขลา คณะแพทย์	5,095	10,587	-	15,682	1,580
ม. สุโขทัยธรรมาธิราช	20,000	23,800	200	44,000	4,000
สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล	*	*	*	*	*
สถาบันเทคโนโลยีเจ้าคุณทหาร	*	*	*	*	*
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า	12,984	53,758	-	66,722	1,500
สถาบันบัณฑิตฯ	68,935	87,918	-	146,853	6,302

หมายเหตุ อื่น ๆ หมายถึง หนังสือภาษาค้างประเทศอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากภาษาอังกฤษ

* ไม่ระบุ

จากตารางที่ 16 จะเห็นได้ว่า จำนวนหนังสือของห้องสมุดกลางมีจำนวนตั้งแต่ 15,543 ถึง 480,179 เล่ม ห้องสมุดที่มีหนังสือมากที่สุดคือ สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยธรรม-ศาสตร์ มีจำนวนหนังสือในห้องสมุด 480,179 เล่ม รองลงมาคือ สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยรามคำแหง มีหนังสือในห้องสมุดจำนวน 400,000 เล่ม ห้องสมุดกลางที่มีหนังสือน้อยที่สุด คือ สำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยมหิดล เนื่องจากเพิ่งเปิดทำการเมื่อปี 2525 มีหนังสือจำนวน 15,542 เล่ม ห้องสมุดที่มีจำนวนหนังสือมากกว่า 100,000 เล่มขึ้นไปมีจำนวน 11 แห่ง ห้องสมุดที่มีจำนวนหนังสืออยู่ระหว่าง 50,000 เล่ม - 100,000 เล่ม มีจำนวน 8 เล่ม และห้องสมุดกลางจำนวน 3 แห่ง มีจำนวนหนังสือน้อยกว่า 50,000 เล่ม

สำหรับปริมาณการจัดหาหนังสือในแต่ละปีของห้องสมุดกลางมีจำนวนตั้งแต่ 1,300 ถึง 25,000 เล่ม ห้องสมุดที่มีปริมาณการจัดหาในแต่ละปีมากที่สุดคือ สำนักหอสมุด มศว.ประสานมิตร จัดหาปีละ 27,630 เล่ม ห้องสมุดกลางที่มีปริมาณการจัดหาในแต่ละปีน้อยที่สุด คือ สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยมหิดล จัดหาปีละ 1,300 เล่ม ห้องสมุดที่จัดหามากกว่าปีละ 10,000 เล่ม มีจำนวน 5 แห่ง ห้องสมุดที่จัดหาปีละไม่ต่ำกว่า 2,000 เล่ม และไม่เกิน 10,000 เล่ม มี 11 แห่ง และห้องสมุด 3 แห่ง มีปริมาณการจัดหาต่ำกว่า 2,000 เล่ม

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 17 จำนวนหนังสือของห้องสมุดคณะที่มีหนังสือค้างใบปัจจุบันและปริมาณการจัดหาในแต่ละปี

ชื่อห้องสมุดคณะ ที่มีหนังสือค้าง	จำนวนหนังสือของห้องสมุด / เล่ม				ปริมาณการจัดหาในแต่ละปี / เล่ม
	หนังสือภาษาไทย	หนังสือภาษาอังกฤษ	อื่น ๆ	รวม	
จุฬาฯ					
คณะครุ.	55,083	38,283	761	94,127	4,500
คณะนิติ.	17,992	6,700	1,213	25,905	2,000
คณะพาณิชย.	3,126	19,042	-	22,168	1,500-1,800
คณะรัฐ.	15,775	14,400	*	30,175	2,016
คณะเศรษฐ.	10,125	6,422	-	16,547	*
คณะสถาปัตย.	2,800	6,000	-	8,000	60
คณะอักษร.	24,216	19,368	4,000	47,802	850
ม.มหิตล					
ศูนย์สารนิเทศ.	200	6,700	100	7,000	200
คณะพยาบาล. มหิตล.	6,282	3,654	-	9,936	600
คณะแพทย. ศิริราช.	19,000	65,800	200	85,000	*
คณะเภสัช.	2,247	5,564	15	7,826	500
คณะสังคม+มนุษย.	5,000	3,000	-	8,000	500
คณะสาธารณสุข.	13,000	14,600	*	27,600	500
คณะสิ่งแวดล้อม.	5,158	6,416	-	11,574	300
คณะวิทยา.	*	*	*	33,488	1,360
คณะวิจัยประชากร.	*	*	*	*	*
สถาบันเทคโนโลยีพระนครเหนือ					
คณะครุ.	3,716	3,367	1,900	8,983	200
คณะวิศวกรรม.	20,000	30,000	2,000	52,000	5,000
คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม.	3,826	1,367	20	5,213	800-1,040
สถาบันเทคโนโลยีลาดกระบัง					
คณะครุ.	4,335	4,000	-	8,335	*
คณะเทคโนโลยีเกษตร.	7,320	6,650	-	13,970	800
คณะสถาปัตย.	4,200	11,232	-	15,432	700

อื่น ๆ หมายถึง หนังสือภาษาต่างประเทศอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากภาษาอังกฤษ

* ไม่ระบุ

ตารางที่ 17 จะเห็นได้ว่า จำนวนหนังสือของห้องสมุดคณะอยู่ในระหว่าง 5,213 - 94,127 เล่ม จำนวนห้องสมุดคณะที่มีหนังสือจำนวนน้อยกว่า 10,000 เล่ม มี 8 แห่ง ห้องสมุดที่มีหนังสือน้อยที่สุด คือ คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระนครเหนือ มีหนังสือรวม 5,213 เล่ม ห้องสมุดที่มีจำนวนหนังสือมากกว่า 10,000 เล่ม แต่ไม่เกิน 20,000 เล่ม มีจำนวน 6 แห่ง และห้องสมุดที่มีจำนวนหนังสือมากกว่า 20,000 เล่มขึ้นไป มีจำนวน 6 แห่งเท่ากัน ทั้งนี้ ห้องสมุด 11 แห่ง มีจำนวนหนังสือภาษาไทยมากกว่าหนังสือภาษาอังกฤษ ห้องสมุด 9 แห่ง มีหนังสือภาษาอังกฤษมากกว่าหนังสือภาษาไทย

สำหรับปริมาณการจัดหาหนังสือในแต่ละปีนั้น ห้องสมุดคณะที่จัดหาหนังสือมากกว่า ปีละ 1,000 เล่ม มีจำนวน 4 แห่ง โดยห้องสมุดที่มีปริมาณการจัดหาในแต่ละปีมากที่สุดคือ ห้องสมุดคณะวิศวกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยี วิทยาเขตพระนครเหนือ จำนวนปีละ 5,000 เล่ม รองลงมาคือ คณะครุศาสตร์ จุฬาฯ จัดหาปีละประมาณ 4,500 เล่ม ห้องสมุดคณะที่มี ปริมาณการจัดหาปีละไม่เกิน 500 เล่ม มีจำนวน 7 แห่ง และห้องสมุดคณะที่มีปริมาณการจัดหา มากกว่า 500 เล่ม ถึงประมาณ 1,000 เล่ม มีจำนวน 7 แห่ง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 18 จำนวนบุคลากรประจำหน่วยงานทำบัตรรายการและจัดหมู่หนังสือของห้องสมุดกลางที่มีหนังสือค้าง

ห้องสมุด กลางที่มีหนังสือค้าง	จำนวน บุคลากร	จำนวนบรรณารักษ์				จำนวนเจ้าหน้าที่		รวม	จำนวนบรรณารักษ์ ลาศึกษาต่อ
		ปริญญาโท	ประสบการณ์ การทำงาน	ปริญญาตรี	ประสบการณ์ การทำงาน	เจ้าหน้าที่ ห้องสมุด	เจ้าหน้าที่ พิมพ์ดีด		
จุฬาฯ		6	(10)	2	(5)	3	3	14	2
ม. เกษตร		2	(10)	6	(5)	4	6	18	3
ม. ขอนแก่น		2	(5)	8	(5)	3	7	20	4
ม. เชียงใหม่		-	-	8	(10)	8	4	20	2
ม. ธรรมศาสตร์		3	*	10	*	7	6	26	5
ม. มหิดล		-	-	3	(3)	-	1	4	-
ม. รามคำแหง		1	(15)	8	(6)	15	3	27	2
มศว. บางเขน		2	(8, 15)	-	-	3	2	7	-
มศว. บางแสน		1	(3)	-	-	1	2	4	-
มศว. ปทุมวัน		1	(20)	1	(1)	2	2	6	-
มศว. ประสานมิตร		4	(9)	3	(9)	4	3	14	3
มศว. พลศึกษา		1	*	-	-	1	2	4	-
มศว. พิษณุโลก		-	-	1	(7)	4	2	7	-
มศว. มหาสารคาม		1	(2)	-	-	1	2	4	-
มศว. สงขลาค		1	(5)	1	(5)	2	2	6	1
ม. ศิลปากร (ท่าพระ)		1	(1)	4	(5)	3	2	10	1
ม. ศิลปากร (สนามจันทร์)		1	(2)	4	(1-8)	3	3	11	-
ม. สงขลาค จอห์น เอฟ		1	(3)	1	(3)	3	2	7	1
ม. สงขลาค คณะแพทย์		1	(15)	1	*	-	1	3	1
ม. ภูเก็ต อารามราช		3	(5)	4	(3)	4	-	11	4
สถาบันเทคโนโลยีเกษตร		2	*	-	-	-	-	2	-
สถาบันเทคโนโลยีอุตสาหกรรม		1	*	1	(5)	1	-	3	1
สถาบันเทคโนโลยีการเกษตร		3	(8)	1	(15)	1	1	6	2
สถาบันบัณฑิต		7	(1-20)	1	(10)	2	4	14	5

* ไม่ระบุ

จากตารางที่ 18 จะเห็นได้ว่า สำนักหอสมุด ม.รามคำแหง เป็นห้องสมุดที่มีบุคลากรประจำหน่วยงานทำบัตรรายการและจัดหมู่หนังสือมากที่สุด ถึง 27 คน ในจำนวนนี้มีบรรณารักษ์ จำนวน 9 คน เป็นบรรณารักษ์ระดับปริญญาโท 1 คน ประสบการณ์การทำงาน 15 ปี และเป็นบรรณารักษ์ระดับปริญญาตรี 8 คน ประสบการณ์การทำงานประมาณคนละ 6 ปี เจ้าหน้าที่ห้องสมุดซึ่งมีจำนวนมากกว่าห้องสมุดแห่งอื่น ๆ จำนวน 15 คน และเจ้าหน้าที่พิมพ์ดีดอีก 3 คน โดยมีจำนวนบรรณารักษ์ที่เคยลาศึกษาต่อ 2 คน รองลงมาคือ สำนักหอสมุด ม.ธรรมศาสตร์ มีบุคลากรประจำอยู่หน่วยงานนี้ จำนวน 26 คน เป็นบรรณารักษ์ 13 คน ในจำนวนนี้เป็นบรรณารักษ์ระดับปริญญาโท 3 คน และระดับปริญญาตรี 10 คน จำนวนเจ้าหน้าที่ห้องสมุดมี 7 คน และเจ้าหน้าที่พิมพ์ดีดจำนวน 6 คน จำนวนบรรณารักษ์ที่เคยลาศึกษาต่อมี 5 คน สำนักหอสมุด ม.ขอนแก่น และสำนักหอสมุด ม.เชียงใหม่ มีบุคลากรจำนวนแห่งละ 20 คน ห้องสมุดที่มีบุคลากรน้อยที่สุดคือ สำนักหอสมุดสถาบันเทคโนโลยีการเกษตร แม่โจ้ มีบุคลากรที่เป็นบรรณารักษ์จำนวน 2 คน ประจำอยู่ในหน่วยงานทำบัตรรายการ และจัดหมู่หนังสือของห้องสมุด

จำนวนบรรณารักษ์ประจำหน่วยงานนี้มีจำนวนตั้งแต่แห่งละ 1 คน ถึง 13 คน มีห้องสมุดกลางถึง 10 แห่ง ที่มีบรรณารักษ์ประจำหน่วยงานต่ำกว่า 3 คน 9 แห่ง มีบรรณารักษ์ตั้งแต่ 7 คนขึ้นไป ห้องสมุดจำนวน 18 แห่ง มีบรรณารักษ์ที่มีประสบการณ์การทำงานตั้งแต่ 5 ปี ขึ้นไป

สำหรับเจ้าหน้าที่ห้องสมุดหรือพนักงานห้องสมุด ซึ่งช่วยบรรณารักษ์ปฏิบัติงานในการทำบัตรรายการและจัดหมู่หนังสือ มีห้องสมุด 3 แห่ง ไม่มีบุคลากรในตำแหน่งนี้คือ สำนักหอสมุด ม.มหิดล ห้องสมุดคณะแพทยศาสตร์ ม.สงขลานครินทร์ และสำนักหอสมุด สถาบันเทคโนโลยีการเกษตร แม่โจ้ ส่วนเจ้าหน้าที่พิมพ์ดีด ห้องสมุด 3 แห่งเช่นกัน ที่ไม่มีบุคลากรในตำแหน่งนี้ ห้องสมุดที่มีเจ้าหน้าที่พิมพ์ดีดประจำอยู่ในหน่วยงานนี้มากที่สุดคือ สำนักหอสมุด ม.ขอนแก่น มีจำนวน 7 คน รองลงมาเป็น สำนักหอสมุด ม.เกษตร และสำนักหอสมุด ม.ธรรมศาสตร์ มีเจ้าหน้าที่ห้องสมุดแห่งละ 6 คน

ตารางที่ 19 จำนวนบุคลากรประจำหน่วยงานทำบัตรรายการและจัดหมู่หนังสือ ของห้องสมุดคณะที่มีหนังสือค้าง

ห้องสมุดคณะที่มี หนังสือค้าง	จำนวนบรรณารักษ์				จำนวนเจ้าหน้าที่		รวม	จำนวนบรรณารักษ์ ลาศึกษาต่อ
	ปริญญาโท	ประสบการณ์ การทำงาน	ปริญญาตรี	ประสบการณ์ การทำงาน	เจ้าหน้าที่ ห้องสมุด	เจ้าหน้าที่ พิมพ์ดีด		
จุฬาฯ								
คณะศร.	3	(20)	1	(2)	5	3	12	-
คณะนิติ.	-	-	1	(11)	1	-	2	-
คณะพาณิชย์.	-	-	1	(10)	1	1	3	-
คณะรัฐ.	1	(1)	1	(8 เดือน)	1	1	4	-
คณะเศรษฐ.	1	(12)	-	-	1	1	3	-
คณะสถาปัตย.	-	-	1	(4)	1	1	3	-
คณะอักษร.	1	(9)	1	(10 เดือน)	1	1	4	1
บ.มหิดล								
ศูนย์สารนิเทศ.	-	-	1	(5)	2	-	3	1
คณะพยาบาล. มหิดล.	-	-	2	(3)	1	2	5	1
คณะแพทย. ศิริราช.	-	-	2	(9), (15)	-	2	4	-
คณะเภสัช.	1	(14)	-	-	1	1	3	-
คณะสังคม+มนุษย.	1	(8)	-	-	1	1	3	-
คณะสาธารณสุข.	-	-	1	(15)	1	1	3	-
คณะสิ่งแวดล้อม.	-	-	2	(9)	1	-	3	1
คณะวิทยา.	1	(13)	1	(4)	2	-	4	-
คณะวิจัยประชากร.	-	-	1	(11)	1	-	2	-
สถาบันเทคโนโลยีพระนครเหนือ								
คณะศร.	-	-	1	(7)	-	-	1	-
คณะวิศว.	-	-	1	(2)	1	1	3	-
คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม.	-	-	1	(3)	1	-	2	-
สถาบันเทคโนโลยีลาดกระบัง								
คณะศร.	-	-	1	(2)	1	1	3	-
คณะเทคโนโลยีเกษตร.	-	-	1	(4)	-	2	3	-
คณะสถาปัตย.	-	-	1	(6)	1	1	3	-

จากตารางที่ 19 ห้องสมุดคณะที่มีจำนวนบุคลากรประจำหน่วยงานทำบัตรรายการ และจัดหมู่หนังสือมากที่สุดคือ ห้องสมุดคณะครุศาสตร์ จุฬาฯ มีจำนวน 12 คน เป็นบรรณารักษ์ ระดับปริญญาโท 3 คน ประสบการณ์การทำงานคนละประมาณ 20 ปี บรรณารักษ์ระดับ ปริญญาตรี 1 คน ประสบการณ์การทำงาน 2 ปี พนักงานห้องสมุด 5 คน และเจ้าหน้าที่ พิมพ์ดีด 3 คน ห้องสมุดคณะครุศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยี พระจอมเกล้า วิทยาเขตพระนคร-เหนือ มีบุคลากรเพียง 1 คน เป็นบรรณารักษ์ระดับปริญญาตรี มีประสบการณ์การทำงาน 7 ปี ปฏิบัติงานทุกอย่างในห้องสมุด ห้องสมุดทุกแห่งมีบรรณารักษ์ปฏิบัติงานในหน้าที่ทำบัตรรายการ และจัดหมู่หนังสือ และหน้าที่อื่น ๆ ในห้องสมุดอย่างน้อย 1 คน โดยส่วนใหญ่เป็นบรรณารักษ์ ในระดับปริญญาตรี (19 แห่ง) ห้องสมุดที่มีบรรณารักษ์ระดับปริญญาโทมี 7 แห่ง ในจำนวนนี้ ห้องสมุดที่มีเฉพาะบรรณารักษ์ ระดับปริญญาโทมี 3 แห่ง แห่งละ 1 คน ประสบการณ์การทำงานคนละ 8, 12½ และ 14 ปี ห้องสมุดคณะจำนวน 19 แห่ง มีพนักงานหรือเจ้าหน้าที่ห้องสมุด อย่างน้อยแห่งละ 1 คน ในจำนวนนี้ 1 แห่ง คือ ห้องสมุดคณะครุศาสตร์ จุฬาฯ มี 5 คน และศูนย์สารนิเทศ และห้องสมุดคณะวิทยาศาสตร์ ม.มหิดล มีแห่งละ 2 คน มีห้องสมุด 3 แห่ง ที่ไม่มีบุคลากรในตำแหน่งนี้คือ ห้องสมุดคณะแพทยศาสตร์ ศิริราช (มีบรรณารักษ์ปริญญา-ตรี 2 คน) ห้องสมุดคณะครุศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยี วิทยาเขตพระนครเหนือ (ทั้งห้องสมุด มีบุคลากรคือ บรรณารักษ์เพียงคนเดียว) และห้องสมุดคณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบัน เทคโนโลยี พระจอมเกล้า วิทยาเขตเจ้าคุณทหาร (มีบรรณารักษ์ 1 คน)

สำหรับเจ้าหน้าที่พิมพ์ดีด ห้องสมุดคณะ 15 แห่ง มีเจ้าหน้าที่พิมพ์ดีดประจำอยู่ใน หน่วยงานน้อยอย่างน้อย 1 คน มีห้องสมุด 7 แห่ง ไม่มีเจ้าหน้าที่พิมพ์ดีดประจำอยู่ในหน่วยงาน ดังกล่าว ห้องสมุดที่มีเจ้าหน้าที่พิมพ์ดีดประจำหน่วยงานนี้มากที่สุดคือ ห้องสมุดคณะครุศาสตร์ จุฬาฯ มีจำนวน 3 คน

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 20 สถานที่ปฏิบัติงานทำบัตรรายการและจัดหมู่หนังสือของห้องสมุดกลางที่มีหนังสือค้าง

ชื่อห้องสมุดกลาง ที่มีหนังสือค้าง	สถานที่ทำงาน เป็น เอกเทศ	สถานที่ทำงาน รวมกับงานอื่น
จุฬา	X	
ม. เกษตร	X	
ม. ขอนแก่น		X
ม. เชียงใหม่	X	
ม. ธรรมศาสตร์	X	
ม. มหิดล	X	
ม. รามคำแหง	X	
มศว. บางเขน		X
มศว. บางแสน	X	
มศว. ประทุมวัน	X	
มศว. ประสานมิตร		X
มศว. พลศึกษา		X
มศว. พิษณุโลก		X
มศว. มหาสารคาม	X	
มศว. สงขลา		X
ม. ศิลปากร(ท่าพระ)	X	
ม. ศิลปากร(สนามจันทร์)	X	
ม. สงขลา จอห์น เอฟ		X
ม. สงขลา คณะแพทย์		X
ม. สุโขทัยธรรมาธิราช	X	
สถาบันเทคโนโลยีเกษตร แม่โจ้		X
สถาบันเทคโนโลยีเจ้าคุณทหาร		X
สศว.บ. เทคโนโลยีอาณานิคมบุรี	X	
สถาบันบัณฑิต		X
รวม	13	11

จากตารางที่ 20 จะเห็นว่า ห้องสมุดกลางที่มีหนังสือค้าง จำนวน 13 แห่ง มี
สถานที่ทำงานเป็นเอกเทศ และ 11 แห่ง มีสถานที่ทำงานร่วมกับหน่วยงานอื่น ซึ่ง 9 แห่ง
ในจำนวนนี้คือยว่า สถานที่ทำงานของหน่วยงานทำบัตรรายการและจัดหนังสือ รวมอยู่กับ
งานพัฒนาทรัพยากร หรืองานจัดหา มี 1 แห่ง ในจำนวนนี้ รวมอยู่ในงานวารสาร อีก 1
แห่ง ไม่ต่อยว่ารวมอยู่กับงานใด



ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 21 สถานที่ปฏิบัติงานทำบัตรรายการและจัดหมู่หนังสือของห้องสมุดคณะที่มีหนังสือต่าง

ห้องสมุดคณะ ที่มีหนังสือต่าง	สถานที่ทำงาน เป็น เอกเทศ	สถานที่ทำงาน รวมกับงานอื่น
จุฬา		
คณะครุ.	X	
คณะนิติ.		X
คณะพาณิชย์.		X
คณะรัฐ.	X	
คณะเศรษฐ.		X
คณะสถาปัตย.		X
คณะอักษร.	X	
ม.มหิดล		
ศูนย์สารนิเทศ.		X
คณะพยาบาล. มหิดล.		X
คณะแพทย. ศิริราช.		X
คณะ เกสซ์.		X
คณะสังคม+มนุษย.		X
คณะสาธารณสุข.	X	
คณะสิ่งแวดล้อม.		X
คณะวิทยา.	X	
คณะวิจัยประชากร.		X
สถาบันเทคโนโลยีพระนครเหนือ		
คณะครุ.		X
คณะวิศว.		X
คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม.		X
สถาบันเทคโนโลยีอาศดกระบัง		
คณะครุ.		X
คณะเทคโนโลยีเกษตร.	X	
คณะสถาปัตย.	X	
รวม	7	15

ตารางที่ 21 ห้องสมุดคณะที่มีหนังสือต่างส่วนใหญ่ จำนวน 15 แห่ง มีสถานที่
ทำงานทำบัตรรายการ และจัดหมู่หนังสือรวมอยู่กับงานอื่น กล่าวคือ รวมกับทุกงาน จำนวน 5
แห่ง รวมกับงานบริหาร 2 แห่ง รวมกับงานพัฒนาศึกษา 3 แห่ง รวมกับงานบริหาร 2 แห่ง
อีก 3 แห่ง ที่มีสถานที่ทำงานรวมกับงานอื่น ไม่ค่อยว่ารวมอยู่กับงานใด ห้องสมุดคณะที่มีที่ทำงาน
เป็นเอกเทศไม่รวมกับงานใด มีจำนวน 7 แห่ง

ตารางที่ 22 ประเภทหนังสือที่ห้องสมุดนำมาทำบัตรรายการและจัดหมู่ : ห้องสมุดกลางที่มีหนังสือค้าง

ห้องสมุดกลาง ที่มีหนังสือค้าง	หนังสือทั่วไป	หนังสือคำรา	หนังสืออ้างอิง	สิ่งพิมพ์รัฐบาล	วิทยานิพนธ์	อื่น ๆ
จุฬาฯ	X	X	X	X		
ม. เกษตร	X	X	X	X	X	รายงานการประชุม, งานวิจัย
ม. ขอนแก่น	X		X		X	
ม. เชียงใหม่	X		X	X	X	สิ่งพิมพ์ภาคเหนือ
ม. ธรรมศาสตร์	X	X	X	X	X	
ม. มหิดล	X	X	X		X	
ม. รามคำแหง	X	X	X			
มศว. บางเขน	X	X	X	X	X	
มศว. บางแสน	X	X	X	X	X	
มศว. ปทุมวัน	X	X	X	X	X	
มศว. ประสานมิตร	X	X	X	X	X	แบบเขียน
มศว. พลศึกษา	X	X	X	X	X	
มศว. พิษณุโลก	X	X	X		X	
มศว. มหาสารคาม	X	X	X		X	
มศว. สงขลา	X	X	X	X	X	
ม. ศิลปากร (ท่าพระ)	X	X	X		X	คู่มือ, นิทรรศการ ฯ
ม. ศิลปากร (สนามจันทร์)	X	X	X	X	X	
ม. สงขลา จอห์น เอฟ	X	X	X	X	X	
ม. สงขลา คณะแพทย์	X	X	X	X	X	
ม. สุโขทัยธรรมมาธิราช	X	X	X	X	X	
สถาบันเทคโนโลยีเกษตร	X	X	X	X	X	รายงาน, งานวิจัย
สถาบันเทคโนโลยีเจ้าคุณทหาร	X	X	X	X		
สถาบันเทคโนโลยีธนบุรี	X		X		X	
สถาบันบัณฑิตฯ	X	X	X	X	X	
รวม	24	21	24	17	20	

จากตารางที่ 22 จะเห็นได้ว่า หนังสือทั่วไปและหนังสืออ้างอิง เป็นประเภทหนังสือ
 ที่ห้องสมุดกลางที่มีหนังสือค้างทุกแห่งจัดหมู่ด้วยระบบจัดหมู่ระบบหลักของห้องสมุด ส่วนหนังสือตำรา
 มีห้องสมุดกลางจำนวน 21 แห่ง จัดหมู่ด้วยระบบจัดหมู่หลักของห้องสมุด สำหรับวิทยานิพนธ์
 และสิ่งพิมพ์รัฐบาล มีห้องสมุดกลางจำนวน 20 และ 17 แห่ง ตามลำดับ ที่จัดหมวดหมู่ด้วยระบบ
 จัดหมู่ระบบหลักของห้องสมุด นอกจากนี้ยังมีหนังสือประเภทอื่น ๆ ที่ห้องสมุดนำมาจัดหมู่ด้วยระบบ
 จัดหมู่ระบบหลักของห้องสมุด ได้แก่ สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และหอสมุดกลาง
 สถาบันเทคโนโลยีการเกษตร จัดหมู่รายงานการประชุม งานวิจัย สำนักหอสมุดมหาวิทยาลัย
 ธรรมศาสตร์ จัดสิ่งพิมพ์ภาคเหนือด้วยระบบจัดหมู่ระบบหลักของห้องสมุด มหาวิทยาลัยศรีนครินทร-
 วิโรฒ ประสานมิตร จัดหมวดหมู่แบบเรียนด้วยหมวดหมู่ระบบหลักของห้องสมุด และมหาวิทยาลัย
 ศิลปากร วิทยาเขตวังท่าพระ จัดหมวดหมู่ผู้จัดพิมพ์ และนิทรรศการศิลปะด้วยระบบจัดหมู่ระบบ
 หลักของห้องสมุด



ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 23 ประเภทหนังสือที่ห้องสมุดนำมาทำบัตรรายการและจัดหมู่ : ห้องสมุดคณะที่มีหนังสือค้าง

ชื่อห้องสมุดคณะ ที่มีหนังสือค้าง	หนังสือทั่วไป	หนังสือตำรา	หนังสืออ้างอิง	สิ่งพิมพ์รัฐบาล	วิทยานิพนธ์
จุฬาฯ					
คณะครุ.	X	X	X	X	X
คณะนิติ.	X	X	X	X	X
คณะพาณิชย์.	X	X	X		
คณะรัฐ.	X	X	X		
คณะเศรษฐ.	X	X	X	X	X
คณะสถาปัตย.	X	X	X		X
คณะอักษร.	X	X	X	X	
บ.มหิดล					
ศูนย์สารนิเทศ.	X	X	X	X	X
คณะพยาบาล. มหิดล.	X	X	X	X	
คณะแพทย. ศิริราช.	X	X	X	X	X
คณะเภสัช.	X	X	X	X	X
คณะสังคม+มนุษย์.	X	X	X	X	X
คณะสาธารณสุข.	X	X	X	X	
คณะสิ่งแวดล้อม.	X	X	X	X	
คณะวิทยา.	X	X	X		
คณะวิจัยประชากร.	X	X	X	X	X
สถาบันเทคโนโลยีพระนครเหนือ					
คณะครุ.	X	X	X	X	X
คณะวิศวกรรม.	X	X	X	X	
คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม.	X	X	X		
สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล					
คณะครุ.	X	X	X	X	
คณะเทคโนโลยีเกษตร.	X	X	X	X	X
คณะสถาปัตย.	X		X		
รวม	22	21	22	15	11

จากตารางที่ 23 จะเห็นว่าห้องสมุดคณะที่มีหนังสือค้างทุกแห่งจัดหมู่หนังสือ
ทั่วไป หนังสือตำราและหนังสืออ้างอิง ด้วยระบบจัดหมู่ระบบหลักของห้องสมุด ยกเว้นห้องสมุด
คณะสถาปัตยกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า วิทยาเขต เจ้าคุณทหาร ไม่จัดหนังสือตำรา
ด้วยหมวดหมู่ระบบหลักของห้องสมุด สำหรับสิ่งพิมพ์รัฐบาล และวิทยานิพนธ์ มีการจัดหมวดหมู่
ด้วยระบบจัดหมู่ระบบหลักของห้องสมุดที่ห้องสมุดคณะ 15 แห่ง และ 11 แห่ง ตามลำดับ
นอกจากนี้ ห้องสมุดคณะวิจัยประชากรศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล จัดหมู่งานวิจัยด้วยระบบจัดหมู่
ระบบหลักของห้องสมุดด้วย



ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 24 ระบบจัดหมู่หนังสือและหลักเกณฑ์การลงรายการบัตรที่ห้องสมุดใช้ : ห้องสมุดกลางที่มีหนังสือค้าง

ห้องสมุดกลาง ที่มีหนังสือค้าง	ระบบจัดหมู่หนังสือ			หลักเกณฑ์การลงรายการบัตร			
	ทัศนียมคิ้วอี้ DDC	รัฐสภาอเมริกัน LC	แพทย์แห่งชาติอเมริกัน NLM	สุทธิลักษณ์ อำพันวงศ์	AACR I	AACR II	อื่น ๆ
จุฬาฯ	X			X		X	
ม. เกษตร		X		X		X	
ม. ขอนแก่น		X				X	
ม. เชียงใหม่	X		X	X		X	
ม. ธรรมศาสตร์		X		X	X		
ม. มหิดล		X	X			X	
ม. รามคำแหง		X		X		X	X*
มศว. บางเขน	X			X	X		
มศว. บางแสน	X					X	
มศว. ปทุมวัน	X			X	X		
มศว. ประสานมิตร	X		X			X	X*
มศว. พลศึกษา	X				X		
มศว. พิษณุโลก	X			X	X		
มศว. มหาสารคาม	X					X	
มศว. สงขลา	X					X	
ม. ศิลปากร (ท่าพระ)		X				X	
ม. ศิลปากร (สนามจันทร์)		X				X	
ม. สงขลา จอห์น เอฟ	X					X	
ม. สงขลา คณะแพทย์		X		X	X		
ม. สุโขทัยธรรมมาธิราช		X	X			X	
สถาบัน เทคโนโลยีเกษตร	X					X	
สถาบัน เทคโนโลยีเจ้าคุณทหาร		X				X	
สถาบัน เทคโนโลยีธนบุรี		X			X		
สถาบัน บัณฑิตศึกษา		X				X	
รวม	12	12	4	9	7	17	

* หมายถึง ALA Cataloging Rules for Author and Titles Entries

จากตารางที่ 24 ห้องสมุดกลางที่มีหนังสือค้าง จำนวน 12 แห่ง ใช้ระบบทศนิยม
 ดิวอี้ในการจัดหมู่หนังสือของห้องสมุด อีก 12 แห่ง จัดหมู่หนังสือของห้องสมุดด้วยระบบ
 หอสมุดรัฐสภาอเมริกัน ทั้งนี้มีห้องสมุด 4 แห่ง ในจำนวน 2 กลุ่มนี้ ใช้ระบบจัดหมู่หนังสือ
 ระบบหอสมุดแพทย์แห่งชาติอเมริกันควบคู่ไปด้วย

สำหรับหลักเกณฑ์การลงรายการบัตรห้องสมุดส่วนใหญ่ (17 แห่ง) ใช้หลักเกณฑ์
 การลงรายการแบบแองโกลอเมริกัน ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 2 มีห้องสมุด 7 แห่ง ใช้หลักเกณฑ์
 การลงรายการแบบแองโกลอเมริกัน ฉบับพิมพ์ ครั้งที่ 1 และห้องสมุด 9 แห่ง ใช้หลักเกณฑ์
 การลงรายการบัตรของสุทธิลักษณ์ อ่ำพันวงษ์ ควบคู่ไปกับหลักเกณฑ์การลงรายการแบบแอง-
 โกลอเมริกัน ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 1 (5 แห่ง) และฉบับพิมพ์ครั้งที่ 2 (4 แห่ง)



ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 25 ระบบจัดหมู่หนังสือและหลักเกณฑ์การลงรายการบัตรที่ห้องสมุดคณะที่มีหนังสือค้างใช้

ห้องสมุดคณะที่มีหนังสือค้าง	ระบบจัดหมู่หนังสือ				หลักเกณฑ์การลงรายการบัตร		
	ทศนิยมควิวอี้ DC	รัฐสภาอเมริกัน LC	แพทย์แห่งชาติอเมริกัน NLM	สุทธิลักษณะอาชีพวงศ์	AACR I	AACR II	อื่น ๆ
จุฬาฯ							
คณะครุศาสตร์	X			X	X		
คณะนิติศาสตร์		X				X	
คณะพาณิชย์	X						X*
คณะรัฐศาสตร์	X					X	
คณะเศรษฐศาสตร์	X	X		X	X		
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์	X				X		
คณะอักษรศาสตร์		X				X	
บ.มหิดล							
ศูนย์สารนิเทศ		X	X			X	
คณะพยาบาล มหิดล		X	X			X	
คณะแพทย์ศิริราช		X	X			X	
คณะเภสัช	X					X	
คณะสังคม+มนุษยศาสตร์		X				X	
คณะสาธารณสุข		X	X			X	
คณะสิ่งแวดล้อม		X				X	
คณะวิทยาศาสตร์		X	X			X	
คณะวิจัยประชากร		X				X	
สถาบันเทคโนโลยีพระนครเหนือ							
คณะครุ		X			X	X	
คณะวิศวกรรมศาสตร์		X				X	
คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม		X				X	
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ							
คณะครุ		X				X	
คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม		X				X	
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์		X			X		
รวม	6	17	5	2	5	17	1

• หมายถึง ALA Cataloging Rules for Author and Titles Entries

จากตารางที่ 25 จะเห็นว่า ห้องสมุดคณะที่มีหนังสือค้างส่วนใหญ่ (17 แห่ง จาก 22 แห่ง) ใช้ระบบจัดหมู่ของหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน มี 6 แห่ง ใช้ระบบทศนิยมของดิวอี้ และ 5 แห่ง ใช้ระบบหอสมุดแห่งชาติอเมริกันควบคู่ไปกับระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน

สำหรับหลักเกณฑ์การลงรายการบัตรนั้น ห้องสมุดคณะส่วนใหญ่ (17 แห่ง จาก 22 แห่ง) ใช้หลักเกณฑ์การลงรายการแบบแองโกลอเมริกัน ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 2 5 แห่ง ใช้หลักเกณฑ์การลงรายการบัตรแบบแองโกลอเมริกัน ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 1 มีห้องสมุด 2 แห่ง ใช้หลักเกณฑ์การลงรายการของสุทธิลักษณ์ อ่ำพันวงษ์ ควบคู่ไปกับหลักเกณฑ์การลงรายการแบบแองโกลอเมริกัน ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 1 และ 1 แห่ง ใช้ ALA Cataloging Rules for Author and Titles Entries

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 28 หนังสือหัวเรื่องและคู่มือช่วยในการทำบัตรรายการที่ห้องสมุดกลาง ที่มีหนังสือค้างไว้

ห้องสมุดกลาง ที่มีหนังสือค้าง	หนังสือหัวเรื่องภาษาไทย				หนังสือหัวเรื่องภาษาอังกฤษ				คู่มือช่วยในการทำบัตรรายการ						
	1	2	3	อื่น ๆ	1	2	3	อื่น ๆ	1	2	3	4	5	6	
จุฬาฯ	X	X			X					X	X	X			
ม.เกษตร	X	X	X	X	X			X		X	X		X	X	X
ม.ขอนแก่น	X				X					X	X		X		
ม.เชียงใหม่	X				X		X			X	X	X	X		
ม.ธรรมศาสตร์	X	X	X		X					X	X		X		
ม.มหิดล	X		X		X		X			X	X			X	X
ม.รามคำแหง	X	X	X	X						X	X			X	X
มศว.บางเขน	X	X					X				X	X	X	X	X
มศว.บางแสน	X	X			X		X					X			X
มศว.ปทุมวัน	X	X									X	X			
มศว.ประสานมิตร	X	X			X			X							X
มศว.พลศึกษา	X	X		X			X					X			X
มศว.พิษณุโลก		X					X							X	X
มศว.มหาสารคาม	X			X	X								X		
มศว.สงขลา		X			X									X	X
ม.ศิลปากร(ท่าพระ)	X	X			X					X	X		X	X	
ม.ศิลปากร(สนามจันทร์)	X				X							X			
ม.สงขลา จอห์นเอฟ	X				X		X					X			
ม.สงขลา คณะแพทย์	X	X	X		X			X				X			
ม.สุโขทัยอรรมาธิราช	X	X	X		X					X		X		X	X
สถาบันเทคโนโลยีเกษตร	X	X			X							X		X	X
สถาบันเทคโนโลยีอุตสาหกรรม	X	X	X		X							X		X	X
สถาบันเทคโนโลยีอาณานิคม	X				X							X			
สถาบันบัณฑิต	X				X					X	X	X			
รวม	22	16	7		19	5	4			10	10	4	15	8	11

หมายเหตุ หนังสือหัวเรื่องภาษาไทย

- 1 หมายถึง หัวเรื่องสำหรับหนังสือภาษาไทย รวบรวมโดยคณะกรรมการวิเคราะห์เลขหมู่และทำบัตรรายการห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา
- 2 หมายถึง หัวเรื่องสำหรับหนังสือภาษาไทย โดยสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย
- 3 หมายถึง หัวเรื่องสำหรับหนังสือภาษาไทย โดย ทองทยศ ประทุมวงศ์

หนังสือหัวเรื่องภาษาอังกฤษ

- 1 หมายถึง Library of Congress Subject Heading
- 2 หมายถึง Sears List of Subject Heading
- 3 หมายถึง NLM Medical Subject Heading

คู่มือช่วยในการทำบัตรรายการ

- 1 หมายถึง NUC (National Union Catalog)
- 2 หมายถึง BPR (American Book Publishing Record)
- 3 หมายถึง BNB (British National Bibliography)
- 4 หมายถึง CIP (Cataloging in Publication)
- 5 หมายถึง Union Catalog of Books in University libraries of Thailand
- 6 หมายถึง รายชื่อหนังสือใหม่ของห้องสมุดต่าง ๆ

จากตารางที่ 26 จะเห็นได้ว่า ห้องสมุดกลางจำนวน 22 แห่ง, จาก 24 แห่ง ใช้หัวเรื่องสำหรับหนังสือภาษาไทยรวบรวมโดยคณะกรรมการวิเคราะห์เลขหมู่และทำบัตรรายการของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ห้องสมุดกลางจำนวน 16 แห่ง ใช้หัวเรื่องสำหรับหนังสือภาษาไทย โดย สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย 7 แห่ง ใช้หัวเรื่องสำหรับหนังสือภาษาไทย โดย ทองทยศ ประทุมวงศ์ มีห้องสมุดกลาง 2 แห่ง ใช้หัวเรื่องสำหรับหนังสือภาษาไทยถึง 4 เล่ม คือ สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เล่มที่ 4 ที่นำมาใช้เป็นหัวเรื่องที่กำหนดขึ้นใช้เอง ตามความเหมาะสมกับสาขาวิชาด้านการเกษตร และสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยรามคำแหง ใช้หัวเรื่องสำหรับหนังสือภาษาไทยของสำนักหอสมุด มศว.ประสานมิตร ห้องสมุดที่ใช้หัวเรื่อง 3 เล่ม มีจำนวน 5 แห่ง และใช้หัวเรื่อง 2 เล่ม มีจำนวน 9 แห่ง

ห้องสมุดที่ใช้หัวเรื่องเพียงเล่มเดียว มีจำนวน 8 แห่ง ในจำนวนนี้ 6 แห่ง ใช้หัวเรื่องสำหรับหนังสือภาษาไทยรวบรวมโดย คณะอนุกรรมการการวิเคราะห์เลขหมู่และทำบัตรรายการของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา

สำหรับหัวเรื่องสำหรับหนังสือภาษาอังกฤษ ห้องสมุดกลางจำนวน 19 แห่ง ใช้ LC Subject Heading โดยเป็นฉบับพิมพ์ครั้งที่ 10 จำนวน 10 แห่ง เป็นฉบับพิมพ์ครั้งที่ 9 จำนวน 6 แห่ง และ 4 แห่ง ไม่ระบุครั้งที่พิมพ์ ห้องสมุดกลางที่ใช้ LC Subject Heading คู่กับ NLM Medical Subject Heading มีจำนวน 4 แห่ง ห้องสมุดที่ใช้ LC Subject Heading คู่กับ Sears List of Subject Heading มีจำนวน 2 แห่ง ห้องสมุดที่ใช้ Sears List of Subject Heading อย่างเดียว มีจำนวน 3 แห่ง สำหรับหัวเรื่องภาษาอังกฤษเล่มอื่น ๆ มีห้องสมุดกลางนำมาใช้ 2 แห่ง คือ สำนักหอสมุด ม.เกษตร ใช้ Thesaurus ความคู่ไปกับ LC Subject Heading ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 10 และ ห้องสมุดกลางสถาบันเทคโนโลยี วิทยาเขตธนบุรี ใช้ SHE Subject Heading for Engineering ความคู่ไปกับ LC Subject Heading ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 10

คู่มือช่วยในการทำบัตรรายการที่ห้องสมุดใช้ ห้องสมุดกลางจำนวน 15 แห่ง ใช้โครงการทำบัตรรายการในระหว่างจัดพิมพ์ (CIP) ที่ติดมากับตัวเล่ม ห้องสมุดกลางจำนวน 11 แห่ง ใช้รายชื่อหนังสือใหม่ห้องสมุดต่าง ๆ ห้องสมุด 10 แห่ง ใช้ National Union Catalog (NUC) และ Book Publish Record (BPR) ห้องสมุด 8 แห่ง ใช้ Union Catalog of Books in Universities of Thailand และ 4 แห่ง ใช้ British National Bibliography (BNB)

ศูนย์วิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 27 หนังสือหัวเรื่องและคู่มือช่วยในการทำบัตรรายการที่ห้องสมุดคณะที่มีหนังสือค้าง

ห้องสมุดคณะ ที่มีหนังสือค้าง	หนังสือหัวเรื่องภาษาไทย				หนังสือหัวเรื่องภาษาอังกฤษ			คู่มือช่วยในการทำบัตรรายการ						
	1	2	3	อื่นๆ	1	2	3	1	2	3	4	5	6	อื่นๆ
จุฬาฯ														
คณะศร.		X		X	X	X								X
คณะนิติ.	X	X			X						X			
คณะพาณิชย์.		X				X		X						X
คณะรัฐ.	X				X			X		X	X			
คณะเศรษฐ.	X	X			X						X			
คณะสถาปัตยกรรม.		X		X	X	X								
คณะอักษร.		X	X		X			X	X	X	X			
ม.มหิดล														
ศูนย์สารนิเทศ.	X	X		X	X		X						X	X
คณะแพทย, ศิริราช.	X	X	X		X		X	X			X			X
คณะพยาบาล, มหิดล.	X			X	X		X	X			X			X
คณะเภสัช.	X	X			X		X				X			
คณะสังคม+มนุษย.	X				X								X	
คณะสาธารณสุข.	-	-	-		X		X	X	X			X	X	
คณะสิ่งแวดล้อม.		X	X		X								X	
คณะวิทยา.	-	-	-		X		X		X		X			X
คณะวิจัยประชากร.	X	X			X			X					X	
สถาบันเทคโนโลยีพระนครเหนือ														
คณะศร.	X	X	X		X	X			X					X
คณะวิศว.	X		X		X									
คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม.	X	X			X	X								
สถาบันเทคโนโลยีลาดกระบัง														
คณะศร.	X				X									X
คณะเทคโนโลยีเกษตร.	X				X									
คณะสถาปัตย์.		X			X									
รวม	14	14	5	4	21	5	6	7	4	2	8	1	9	4

หมายเหตุ หนังสือหัวเรื่องภาษาไทย

- 1 หมายถึง หัวเรื่องสำหรับหนังสือภาษาไทย รวบรวมโดยคณะอนุกรรมการ
วิเคราะห์เลขหมู่และทำบัตรรายการห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา
- 2 หมายถึง หัวเรื่องสำหรับหนังสือภาษาไทย โดยสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย
- 3 หมายถึง หัวเรื่องสำหรับหนังสือภาษาไทย โดย ทองทยศ ประทุมวงศ์

หนังสือภาษาอังกฤษ

- 1 หมายถึง Library of Congress Subject Heading
- 2 หมายถึง Sears List of Subject Heading
- 3 หมายถึง NLM Medical Subject Heading

คู่มือช่วยในการทำบัตรรายการ

- 1 หมายถึง NUC (National Union Catalog)
- 2 หมายถึง BPR (American Book Publishing Record)
- 3 หมายถึง BNB (British National Bibliography)
- 4 หมายถึง CIP (Cataloging in Publication)
- 5 หมายถึง Union Catalog of books in University Libraries of
Thailand
- 6 หมายถึง รายชื่อหนังสือใหม่ของห้องสมุดต่าง ๆ

จากตารางที่ 27 จะเห็นได้ว่า ห้องสมุดคณะจำนวน 14 แห่งเท่ากัน (จากจำนวน 22 แห่ง) ใช้หัวเรื่องสำหรับหนังสือภาษาไทย รวบรวมโดยคณะอนุกรรมการวิเคราะห์เลขหมู่ และทำบัตรรายการของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา และหัวเรื่องสำหรับหนังสือภาษาไทย โดยสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย และห้องสมุดคณะ 5 แห่ง ใช้หัวเรื่องหนังสือภาษาไทยของ ทองทยศ ประทุมวงศ์ หัวเรื่องอื่น ๆ ที่ห้องสมุดใช้ได้แก่ หัวเรื่องสำหรับหนังสือภาษาไทยทางการศึกษา รวบรวมโดย จุฬารัตน์ แพทย์ (ห้องสมุดคณะครุศาสตร์ จุฬาฯ) หัวเรื่องสำหรับหนังสือภาษาไทยของห้องสมุดมหาวิทยาลัยในประเทศไทย ของ อุบลวรรณ ปิติพัฒน์ ไข่มุก (ห้องสมุดคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาฯ) และหัวเรื่องทางการแพทย์ สำหรับหนังสือภาษาไทยของห้องสมุดมหาวิทยาลัยมหิดล (ศูนย์สารนิเทศ และห้องสมุดคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล)

ห้องสมุดคณะที่ใช้หัวเรื่อง 3 เล่ม มี 3 แห่ง ห้องสมุดที่ใช้หัวเรื่อง 2 เล่ม มีจำนวน 11 แห่ง และห้องสมุดที่ใช้หัวเรื่องเพียงเล่มเดียว มีจำนวน 6 แห่ง

สำหรับหัวเรื่องภาษาอังกฤษ ห้องสมุดคณะจำนวน 21 แห่ง จาก 22 แห่ง ใช้ LC Subject Heading โดยใช้ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 10 จำนวน 4 แห่ง ใช้ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 9 จำนวน 7 แห่ง ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 8 จำนวน 2 แห่ง ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 7 จำนวน 1 แห่ง คือ ห้องสมุดคณะนิติศาสตร์ จุฬาฯ ใช้ฉบับย่อ จำนวน 1 แห่ง คือ ห้องสมุดและศูนย์สารนิเทศ มหาวิทยาลัยมหิดล ห้องสมุดที่ใช้ LC Subject Headings ความคู่ไปกับ NLM Medical Subject Heading มีจำนวน 6 แห่ง ห้องสมุดที่ใช้ Sears List of Subject Heading ความคู่ไปกับ LC Subject Headings มีจำนวน 4 แห่ง และห้องสมุดที่ใช้ Sears List of Subject Headings เล่มเดียวมี 1 แห่ง คือห้องสมุดคณะพาณิชยศาสตร์ การบัญชี จุฬาฯ

ส่วนคู่มือช่วยในการทำบัตรรายการที่ห้องสมุดใช้ ห้องสมุดคณะจำนวน 9 แห่ง ใช้รายชื่อสำหรับหนังสือใหม่ของห้องสมุดต่าง ๆ ช่วยในการทำบัตรรายการและจัดหมู่หนังสือ รองลงมาห้องสมุดใช้โครงการทำบัตรรายการระหว่างจัดพิมพ์หนังสือ CIP จำนวน 8 แห่ง มีห้องสมุด 7 แห่ง ที่ใช้ National Union Catalog 4 แห่งใช้ BPR 2 แห่ง ใช้ BNB และ 1 แห่ง ใช้ Union Catalog of Books in University Libraries of Thailand นอกจากนี้ ยังมีห้องสมุดทางด้านการแพทย์ที่ใช้รายชื่อหนังสือทางด้านการแพทย์ ซึ่งได้แก่ National Library of Medicine Current Catalog ห้องสมุดที่ใช้คือ ห้องสมุดและศูนย์สารนิเทศ และห้องสมุดคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล NLM Union Catalog ห้องสมุดคณะพยาบาลศาสตร์ ศิริราช นำมาใช้ และ NLM Current Catalog ห้องสมุดที่ใช้คือ ห้องสมุดคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล


ตารางที่ 28 ผู้รับผิดชอบงานในหน่วยทำบัตรรายการและจัดหมู่หนังสือ จำแนกตามประเภทงาน และการกำหนดปริมาณของบรรณารักษ์ใน
หน่วยงานทำบัตรรายการและจัดหมู่หนังสือ : ห้องสมุดกลางที่มีหนังสือค้าง

ห้องสมุดกลาง ที่มีหนังสือค้าง	ประเภทงานในความรับผิดชอบของบรรณารักษ์และเจ้าหน้าที่								การกำหนดปริมาณงานของบรรณารักษ์										
	1	2	3	4	5	6	7	8	กำหนด	ไม่กำหนด แต่ต้องลงสถิติ	ไม่กำหนด								
	บ.จ.	บ.จ.	บ.จ.	บ.จ.	บ.จ.	บ.จ.	บ.จ.	บ.จ.											
จรรยา	X		X	X	X	X	X	X	X	X		X							
ม. เกษตร	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X		X							
ม. ขอนแก่น	X		X	X	X	X	X	X	X	X		X							
ม. เวียงใหม่	X		X	X	X	X	X	X	X	X		X							
ม. ธรรมศาสตร์	X		X	X	X	X	X	X	X	X		X							
ม. มหิดล	X		X	X	X	X	X	X	X	X		X							
ม. รามคำแหง	X		X	X	X	X	X	X	X	X		X							
มศว. บางเขน	X		X	X	X	X	X	X	X	X		X							
มศว. บางแสน	X		X	X	X	X	X	X	X	X		X							
มศว. ปทุมวัน	X		X	X	X	X	X	X	X	X		X							
มศว. ประสานมิตร	X		X	X	X	X	X	X	X	X		X							
มศว. พลศึกษา	X		X	X	X	X	X	X	X	X		X							
มศว. พิษณุโลก	X		X	X	X	X	X	X	X	X		X							
มศว. มหาสารคาม	X		X	X	X	X	X	X	X	X		X							
มศว. สงขลา	X		X	X	X	X	X	X	X	X		X							
ม. ศิลปากร (ท่าพระ)	X		X	X	X	X	X	X	X	X		X							
ม. ศิลปากร (สนามจันทร์)	X		X	X	X	X	X	X	X	X		X							
ม. สงขลา จอห์น เอฟ	X		X	X	X	X	X	X	X	X		X							
ม. สงขลา คณะแพทย์	X		X	X	X	X	X	X	X	X		X							
ม. สุโขทัยธรรมมาธิราช	X		X	X	X	X	X	X	X	X		X							
สถาบันเทคโนโลยีเกษตร	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X		X							
สถาบันเทคโนโลยีเจ้าคุณทหาร	X		X	X	X	X	X	X	X	X		X							
สถาบันเทคโนโลยีธนบุรี	X		X	X	X	X	X	X	X	X		X							
สถาบันบัณฑิตฯ	X		X	X	X	X	X	X	X	X		X							
รวม	24	1	1	23	22	8	7	19	10	18	21	6	14	14	16	10	5	17	2

หมายเหตุ	บ. หมายถึง บรรณารักษ์	1	หมายถึง	ทำบัตรรายการและจัดหมู่หนังสือ	2	หมายถึง	พิมพ์บัตรรายการ
	จ. หมายถึง เจ้าหน้าที่	3	"	ตรวจการพิมพ์บัตรรายการ	4	"	เตรียมหนังสือให้บริการ
		5	"	เรียงบัตรรายการ	6	"	ตรวจการเรียงบัตรรายการ
		7	"	รวบรวมรายชื่อหนังสือใหม่	8	"	ตรวจการพิมพ์รายชื่อหนังสือใหม่

จากตารางที่ 28 จะเห็นได้ว่า งานที่บรรณารักษ์ห้องสมุดทุกแห่งต้องรับผิดชอบ คือ งานทำบัตรรายการและจัดหมู่หนังสือ งานตรวจการพิมพ์บัตรรายการ งานตรวจการเรียง บัตรรายการ และงานที่บรรณารักษ์ หรือเจ้าหน้าที่อาจร่วมกันรับผิดชอบ ได้แก่ งานรวบรวมรายชื่อหนังสือใหม่ งานตรวจการพิมพ์รายชื่อหนังสือใหม่ งานที่เจ้าหน้าที่ต้องรับผิดชอบ คือ พิมพ์บัตรรายการ งานเตรียมหนังสือออกให้บริการ เป็นต้น

สำหรับการกำหนดปริมาณงานของบรรณารักษ์นั้น ห้องสมุดจำนวน 17 แห่ง ไม่กำหนด ปริมาณงาน แต่กำหนดให้ลงสถิติเป็นรายเดือน มีห้องสมุด 5 แห่ง กำหนดปริมาณและเวลา ในการปฏิบัติงาน โดย 4 แห่ง ได้ระบุปริมาณที่ต้องทำได้ภายใน 1 เดือน ดังนี้ 60, 50, 120, 140 เล่ม ทั้งนี้ มี 2 แห่ง ไม่กำหนดปริมาณและเวลา



ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 29 ผู้รับผิดชอบในหน่วยงานทำบัตรรายการและจัดหนังสือ จำแนกตามประเภทงาน และการกำหนดปริมาณงานของบรรณารักษ์
 ในหน่วยงานทำบัตรรายการและจัดหนังสือ : ห้องสมุดคณะที่มีหนังสือค้าง

ห้องสมุดคณะ ที่มีหนังสือค้าง	ประเภทงานในความรับผิดชอบของบรรณารักษ์และเจ้าหน้าที่								การกำหนดปริมาณงาน ของบรรณารักษ์												
	1		2		3		4		5		6		7		8		การกำหนดปริมาณงาน ของบรรณารักษ์				
	บ.	จ.	บ.	จ.	บ.	จ.	บ.	จ.	บ.	จ.	บ.	จ.	บ.	จ.	บ.	จ.	1	2	3	4	
จ. มหาวิทยาลัย																					
คณะครุ.	X		X	X			X		X	X			X		X						X
คณะนิติ.	X		X	X			X	X		X			X		X						X
คณะพาณิชย.	X		X	X		X			X	X			X		X						X
คณะรัฐ.	X		X	X			X		X	X		X		X		X					X
คณะเศรษฐ.	X		X				X		X	X	X		X		X						X
คณะสถาปัตย.	X		X		X		X	X		X			X		X						X
คณะอักษร.	X		X	X			X	X	X	X			X		X						X
บ. มหิดล																					
ศูนย์สารนิเทศ.	X		X		X		X		X		X	X		X							X
คณะพยาบาล. มหิดล.	X		X		X		X		X	X		X		X		X					X
คณะแพทย. ศิริราช.	X		X	X			X		X	X		X		X		X					X
คณะเภสัช.	X		X	X			X		X	X		X		X		X					X
คณะสังคม+มนุษย.	X		X	X			X	X		X		X		X		X					X
คณะสาธารณสุข.	X		X	X		X		X		X		X		X		X					X
คณะสิ่งแวดล้อม.	X		X	X			X	X		X		X		X		X		X			X
คณะวิทยา.	X		X	X		X		X	X		X		X		X						X
คณะวิจัยประชากร.	X		X		X		X	X		X		X		X		X					X
สถาบันเทคโนโลยีพระนครเหนือ																					
คณะครุ.	X		X	X		X		X		X		X		X		X					X
คณะวิศว.	X		X		X		X	X		X		X		X		X					X
คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม.	X		X		X		X		X		X		X		X						X
สถาบันเทคโนโลยีลาดกระบัง																					
คณะครุ.	X		X	X		X	X		X		X		X		X						X
คณะเทคโนโลยีเกษตร.	X		X	X		X		X	X		X		X		X						X
คณะสถาปัตย.	X		X	X		X		X	X		X		X		X						X
รวม	22	3	19	19	3	5	17	11	12	20	2	15	6	18	3	2	1	16	3		

หมายเหตุ บ. หมายถึง บรรณาธิการ จ. หมายถึง เจ้าหน้าที่
ประเภทงานในความรับผิดชอบของบรรณาธิการและเจ้าหน้าที่

- 1 หมายถึง ทำบัตรรายการและจัดหมู่หนังสือ
- 2 " พิมพ์บัตรรายการ
- 3 " ตรวจสอบการพิมพ์บัตรรายการ
- 4 " เตรียมหนังสือให้บริการ
- 5 " เรียงบัตรรายการ
- 6 " ตรวจสอบการเรียงบัตรรายการ
- 7 " รวบรวมรายชื่อหนังสือใหม่
- 8 " ตรวจสอบรายชื่อหนังสือใหม่

การกำหนดปริมาณงาน

- 1 หมายถึง กำหนดปริมาณแต่ไม่กำหนดเวลา
- 2 " กำหนดปริมาณและเวลา
- 3 " ไม่กำหนดปริมาณงาน แต่ต้องลงสถิติ
- 4 " ไม่กำหนดปริมาณงานและเวลา

จากตารางที่ 29 จะเห็นว่า บรรณาธิการของห้องสมุดทุกแห่งมีหน้าที่ทำบัตรรายการ และจัดหมู่หนังสือ และงานส่วนใหญ่ที่อยู่ในความรับผิดชอบของบรรณาธิการคือ งานตรวจสอบการพิมพ์บัตรรายการ งานตรวจสอบการเรียงบัตรรายการ งานรวบรวมรายชื่อหนังสือใหม่ และงานตรวจสอบการพิมพ์รายชื่อหนังสือใหม่ งานในความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ ได้แก่ งานพิมพ์บัตรรายการ งานเตรียมหนังสือออกให้บริการ สำหรับงานเรียงบัตรรายการ ห้องสมุดคณะจำนวนครึ่งหนึ่ง กำหนดให้เป็นหน้าที่ของบรรณาธิการ และอีกครึ่งหนึ่งเป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่

ในส่วนการกำหนดปริมาณงานของบรรณาธิการนั้น ห้องสมุดคณะจำนวน 16 แห่ง (จาก 22 แห่ง) ไม่กำหนดปริมาณงานแต่ต้องลงสถิติเป็นช่วงเวลาไป มี 3 แห่ง ที่ไม่กำหนดทั้งปริมาณและเวลา 2 แห่ง กำหนดปริมาณ แต่ไม่กำหนดเวลา และ 1 แห่งคือ ห้องสมุดคณะสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยมหิดล กำหนดปริมาณงาน 60 เล่มต่อเดือน

ตารางที่ 30 วิธีการเลือกหนังสือมาทำบัตรรายการและจัดหมู่ และนโยบายในการแก้ไขรายการที่ทำไปแล้วของห้องสมุดกลาง ที่มีหนังสือค้าง

ห้องสมุดกลาง ที่มีหนังสือค้าง	วิธีการเลือกหนังสือมาทำบัตรรายการและจัดหมู่ *								นโยบายในการแก้ไขรายการที่ทำไปแล้ว *			
	1	2	3	4	5	6	7	8	1	2	3	
จุฬาฯ	X			X	X	X						X
ม. เกษตร		X				X		X				X
ม.ขอนแก่น										X		X
ม. เชียงใหม่		X		X								X
ม.ธรรมศาสตร์	X		X		X	X	X	X				X
ม.มหิดล				X	X					X		
ม.รามคำแหง	X	X		X		X	X			X		X
มศว.บางเขน	X	X				X	X					X
มศว.บางแสน	X		X		X	X						X
มศว.ปทุมธานี	X	X			X				X			
มศว.ประสานมิตร		X			X	X		X		X		
มศว.พลศึกษา	X	X			X			X				X
มศว.พิษณุโลก	X			X		X				X		
มศว.มหาสารคาม		X						X		X		X
มศว.สงขลา			X		X	X			X	X		
ม.ศิลปากร (ท่าพระ)	X		X			X						X
ม.ศิลปากร (สนามจันทร์)	X											X
ม.สงขลา จอห์น เอฟ		X		X	X			X		X		X
ม.สงขลา คณะแพทย์	X					X						X
ม.สุโขทัยธรรมาธิราช	X			X	X	X		X		X		
สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล				X	X							X
สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลเจ้าคุณทหาร		X		X		X				X		
สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร	X			X					X	X		
สถาบันบัณฑิตศึกษา			X	X								X
รวม	13	10	5	11	11	13	3	7	3	10		16

* คอบได้มากกว่า 1 ข้อ

หมายเหตุ วิธีการเลือกหนังสือมาทำบัตรรายการและจัดหมู่

- 1 หมายถึง เลือกหนังสือใหม่ก่อน
- 2 หมายถึง เลือกหนังสือตามลำดับที่เข้ามา
- 3 หมายถึง เลือกตามสาขาวิชา
- 4 หมายถึง เลือกตามประเภทหนังสือ
- 5 หมายถึง เลือกหนังสือที่มีผู้สั่งซื้อก่อน
- 6 หมายถึง บรรณารักษ์เป็นผู้พิจารณาเลือก
- 7 หมายถึง หัวหน้างาน เป็นผู้กำหนด
- 8 หมายถึง เลือกหนังสือที่มีผู้ต้องการใช้ตัวมาก่อน

นโยบายในการแก้ไขรายการที่ทำไปแล้ว

- 1 หมายถึง แก้ไขไปพร้อมกับหนังสือใหม่
- 2 หมายถึง แก้ไขเมื่อมีเวลาภายหลัง
- 3 หมายถึง ไม่มีการแก้ไข แต่ทำบัตรโยงให้ผู้ใช้ทราบ

จากตารางที่ 30 วิธีการที่ห้องสมุดกลางใช้ในการเลือกหนังสือมาทำบัตรรายการและจัดหมู่เป็นส่วนใหญ่ (ไม่จัดลำดับ) ได้แก่ เลือกทำบัตรรายการหนังสือใหม่ก่อน (13 แห่ง) บรรณารักษ์เป็นผู้พิจารณาเลือก (13 แห่ง) เลือกตามประเภทหนังสือ (11 แห่ง) เลือกหนังสือที่มีผู้สั่งซื้อมาทำบัตรรายการก่อน (11 แห่ง) เลือกหนังสือตามลำดับที่เข้ามาก่อน (10 แห่ง) เลือกหนังสือด่วนมาทำบัตรรายการก่อน (7 แห่ง) ตามลำดับห้องสมุดบางแห่งใช้วิธีเลือกหนังสือตามสาขาวิชามาทำบัตรรายการก่อน (5 แห่ง) และหัวหน้างานเป็นผู้กำหนด (3 แห่ง)

สำหรับห้องสมุดกลางที่จัดอันดับวิธีการเลือกหนังสือมาทำบัตรรายการและจัดหมู่มี 16 แห่ง 6 แห่ง ในจำนวนนี้เลือกหนังสือที่มีผู้ต้องการใช้ตัวมาทำบัตรรายการและจัดหมู่ให้ก่อน รองลงมา 5 แห่ง เลือกหนังสือมาทำบัตรรายการตามประเภท ซึ่งได้แก่ หนังสือคำரா ห้องสมุดกลาง 2 แห่ง เลือกหนังสือใหม่มาทำบัตรรายการก่อน และอีก 2 แห่งเลือกหนังสือตามลำดับที่เข้ามาในห้องสมุดมาทำบัตรรายการก่อน

ส่วนนโยบายในการแก้ไขรายการที่ทำไปแล้วนั้น ห้องสมุดกลาง 18 แห่ง จาก 24 แห่ง (66.66%) ไม่มีการแก้ไขรายการที่ทำไปแล้ว แต่จะทำบัญชีให้ผู้ใช้ทราบ ในจำนวนนี้ 4 แห่ง อาจมีการแก้ไขภายหลังหากมีเวลา และห้องสมุดกลาง 10 แห่ง ที่จะแก้ไขรายการที่ทำไปแล้ว เมื่อมีเวลาภายหลัง มี 3 แห่ง ที่แก้ไขรายการที่ทำไปแล้ว ไปพร้อม ๆ กับการทำบัตรรายการและจัดหมู่หนังสือใหม่



ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๑1 วิธีการเลือกหนังสือมาทำบัตรรายการและจัดหมู่ และนโยบายในการแก้ไขรายการที่ทำไปแล้วของห้องสมุดคณะ ที่มีหนังสือค้าง

ห้องสมุดคณะ ที่มีหนังสือค้าง	วิธีเลือกหนังสือมาทำบัตรรายการและจัดหมู่ *								นโยบายในการแก้ไขรายการที่ทำไปแล้ว *			
	1	2	3	4	5	6	7	8	1	2	3	
จ. มหาวิทยาลัย												
คณะครุ.		X		X				X			X	
คณะนิติ.						X	X					X
คณะพาณิชย.	X				X	X			X			
คณะรัฐ.					X			X	X			
คณะเศรษฐ.	X				X							X
คณะสถาปัตย.	X							X				
คณะอักษร.				X	X	X						X
บ. มหิดล												
ศูนย์สารนิเทศ.		X			X							X
คณะพยาบาล, มหิดล.	X			X	X							X
คณะแพทย. ศิริราช.		X		X	X	X			X			
คณะเภสัช.		X		X					X			
คณะสังคม+มนุษย.		X								X		
คณะสาธารณสุข.	X				X		X		X			
คณะสิ่งแวดล้อม.	X		X	X		X					X	
คณะวิทยา.				X	X				X			
คณะวิจัยประชากร.	X			X	X	X					X	
สถาบันเทคโนโลยีพระนครเหนือ												
คณะครุ.	X	X										X
คณะวิศวกรรม.	X				X				X			
คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม.	X					X					X	
สถาบันเทคโนโลยีลาดกระบัง												
คณะครุ.		X		X	X	X					X	
คณะเทคโนโลยีเกษตร.				X							X	
คณะสถาปัตย.		X										
รวม	9	8	1	10	12	8	2	2	7	7	7	

หมายเหตุ วิธีเลือกหนังสือมาทำบัตรรายการและจัดหมู่

- 1 หมายถึง เลือกหนังสือใหม่ก่อน
- 2 หมายถึง เลือกหนังสือตามลำดับที่เข้ามา
- 3 หมายถึง เลือกหนังสือตามสาขาวิชา
- 4 หมายถึง เลือกตามประเภทหนังสือ
- 5 หมายถึง เลือกหนังสือที่มีผู้สั่งซื้อก่อน
- 6 หมายถึง บรรณารักษ์เป็นผู้เลือก
- 7 หมายถึง หัวหน้างาน เป็นผู้กำหนด
- 8 หมายถึง เลือกหนังสือที่มีผู้ต้องการใช้ตัวก่อน

นโยบายในการแก้ไขรายการที่ทำไปแล้ว

- 1 หมายถึง แก้ไขไปพร้อมกับหนังสือใหม่
- 2 หมายถึง แก้ไขเมื่อมีเวลาภายหลัง
- 3 หมายถึง ไม่มีการแก้ไข แต่ทำบัตรโยงให้ผู้ใช้ทราบ

จากตารางที่ 31 จะเห็นว่า วิธีการเลือกหนังสือมาทำบัตรรายการและจัดหมู่มี 12 แห่ง เลือกหนังสือที่มีผู้สั่งซื้อ มาทำบัตรรายการและจัดหมู่ก่อน รองลงมา เป็นวิธีเลือกตามประเภทหนังสือ ซึ่งได้แก่ หนังสือตำรา (10 แห่ง) เลือกทำบัตรรายการ และจัดหมู่หนังสือใหม่ก่อน มี 9 แห่ง เลือกตามลำดับที่เข้ามา มี 8 แห่ง และบรรณารักษ์ เป็นผู้เลือก 8 แห่ง เช่นกัน วิธีการอื่น ๆ ที่ใช้คือ หัวหน้างานเป็นผู้กำหนด (2 แห่ง) และเลือกตามสาขาวิชา (1 แห่ง)

สำหรับห้องสมุดคณะที่จัดอันดับวิธีการเลือกหนังสือมาทำบัตรรายการและจัดหมู่มี 10 แห่ง โดย 3 แห่ง ใช้วิธีเลือกหนังสือตามลำดับที่เข้ามาในห้องสมุดก่อน 3 แห่ง ใช้วิธีเลือกตามที่มีผู้สั่งซื้อ และอีก 3 แห่ง เช่นกัน เลือกตามประเภทหนังสือ ซึ่งได้แก่ หนังสือ ตำรา

สำหรับนโยบายในการแก้ไขรายการที่ทำไปแล้วนั้น ห้องสมุดคณะใช้วิธีแก้ไขรายการ ที่ทำไปแล้วพร้อมกับการทำบัตรรายการและจัดหมู่หนังสือใหม่ แก้ไขเมื่อมีเวลาภายหลัง และ ไม่แก้ไขรายการที่ทำไปแล้ว แต่ทำรายการโยงให้ผู้ใช้ทราบ วิธีละ 7 แห่ง

ตารางที่ 32 สรุปสภาพทั่วไปของห้องสมุดกลางที่มีหนังสือค้าง

ห้องสมุดกลาง ที่มีหนังสือค้าง	ระยะเวลาเปิดทำการ ก่อนปัจจุบันประมาณ/ปี			สาขาวิชาที่เน้นหนัก				จำนวน หนังสือ /เล่ม	ปริมาณ การจัดหา แต่ละปี	ค่าการจัดหา ต่อหนังสือ ทั้งหมด
	30ปี	20ปี	10ปี	มนุษย	สังคม		วิทย์			
					เทคโนโลยี	แพทย์				
จุฬาฯ	X			X	X			200,000	8,000	4.00
ม. เกษตร	X						X	178,786	5,000	2.78
ม. ขอนแก่น	X						X	100,401	4,000	3.98
ม. เชียงใหม่	X			X	X	X		165,000	3,000	1.81
ม. ธรรมศาสตร์	X			X	X			480,178	15,000	3.12
ม. มหิดล			X			X		15,542	1,300	8.38
ม. รามคำแหง		X			X			400,000	25,000	8.25
มศว. บางเขน		X		X				75,820	10,000	13.18
มศว. บางแสน					X			102,817	8,600	8.41
มศว. ปทุมวัน	X			X	X			68,859	5,082	7.38
มศว. ประสานมิตร								176,828	27,630	15.64
มศว. พลศึกษา		X		X	X	X		65,000		
มศว. พิษณุโลก		X		X				89,485	4,152	4.63
มศว. มหาสารคาม		X		X	X	X		130,458	6,186	4.74
มศว. สงขลา		X			X			78,280	6,500	8.19
ม. ศิลปากร (ท่าพระ)	X			X	X			84,000	4,000	4.76
ม. ศิลปากร (สนามจันทร์)		X		X	X	X		128,440		
ม. สงขลา จอห์น เอฟ		X		X	X	X		81,000		
ม. สงขลา คณะแพทย์		X				X		15,882	1,580	10.00
ม. สุโขทัยอรรครมาธิราช			X		X			44,000	4,000	9.09
สถาบัน เทคโนโลยี เกษตร							X			
สถาบัน เทคโนโลยี เจ้าคุณทหาร							X			
สถาบัน เทคโนโลยี อนุชิต	X					X		68,722	1,500	2.24
สถาบัน บัณฑิต	X				X			146,853	6,302	4.28
รวม	10	9	2	11	14	10	1			

ตารางที่ 32 สรุปสภาพทั่วไปของห้องสมุดกลางที่มีหนังสือค้าง (ต่อ)

ห้องสมุดกลาง ที่มีหนังสือค้าง	ระบบจัดหมู่หนังสือ			แบบแผนการลงรายการ			จำนวนบรรณารักษ์		สถานที่ทำงาน		จำนวนหนังสือค้าง /เล่ม
	DC	LC	NLM	AACR I	AACR II	สุทธิลักษณะ อาชีพวงศ์	ป.โท	ป.ตรี	เอกเทศ	รวมกับ งานอื่น	
จุฬาฯ	X				X	X	6	2	X		200
ม. เกษตร		X			X	X	2	6	X		4,051
ม. ขอนแก่น		X			X		2	8		X	3,020
ม. เชียงใหม่	X		X		X	X		8	X		1,120
ม. ธรรมศาสตร์		X		X	X		3	10	X		2,000
ม. มหิดล		X	X		X			3	X		450
ม. รามคำแหง		X			X	X	1	6	X		2,000
มศว. บางเขน	X			X		X	2			X	200
มศว. บางแสน	X				X		1		X		
มศว. ปทุมวัน	X			X		X					
มศว. ประสานมิตร	X		X				1	1	X		400
มศว. พลศึกษา	X			X	X		4	3		X	570
มศว. พิษณุโลก	X			X		X	1			X	
มศว. มหาสารคาม	X							1		X	950
มศว. สงขลา	X				X		1	1	X		
ม. ศิลปากร (ท่าพระ)		X			X		1	4	X	X	2,620
ม. ศิลปากร (สนามจันทร์)		X			X		1	4	X		4,500
ม. สงขลา จอห์น เอฟ	X				X		1	1		X	3,450
ม. สงขลา คณะแพทย์		X	X	X		X	1	1		X	900
ม. สุโขทัยธรรมาธิราช		X			X		3	4	X		500
สถาบันเทคโนโลยีเกษตร	X				X		2			X	3,040
สถาบันเทคโนโลยีเจ้าคุณทหาร		X			X		1	1		X	1,500
สถาบันเทคโนโลยีธนบุรี		X		X			3	1	X		30
สถาบันบัณฑิตฯ		X			X		7	1		X	415
รวม	12	12	4	7	17	9			13	11	

ตารางที่ 32 สรุปสภาพทั่วไปของห้องสมุดกลางที่มีหนังสือค้าง

ห้องสมุดกลางที่มีหนังสือค้าง มีจำนวน 24 แห่ง ในจำนวนนี้ 10 แห่งเปิดทำการมานานกว่า 30 ปี 9 แห่ง เปิดทำการมาแล้วประมาณ 20 ปี มีเพียง 2 แห่ง ที่เพิ่งเปิดทำการในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา

ห้องสมุดกลาง 14 แห่ง มีหนังสือในสาขาสังคมศาสตร์ 11 แห่ง ด้านสังคมศาสตร์ 10 แห่ง ด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี และ 1 แห่ง ทางด้านวิทยาศาสตร์การแพทย์

สำหรับจำนวนหนังสือของห้องสมุดกลางอยู่ในระหว่างค่าสุด 15,542 เล่ม ถึงสูงสุด 480,179 เล่ม มีปริมาณการจัดหาในแต่ละปีอยู่ระหว่าง 1,500 เล่ม ถึง 27,630 เล่ม หรือคิดเป็น 1.81% - 15.64%

ในเรื่องระบบการจัดหมวดหมู่หนังสือห้องสมุดกลางจำนวนเท่ากันคือ 12 แห่ง และ 12 แห่ง ใช้ระบบจัดหมู่ของหอสมุดรัฐสภาอเมริกันและระบบทศนิยมของดิวอี้ และห้องสมุดกลางจำนวนถึง 17 แห่ง ใช้แบบแผนการลงรายการแบบแองโกลอเมริกัน ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 2

สำหรับจำนวนบรรณารักษ์ ห้องสมุดกลางที่มีบรรณารักษ์ประจำหน่วยงานทำบัตรรายการและจัดหมู่หนังสือเพียง 1 คน มี 3 แห่ง ห้องสมุดที่มีบรรณารักษ์ประจำหน่วยงานนี้ตั้งแต่ 3 คนขึ้นไป จนถึง 13 คน มี 13 แห่ง ห้องสมุดกลางเพียง 3 แห่ง ที่ไม่มีบรรณารักษ์ระดับปริญญาโทประจำอยู่ นอกนั้นมีบรรณารักษ์ระดับปริญญาโทประจำอยู่ด้วยอย่างน้อย 1 คน จนถึง 7 คน ทั้งนี้ มีห้องสมุดจำนวน 10 แห่ง ที่มีบรรณารักษ์ประจำอยู่น้อยกว่า 3 คน

ในเรื่องสถานที่ปฏิบัติงานทำบัตรรายการและจัดหมู่หนังสือ ห้องสมุดกลาง 13 แห่ง มีที่ทำงานดังกล่าวเป็นเอกเทศ และอีก 11 แห่ง มีที่ทำงานรวมอยู่กับงานอื่น

จะเห็นว่า ห้องสมุดกลางที่มีหนังสือค้างส่วนใหญ่เปิดทำการมานานกว่า 20 ปีแล้ว สาขาวิชาที่ห้องสมุดเน้นหนักเป็นส่วนใหญ่คือ สาขาสังคมศาสตร์ จำนวนหนังสือของห้องสมุดอยู่ในระหว่าง 15,542 เล่ม ถึง 480,179 เล่ม ปริมาณการจัดหาในแต่ละปีอยู่ระหว่าง 1,500 เล่ม - 27,630 เล่ม หรือ 1.81% - 15.64% สำหรับระบบจัดหมู่หนังสือที่ห้องสมุดกลางใช้ได้แก่ ระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน และระบบทศนิยมดิวอี้ ในจำนวนที่เท่ากัน และใช้แบบแผนการลงรายการบัตรแบบแองโกลอเมริกัน ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 2 เป็นส่วนใหญ่ ในเรื่อง

จำนวนบรรณาธิการที่ประจำอยู่ในหน่วยงานทำบัตรรายการและจัดพิมพ์หนังสือนั้น มีห้องสมุดถึง 10 แห่ง ที่มีบรรณาธิการประจำอยู่ในหน่วยงานดังกล่าว น้อยกว่า 3 คน ในจำนวนนี้มี 3 แห่งที่มีบรรณาธิการประจำอยู่เพียง 1 คนเท่านั้น สำหรับสถานที่ปฏิบัติงานด้านนี้ มีห้องสมุด 13 แห่ง มีที่ทำงานเป็นเอกเทศ อีก 11 แห่ง มีสถานที่ทำงานรวมอยู่กับงานอื่น



ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 33 สภาพภาพทั่วไปของห้องสมุดคณะที่มีหนังสือค้าง

ห้องสมุดคณะ ที่มีหนังสือค้าง	ระยะเวลาเปิดทำการ ก่อนปัจจุบันประมาณ/ปี			สาขาวิชาที่เน้นหนัก			จำนวน หนังสือ /เล่ม	ปริมาณ การจัดหา แต่ละปี	%การจัดหา คองหนังสือ ทั้งหมด
	30ปี	20ปี	10ปี	มนุษย	สังคม				
					แพทย	เทคโนโลยี			
จุฬาฯ									
คณะครุ.	X			X			94,127	4,500	4.78
คณะนิติ.		X		X			25,905	2,000	7.72
คณะพาณิชย์.	X			X			22,188	1,800	8.11
คณะรัฐ.				X			30,175	2,018	6.88
คณะเศรษฐ.		X		X			18,547		
คณะสถาปัตย.		X			X		8,000	80	0.75
คณะอักษร.	X			X	X		47,802	850	1.78
ม.มหิดล									
ศูนย์สารนิเทศ.	X					X	7,000	200	2.85
คณะพยาบาล. มหิดล.			X			X	9,836	600	6.03
คณะแพทย.ศิริราช.	X					X	85,000		-
คณะเภสัช.		X				X	7,826	500	6.38
คณะสังคม+มนุษย.		X			X		8,000	500	6.25
คณะสาธารณสุข.	X				X	X	27,800	500	1.81
คณะสิ่งแวดล้อม.		X					11,574	300	2.59
คณะวิทยา.						X	33,468	1,360	4.06
คณะวิจัยประชากร.		X			X				
สถาบันเทคโนโลยีพระนครเหนือ									
คณะครุ.			X			X	8,983	200	2.22
คณะวิศวกรรม.			X			X	52,000	5,000	9.61
คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม.			X			X	5,213	1,040	19.95
สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล									
คณะครุ.			X		X	X	8,335		
คณะเทคโนโลยีเกษตร.			X				13,970	800	5.72
คณะสถาปัตย.		X			X		15,432	700	4.53
รวม	6	8	6	3	10	6			

ตารางที่ 33 สรุปสภาพทั่วไปของห้องสมุดคณะที่มีหนังสือค้าง (ต่อ)

ห้องสมุดคณะ ที่มีหนังสือค้าง	ระบบจัดหมู่หนังสือ			แบบแผนการลงรายการ			จำนวนบรรณารักษ์		สถานที่ทำงาน	จำนวนหนังสือค้าง /เล่ม	
	DC	LC	NLM	AACR I	AACR II	สุทธิลักษณะ อำนาจหน้าที่	ป.โท	ป.ตรี	เอกเทศ รวมกับ งานอื่น		
จุฬาฯ											
คณะครุศาสตร์	X			X		X	3	1	X		300
คณะนิติศาสตร์		X			X			1		X	800
คณะพาณิชย์	X							1		X	300
คณะรัฐศาสตร์	X				X		1	1		X	3,786
คณะเศรษฐศาสตร์	X	X		X		X	1			X	-
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์	X			X				1		X	80
คณะอักษรศาสตร์		X			X		1	1	X		6,000
บ.มหิตล											
ศูนย์สารนิเทศ		X	X		X			1		X	420
คณะพยาบาล มหิตล		X	X		X			2		X	200
คณะแพทย ศิริราช		X	X		X			2		X	510
คณะเภสัช	X				X		1			X	500
คณะสังคม+มนุษย		X			X		1			X	300
คณะสาธารณสุข		X	X		X			1	X		250
คณะสิ่งแวดล้อม		X			X			2		X	1,000
คณะวิทยาศาสตร์		X	X		X		1	1	X		1,106
คณะวิจัยประชากร		X			X			1		X	-
สถาบันเทคโนโลยีพระนครเหนือ											
คณะครุ		X		X	X			1		X	1,500
คณะวิศวกรรมศาสตร์		X			X			1		X	5,000
คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม		X			X			1		X	4,270
สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล											
คณะครุ		X			X			1		X	50
คณะเทคโนโลยีเกษตร		X			X			1			200
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์		X			X			1			50
	6	17	5	5	17	2			5	15	

ตารางที่ 33 สรุปสภาพทั่วไปของห้องสมุดคณะที่มีหนังสือค้าง

ห้องสมุดคณะที่มีหนังสือค้างมีจำนวน 22 แห่ง ในจำนวนนี้ 8 แห่ง เปิดทำการมานานกว่า 20 ปี 6 แห่ง เปิดทำการมานานกว่า 30 ปี และอีก 6 แห่งเปิดทำการในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา ห้องสมุดที่เปิดทำการล่าสุดคือ ห้องสมุดคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า วิทยาเขตพระนครเหนือ เพิ่งเปิดทำการเมื่อปี 2527

สำหรับสาขาวิชาที่ห้องสมุดคณะมีหนังสืออยู่เป็นส่วนใหญ่ ได้แก่ สาขาสังคมศาสตร์ (10 แห่ง) รองลงมาเป็นสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (7 แห่ง) สาขาวิทยาศาสตร์การแพทย์ (5 แห่ง) และสาขามนุษยศาสตร์ (3 แห่ง) ตามลำดับ

ในเรื่องจำนวนหนังสือของห้องสมุดคณะ ห้องสมุดที่มีจำนวนหนังสือมากที่สุดคือ ห้องสมุดคณะครุศาสตร์ จุฬาฯ มีจำนวน 94,127 เล่ม ห้องสมุดที่มีจำนวนหนังสือในห้องสมุดน้อยที่สุดคือ ห้องสมุดคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า วิทยาเขตพระนครเหนือ มีจำนวน 5,213 เล่ม สำหรับปริมาณการจัดหาหนังสือของห้องสมุดต่างๆ ในแต่ละปีอยู่ในระหว่าง 60-5,000 เล่ม หรือคิดเป็น 0.75% - 19.95% ของจำนวนหนังสือทั้งหมด

ห้องสมุดคณะส่วนใหญ่จัดหมวดหมู่หนังสือของห้องสมุดด้วยระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน (17 แห่ง) ห้องสมุดคณะที่มีหนังสือในสาขาสังคมศาสตร์ 7 แห่ง กับห้องสมุดคณะที่มีหนังสือในสาขาวิทยาศาสตร์การแพทย์ 5 แห่ง และห้องสมุดที่มีหนังสือในสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี 6 แห่ง จัดหมู่หนังสือของห้องสมุดด้วยระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน (มีห้องสมุด 1 แห่ง ที่มีหนังสือทั้งสองสาขาวิชา คือ คณะสาธารณสุขศาสตร์ ม.มหิดล เน้นสาขาสังคมศาสตร์ และวิทยาศาสตร์การแพทย์)

สำหรับจำนวนบรรณารักษ์ ห้องสมุดคณะ 12 แห่ง มีบรรณารักษ์ประจำหน่วยงานทำบัตรรายการและจัดหมู่หนังสือ ระดับปริญญาตรีเพียง 1 คน ห้องสมุดคณะที่มีบรรณารักษ์ประจำอยู่หน่วยงานดังกล่าว 2 คน มี 6 แห่ง ในจำนวนนี้ 3 แห่ง เป็นบรรณารักษ์ระดับปริญญาตรีทั้ง 2 คน และอีก 3 แห่ง เป็นบรรณารักษ์ระดับปริญญาตรี 1 คน และระดับปริญญาโท 1 คน ห้องสมุดที่มีจำนวนบรรณารักษ์ประจำหน่วยงานนี้มากที่สุดคือ ห้องสมุดครุศาสตร์ จุฬาฯ มี 4 คน เป็นบรรณารักษ์ระดับปริญญาโท 3 คน และระดับปริญญาตรี 1 คน

ในเรื่องสถานที่ทำงาน มีห้องสมุดคณะเพียง 5 แห่งเท่านั้น ที่มีที่ทำงานเป็นเอกเทศ อีก 15 แห่ง มีสถานที่ทำงานรวมอยู่กับงานอื่น

จะเห็นว่า ห้องสมุดคณะที่มีหนังสือค้าง เป็นห้องสมุดคณะที่ส่วนใหญ่เปิดทำการมานานกว่า 20 ปีแล้ว ห้องสมุดส่วนใหญ่ที่มีหนังสือค้างมีหนังสืออยู่ในสาขาสังคมศาสตร์เป็นส่วนใหญ่ สำหรับจำนวนหนังสือของห้องสมุดอยู่ในระหว่าง 5,213 เล่ม - 94,127 เล่ม เปอร์เซนต์การจัดหาหนังสือต่อจำนวนหนังสือทั้งหมดอยู่ในระหว่าง 0.75% - 19.95% ห้องสมุดส่วนใหญ่ใช้ระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกันในการจัดหมวดหมู่หนังสือ และใช้แบบแผนการลงรายการแบบแอ่งไกลอเมริกัน ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 2 ในการลงรายการบัตร ในเรื่องจำนวนบรรณารักษ์ที่ประจำอยู่ในหน่วยงานทำบัตรรายการและจัดหมู่ ห้องสมุด 15 แห่ง มีบรรณารักษ์ประจำอยู่เพียง 1 คนเท่านั้น มี 6 แห่งที่มีบรรณารักษ์ประจำอยู่ในหน่วยนี้ 2 คน และห้องสมุดส่วนใหญ่มีสถานที่ทำงานรวมอยู่กับงานอื่น

ศูนย์วิทยพัชร์พยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ข. สาเหตุที่ทำให้ห้องสมุดมีหนังสือค้าง

ตารางที่ 34 สาเหตุที่ทำให้มีหนังสือค้างในห้องสมุด

สาเหตุ	ห้องสมุดกลาง			ห้องสมุดคณะ				
	ลำดับ ที่	\bar{X}	S.D.	แปลความ	ลำดับ ที่	\bar{X}	S.D.	แปลความ
1. ตัวเล่มหนังสือมีปัญหาในการลงรายการคือ								
1.1 ปัญหาหน้าปกใน เช่น ไม่มีหน้าปกใน หรือหน้าปกในมี ข้อความไม่ครบถ้วน	9	2.61	1.17	ปานกลาง	10	2.56	1.41	น้อย
1.2 ปัญหาประเภทหนังสือ เช่น หนังสือชุด รายงาน- การประชุม ฯลฯ	8	2.60	1.20	ปานกลาง	11	2.52	1.00	น้อย
1.3 ปัญหาหนังสือภาษาต่างประเทศอื่น ๆ ที่ไม่ใช่ภาษาอังกฤษ	13	2.00	1.16	น้อย	13	2.23	1.63	น้อย
2. เนื้อหาของหนังสือส่วนใหญ่ยากต่อการจัดหมู่	10	2.57	1.21	น้อย	6	3.40	0.94	ปานกลาง
3. มีหนังสือเก่าที่ล้าสมัยจำนวนมาก	7	2.95	1.36	ปานกลาง	4	3.90	1.26	มาก
4. มีหนังสือที่ได้รับบริจาคจำนวนมาก	3	3.90	1.41	มาก	3	4.00	1.24	มาก
5. มีหนังสือค้างสะสมมาตั้งแต่ระยะแรกตั้งห้องสมุด	5	3.30	1.39	มาก	5	3.72	1.35	มาก
6. ปริมาณการจัดหาหนังสือเพิ่มมากขึ้น	6	3.04	0.95	ปานกลาง	7	3.09	0.71	ปานกลาง
7. เคยมีการเปลี่ยนระบบการจัดหมู่หนังสือ	12	2.04	1.36	น้อย	12	2.27	1.52	น้อย
8. เคยมีการเปลี่ยนแปลงแบบแผนการลงรายการบัตร	11	2.45	1.43	น้อย	14	1.78	1.11	น้อย

ตารางที่ 34 สาเหตุที่ทำให้มีหนังสือค้างในท้องสมุท (ต่อ)

สาเหตุ	ท้องสมุทกลาง				ท้องสมุทคณะ			
	ลำดับ ที่	\bar{X}	S.D.	แปลความ	ลำดับ ที่	\bar{X}	S.D.	แปล ความ
9. มีการแก้ไขรายการต่าง ๆ ที่ทำไปแล้ว ตามการปรับปรุงหลัก เกณฑ์การลงรายการบัตร แผนการจัดหมู่ หรือหัวเรื่องฉบับใหม่ ล่าสุด และตามการเปลี่ยนแปลงรายละเอียดในการปฏิบัติงาน ของหน่วยงาน ทำให้ทำงานล่าช้า	14	1.90	0.79	น้อย	9	2.57	1.43	ปานกลาง
10. บุคลากรมีจำนวนไม่เพียงพอหรือไม่สมดุลกับปริมาณงาน	1	4.25	0.85	มาก	2	4.31	0.97	มาก
11. บุคลากรมีเวลาไม่เพียงพอเนื่องจาก								
11.1 ต้องปฏิบัติงานด้านอื่น ๆ ของท้องสมุทด้วย	2	4.04	1.06	มาก	1	4.41	1.07	มาก
11.2 ต้องเข้าร่วมกิจกรรมของมหาวิทยาลัยฯ หรือกิจกรรม ทางวิชาชีพบ่อยครั้ง	4	3.59	0.87	มาก	8	2.84	1.36	ปานกลาง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากตารางที่ 34 จะเห็นได้ว่า ปัญหาที่ห้องสมุดกลางให้ความสำคัญอันเป็นสาเหตุที่ทำให้มีหนังสือค้างในห้องสมุดอยู่ในระดับมากมีหลายกรณีเรียงตามลำดับดังนี้ ปัญหาบุคลากรมีจำนวนไม่เพียงพอ หรือไม่สอดคล้องกับปริมาณงานเป็นอันดับแรก บุคลากรมีเวลาไม่เพียงพอเนื่องจากต้องปฏิบัติงานด้านอื่น ๆ ของห้องสมุดด้วยเป็นอันดับรองลงมา ปัญหาที่สำคัญรองลงมาอีกได้แก่ ปัญหาห้องสมุดได้รับหนังสือบริจาคจำนวนมาก ปัญหาหนังสือค้างสะสมมาแต่ระยะแรกตั้งห้องสมุด และปริมาณการจัดหาหนังสือเพิ่มมากขึ้น ปัญหาที่มีความสำคัญน้อยที่สุดคือ ผลจากการแก้ไขรายการต่าง ๆ ที่ทำไปแล้ว

สำหรับห้องสมุดคณะให้ความสำคัญกับปัญหาบุคลากรมีเวลาไม่เพียงพอ เนื่องจากต้องปฏิบัติงานด้านอื่น ๆ ของห้องสมุดด้วย อยู่ในระดับมากเป็นอันดับแรก รองลงมาคือ ปัญหาบุคลากรมีจำนวนไม่เพียงพอ หรือไม่สอดคล้องกับปริมาณงาน ปัญหาห้องสมุดได้รับหนังสือบริจาคมาก และมีหนังสือเก่าที่ล้าสมัยจำนวนมาก ตามลำดับ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 35 จำนวนหนังสือค้างของห้องสมุดกลาง และระยะเวลาที่ห้องสมุดมีหนังสือค้าง

ห้องสมุดกลาง ที่มีหนังสือค้าง	จำนวนหนังสือค้างของห้องสมุด				ระยะเวลาที่ห้องสมุดมีหนังสือค้าง			
	ท	อ	อื่นๆ	รวม	ประมาณ 1 ปี	2-4 ปี	5-7 ปี	มากกว่า 7 ปี
จุฬาฯ	200	-	-	200		X		
ม. เกษตร	2,873	1,178	-	4,051		X		
ม. ขอนแก่น	2,000	1,000	20	3,020				X
ม. เชียงใหม่	800	300	20	1,120		X		
ม. ธรรมศาสตร์	2,000	-	-	2,000				X
ม. มหิดล	200	250	-	450		X		
ม. รามคำแหง	1,700	250	50	2,000		X		
มศว. บางเขน	175	25	-	200	X			
มศว. บางแสน	*	*	*	*				X
มศว. ปทุมวัน	250	100	50	400				X
มศว. ประสานมิตร	210	360	-	570			X	
มศว. ผลิตศึกษา	*	*	*	*		X		
มศว. พิษณุโลก	500	250	200	950			X	
มศว. มหาสารคาม	*	*	*	*	X			
มศว. สงขลา	1,500	1,100	20	2,620		X		
ม. ศิลปากร (ท่าพระ)	2,000	2,500	200	4,500				X
ม. ศิลปากร (สนามจันทร์)	1,500	950	100	3,450		X		
ม. สงขลา จอห์น เอฟ	600	300	-	900	X			
ม. สงขลา คณะแพทย์	200	300	-	500		X		
ม. สุโขทัยธรรมมาธิราช	2,000	1,000	40	3,040			X	
สถาบันเทคโนโลยี เกษตร	600	900	-	1,500		X		
สถาบันเทคโนโลยี เจ้าคุณทหาร	10	20	-	30	X			
สถาบันเทคโนโลยี อนุบุรี	*	*	*	*		X		
สถาบันบัณฑิตฯ	115	300	-	415				
รวม					4	11	3	5

หมายเหตุ ท หมายถึง ภาษาไทย

อื่น ๆ หมายถึง หนังสือภาษาต่างประเทศอื่น ๆ นอกเหนือจากภาษาอังกฤษ

อ " ภาษาอังกฤษ

* ไม่ระบุ

จากตารางที่ 35 จะเห็นได้ว่า จำนวนหนังสือค้างของห้องสมุดกลาง มีจำนวน ตั้งแต่ 30 เล่ม จนถึง 4,500 เล่ม ห้องสมุดกลางที่มีจำนวนหนังสือค้างในห้องสมุดน้อยที่สุด คือ หอสมุดกลาง สถาบันเทคโนโลยี พระจอมเกล้า เจ้าคุณทหาร มีหนังสือค้าง จำนวน 30 เล่ม และห้องสมุดที่มีจำนวนหนังสือค้างมากที่สุดคือ สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตวังท่าพระ มีจำนวน 4,500 เล่ม ห้องสมุดกลางจำนวน 10 แห่ง มีจำนวนหนังสือค้างน้อยกว่า 1,000 เล่ม และห้องสมุดกลาง 10 แห่ง เช่นกัน มีจำนวนหนังสือค้างมากกว่า 1,000 เล่มขึ้นไป และเมื่อแยกหนังสือค้างตามภาษาแล้ว ห้องสมุดกลางจำนวน 11 แห่ง มีจำนวนหนังสือค้างภาษาไทยมากกว่าจำนวนหนังสือค้างที่เป็นภาษาอังกฤษ ห้องสมุดกลางจำนวน 7 แห่ง ที่มีจำนวนหนังสือค้างภาษาอังกฤษมากกว่าหนังสือค้างภาษาไทย ทั้งนี้ มีห้องสมุดกลาง 2 แห่ง ที่ไม่มีหนังสือค้างภาษาอังกฤษเลย ได้แก่ หอสมุดกลาง จุฬาฯ และ สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และมีห้องสมุดกลางจำนวน 9 แห่ง ที่มีหนังสือค้างที่เป็นภาษาต่างประเทศอื่น ๆ นอกจากภาษาอังกฤษ โดยมีจำนวนตั้งแต่ 20 เล่ม จนถึง 200 เล่ม

สำหรับระยะเวลาที่ห้องสมุดมีหนังสือค้างอยู่นั้น ห้องสมุดกลางจำนวน 11 แห่ง ตอบว่า ห้องสมุดของตนมีหนังสือค้างมาราว 2-4 ปี ห้องสมุดกลาง 5 แห่ง มีหนังสือค้างอยู่ในห้องสมุดนานกว่า 7 ปี ในขณะที่ 4 แห่ง มีหนังสือค้างอยู่ในห้องสมุด ประมาณ 1 ปี และ 3 แห่ง มีหนังสือค้างอยู่นานราว 5-7 ปี

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตาราง 36 จำนวนหนังสือค้างของห้องสมุดคณะ และระยะเวลาที่ห้องสมุดมีหนังสือค้าง

ห้องสมุดคณะ ที่มีหนังสือค้าง	จำนวนหนังสือค้างของห้องสมุด				ระยะเวลาที่ห้องสมุดมีหนังสือค้าง			
	ท	อ	อื่น ๆ	รวม	ประมาณ 1 ปี	2-4 ปี	5-7 ปี	มากกว่า 7 ปี
จุฬาฯ								
คณะครุ.	200	100	-	300	X			
คณะนิติ.	200	300	100	600	X			
คณะพาณิชย.	50	250	-	300		X		
คณะรัฐ.	2,200	1,566	-	3,766		X		
คณะเศรษฐ.	*	*	*	*			X	
คณะสถาปัตย.	-	80	-	80		X		
คณะอักษร.	3,000	2,800	200	6,000				X
ม.มหิดล								
ศูนย์สารนิเทศ.	70	300	50	420				X
คณะพยาบาล. มหิดล.	100	100	-	200		X		
คณะแพทย. ศิริราช.	150	300	60	510				X
คณะเภสัช.	350	150	-	500		X		
คณะสังคม+มนุษย.	250	50	-	300	X			
คณะสาธารณสุข.	200	50	-	250				
คณะสิ่งแวดล้อม.	"	*	*	1,000			X	
คณะวิทยา.	490	616	-	1,106			X	
คณะวิจัยประชากร.	*	*	*	*			X	
สถาบันเทคโนโลยีพระนครเหนือ								
คณะครุ.	200	100	1,200	1,500			X	
คณะวิศว.	2,000	3,000	-	5,000		X		
คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม.	3,770	500	-	4,270		X		
สถาบันเทคโนโลยีลาดกระบัง								
คณะครุ.	30	20	-	50	X			
คณะเทคโนโลยีเกษตร.	100	100	-	200		X		
คณะสถาปัตย.	-	50	-	50	X			
รวม					5	8	5	3

* ไม่ระบุ

- หมายเหตุ ท หมายถึง หนังสือภาษาไทย
 ฮ หมายถึง หนังสือภาษาอังกฤษ
 อื่น ๆ หมายถึง หนังสือภาษาต่างประเทศอื่น ๆ นอกเหนือจากภาษาอังกฤษ

จากตารางที่ 36 จะเห็นได้ว่า จำนวนหนังสือค้างของห้องสมุดคณะจะมีจำนวน ตั้งแต่ 50 เล่ม จนถึง 6,000 เล่ม ห้องสมุดคณะที่มีหนังสือค่าน้อยที่สุด มี 2 แห่ง คือ ห้องสมุดคณะครุศาสตร์ และคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหาร มีจำนวนแห่งละ 50 เล่ม ห้องสมุดคณะที่มีหนังสือค้างมากที่สุดคือ ห้องสมุดคณะอักษรศาสตร์ จุฬาฯ มีจำนวน 6,000 เล่ม ห้องสมุดคณะจำนวน 7 แห่ง มีหนังสือค้างในห้องสมุดมากกว่า 1,000 เล่ม และ 13 แห่ง มีหนังสือค่างต่ำกว่า 600 เล่ม และเมื่อแยกหนังสือค่างตามภาษาแล้ว ห้องสมุด 9 แห่ง มีจำนวนหนังสือค่างภาษาไทยมากกว่าหนังสือภาษาอังกฤษ ห้องสมุด 6 แห่ง มีจำนวนหนังสือค่างภาษาอังกฤษมากกว่าหนังสือภาษาไทย ห้องสมุด 2 แห่งคือ ห้องสมุดคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาฯ และห้องสมุดคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหาร มีเฉพาะหนังสือค่างภาษาอังกฤษเท่านั้น จำนวน 80 เล่ม และ 50 เล่ม ตามลำดับ และมีห้องสมุด 2 แห่ง คือ ห้องสมุดคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล และห้องสมุดเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหาร มีจำนวนหนังสือค่างภาษาไทยเท่ากับจำนวนหนังสือค่างภาษาอังกฤษ คือ 100 เล่ม และห้องสมุด 1 แห่ง คือ ห้องสมุดคณะสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยมหิดล ไม่ได้ระบุจำนวนหนังสือค่างของห้องสมุดตามภาษา ทั้งนี้ มีห้องสมุดคณะจำนวน 5 แห่ง ที่มีหนังสือค่างที่เป็นภาษาดังประเทศอื่น ๆ นอกจากภาษาอังกฤษ โดยมีจำนวนตั้งแต่ 50 เล่ม ถึง 1,200 เล่ม

สำหรับระยะเวลาที่ห้องสมุดมีหนังสือค่างอยู่นั้น ห้องสมุดคณะจำนวน 8 แห่ง คอบว่า ห้องสมุดของคณมีหนังสือค่างดำเนินการอยู่ในห้องสมุดราว 2-4 ปี ห้องสมุดคณะ 5 แห่ง เท่ากัน คอบว่า ห้องสมุดของคณมีหนังสือค่างอยู่ราว 5-7 ปี และ ประมาณ 1 ปี และ ห้องสมุดคณะ 3 แห่ง คอบว่า ห้องสมุดของคณมีหนังสือค่างมานานกว่า 7 ปี

ตารางที่ 37 เปรียบเทียบร้อยละของหนังสือค้างกับจำนวนหนังสือที่มีอยู่ทั้งหมดของห้องสมุดกลางแต่ละแห่ง

ห้องสมุดกลาง ที่มีหนังสือค้าง	ร้อยละของหนังสือค้างของห้องสมุดกลาง			รวม
	ภาษาไทย	ภาษาอังกฤษ	ภาษาต่างประเทศอื่น ๆ	
จุฬาฯ	0.25%	-	-	0.10%
ม. เกษตร	3.65%	1.16%	-	2.25%
ม. ขอนแก่น	4.14%	1.92%	13.30%	3.00%
ม. เชียงใหม่	1.14%	0.33%	0.40%	0.67%
ม. ธรรมศาสตร์	0.83%	-	-	0.41%
ม. มหิดล	2.33%	3.52%	-	2.89%
ม. รามคำแหง	0.45%	0.35%	0.50%	0.50%
มศว. บางเขน	0.28%	0.16%	-	0.26%
มศว. บางแสน	*	*	*	*
มศว. ปทุมวัน	0.58%	0.38%	-	0.58%
มศว. ประสานมิตร	0.20%	0.49%	-	0.32%
มศว. พลศึกษา	*	*	*	*
มศว. พิษณุโลก	0.84%	0.83%	40.00%	1.06%
มศว. มหาสารคาม	*	*	*	*
มศว. สงขลา	2.54%	5.44%	40.00%	3.30%
ม. ศิลปากร (ท่าพระ)	4.76%	6.25%	10.00%	5.35%
ม. ศิลปากร (สนามจันทร์)	2.16%	1.60%	-	2.17%
ม. สงขลา จอห์น เอฟ	1.20%	1.07%	-	1.11%
ม. สงขลา คณะแพทย์	3.92%	2.83%	-	3.19%
ม. สุโขทัยธรรมมาธิราช	10.00%	4.20%	20.00%	6.90%
สถาบัน เทคโนโลยี เกษตร	**	**	*	*
สถาบัน เทคโนโลยี วิศวกรรม	**	**	*	*
สถาบัน เทคโนโลยี อนุมัติ	*	*	*	**
สถาบัน มัธยมศึกษา	0.19%	0.34%	-	0.28%

* ไม่ระบุ

จากตารางที่ 37 เมื่อเปรียบเทียบอัตราร้อยละของจำนวนหนังสือค้างต่อจำนวนหนังสือทั้งหมดของห้องสมุดแล้ว จะเห็นได้ว่า สำหรับห้องสมุดกลาง จำนวนหนังสือค้างของห้องสมุดอยู่ในระหว่าง 0.1-6.90% ของจำนวนหนังสือทั้งหมดของห้องสมุด อัตราส่วนร้อยละของหนังสือค้างต่อจำนวนหนังสือทั้งหมดของหอสมุดกลาง จุฬาฯ มีอัตราส่วนต่ำสุดคือ 0.1% และอัตราส่วนที่มากที่สุดคือ สำนักบรรณสารสนเทศ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช คือ 6.9%

อัตราส่วนร้อยละของหนังสือค้างภาษาไทยต่อจำนวนหนังสือค้างภาษาไทยทั้งหมด มีอัตราส่วนตั้งแต่ 0.25-10%

อัตราส่วนร้อยละของหนังสือค้างภาษาอังกฤษต่อจำนวนหนังสือภาษาอังกฤษทั้งหมด มีอัตราส่วนตั้งแต่ 0-6.25%

อัตราส่วนร้อยละของหนังสือค้างภาษาต่างประเทศอื่น ๆ ต่อจำนวนหนังสือภาษาต่างประเทศอื่น ๆ ของห้องสมุดคือ 0-40%

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 38 เปรียบเทียบร้อยละของหนังสือค้างกับจำนวนหนังสือที่มีอยู่ที่หมดของห้องสมุดคณะ
แต่ละแห่ง

ห้องสมุดคณะที่ มีหนังสือค้าง	ร้อยละของหนังสือค้างของห้องสมุดคณะ			
	ภาษาไทย	ภาษาอังกฤษ	อื่น ๆ	รวม
จุฬาฯ				
คณะครุ.	0.36%	0.26%	-	0.31%
คณะนิติ.	1.11%	4.47%	8.24%	2.31%
คณะพาณิชย์.	1.59%	1.31%	-	1.35%
คณะรัฐ.	13.94%	10.87%	-	12.48%
คณะเศรษฐ.	*	*	*	*
คณะสถาปัตย.	-	1.33%	-	1.00%
คณะอักษร.	12.38%	14.44%	5.00%	12.60%
ม.มหิตล				
ศูนย์สารนิเทศ.	35.00%	4.47%	50.00%	6.00%
คณะพยาบาล. มหิตล.	1.59%	2.73%	-	2.01%
คณะแพทย. ศิริราช.	0.78%	0.45%	30.00%	0.60%
คณะเภสัช.	15.57%	2.69%	-	6.38%
คณะสังคม+มนุษย์.	5.00%	1.66%	-	3.75%
คณะสาธารณสุข.	1.53%	0.34%	-	0.90%
คณะสิ่งแวดล้อม.	**	**	**	8.64%
คณะวิทยา.	**	**	-	3.30%
คณะวิจัยประชากร.	*	*	*	*
สถาบันเทคโนโลยีพระนครเหนือ				
คณะครุ.	5.38%	2.97%	63.15%	16.69%
คณะวิศว.	10.00%	10.00%	-	9.61%
คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม***	98.53%	36.57%	-	81.91%
สถาบันเทคโนโลยีลาดกระบัง				
คณะครุ.	0.69%	0.50%	-	0.59%
คณะเทคโนโลยีเกษตร.	1.38%	1.50%	-	1.43%
คณะสถาปัตย.	-	0.44%	-	0.32%

หมายเหตุ อื่น ๆ หมายถึง ภาษาคำต่างประเทศอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากภาษาอังกฤษ

* ไม่ระบุจำนวนหนังสือค้างของห้องสมุด

** ไม่ระบุจำนวนหนังสือของห้องสมุดแยกตามภาษา

*** ห้องสมุดเปิดทำการปี 2527 มีบรรณารักษ์เพียงคนเดียวปฏิบัติงานทุกอย่างในห้องสมุด

จากตารางที่ 38 เมื่อเปรียบเทียบอัตราร้อยละของจำนวนหนังสือค้างต่อจำนวนหนังสือของห้องสมุดคณะแล้ว (แยกตามภาษาของหนังสือ) จะเห็นว่า อัตราส่วนร้อยละของหนังสือค้างทั้งหมด ต่อจำนวนหนังสือทั้งหมดของห้องสมุดอยู่ในระหว่าง 0.31-81.91% ห้องสมุดที่มีอัตราส่วนของหนังสือค้างต่อหนังสือทั้งหมดน้อยที่สุดคือ ห้องสมุดคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เท่ากับ 0.31% อัตราส่วนของหนังสือค้างทั้งหมดต่อหนังสือทั้งหมดที่มีมากที่สุดคือ ห้องสมุดคณะเทคโนโลยี อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยี พระนครเหนือ เท่ากับ 81.91% อัตราส่วนร้อยละของหนังสือค้างภาษาไทยต่อจำนวนหนังสือภาษาไทยทั้งหมดอยู่ในระหว่าง 0.36-96.53% อัตราส่วนร้อยละของหนังสือค้างภาษาอังกฤษต่อจำนวนหนังสือภาษาอังกฤษทั้งหมด อยู่ในระหว่าง 0.26-36.57% และอัตราส่วนร้อยละของหนังสือค้างภาษาต่างประเทศอื่น ๆ มีตั้งแต่ 5-63.15%



ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 39 ประเภทและเนื้อหาของหนังสือค้างของห้องสมุดกลาง

ห้องสมุดกลาง ที่มีหน้าสื่อค้าง	ประเภทของหนังสือค้างของห้องสมุด						เนื้อหาของหนังสือค้าง			
	หนังสือทั่วไป	หนังสือคำรา	หนังสืออ้างอิง	สิ่งพิมพ์ รัฐบาล	วิทยา นิพนธ์	อื่น ๆ	สังคม	มนุษย	วิทยุเทคโนโลยี	วิทยุแพทย์
จุฬาฯ	X	X	X	X	X		X	X	X	
ม.เกษตร	X			X			X	X	X	
ม.ขอนแก่น	X									
ม.เชียงใหม่	X			X	X		X	X	X	
ม.ธรรมศาสตร์	X	X	X	X			X			
ม.มหิดล	X			X	X			X		
ม.รามคำแหง	X									
มศว.บางเขน				X			X			
มศว.บางแสน	X	X	X	X			X			
มศว.ปทุมวัน	X			X			X	X		
มศว.ประสานมิตร	X									
มศว.พลศึกษา				X						
มศว.พิษณุโลก	X						X			
มศว.มหาสารคาม				X	X					
มศว.สงขลา	X			X			X			
ม.ศิลปากร(ท่าพระ)	X						X			
ม.ศิลปากร(สนามจันทร์)	X	X		X	X		X	X	X	
ม.สงขลา จอห์น เอฟ	X			X			X	X	X	
ม.สงขลา คณะแพทย์	X	X		X	X					X
ม.สุโขทัยธรรมาธิราช	X	X		X			X	X	X	
สถาบันเทคโนโลยีเกษตร	X			X			X			
สถาบันเทคโนโลยีเจ้าคุณทหาร					X		X			X
สถาบันเทคโนโลยีอานนตรี	X						X			
สถาบันบัณฑิตฯ							X	X		
รวม	19	6	3	15	7	2	17	9	8	

* คอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตารางที่ 39 จะเห็นได้ว่า ประเภทของหนังสือค้างของห้องสมุดกลาง ส่วนใหญ่ (19 แห่ง จาก 24 แห่ง) เป็นหนังสือทั่วไป รองลงมาเป็นสิ่งพิมพ์รัฐบาล (15 แห่ง) วิทยานิพนธ์ (7 แห่ง) หนังสือคำรา (6 แห่ง) และหนังสืออ้างอิง (3 แห่ง) ตามลำดับ สำหรับประเภทอื่น ๆ ได้แก่ หนังสืองานศพ ในสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และหนังสือเล่มเล็ก (Pocket books) ที่เป็นวิชาการ รายงานประจำปี รายงานการประชุม และเอกสารประกอบการประชุมสัมมนา ในสำนักหอสมุด มศว.พลศึกษา

สำหรับเนื้อหาของหนังสือที่ค้างในห้องสมุดกลางส่วนใหญ่ (17 แห่ง) ได้แก่ หนังสือในสาขาวิชาสังคมศาสตร์ รองลงมาคือ สาขามนุษยศาสตร์ (9 แห่ง) และวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี (8 แห่ง) ตามลำดับ



ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 40 ประเภทและเนื้อหาของหนังสือค้างของห้องสมุดคณะ

ห้องสมุดคณะ ที่มีหนังสือค้าง	ประเภทของหนังสือค้างของห้องสมุด*					เนื้อหาของหนังสือค้าง*				
	หนังสือ ทั่วไป	หนังสือ ตำรา	หนังสือ อ้างอิง	สิ่งพิมพ์ รัฐบาล	วิทยานิพนธ์	อื่น ๆ	สังคมศาสตร์	มนุษย ศาสตร์	วิทยาฯ เทคโนโลยี	วิทยาฯ แพทย์
จุฬาฯ										
คณะครุศาสตร์	X			X			X			
คณะนิติศาสตร์	X						X			
คณะพาณิชย์		X		X			X	X		
คณะรัฐศาสตร์	X		X				X			
คณะเศรษฐศาสตร์	X	X	X	X			X			
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์	X	X	X	X			X	X	X	
คณะอักษรศาสตร์	X	X	X	X			X	X		
บ.มหิตล										
ศูนย์สารนิเทศ	X	X	X	X			X			X
คณะพยาบาล มหิตล	X			X			X			
คณะแพทย ศิริราช	X			X			X			X
คณะเภสัช	X			X			X			X
คณะสังคม+มนุษย	X						X			
คณะสาธารณสุข	X						X			
คณะสิ่งแวดล้อม	X	X					X			
คณะวิทยาศาสตร์	X			X			X	X		X
คณะวิจัยประชากร	X	X					X	X		X
สถาบันเทคโนโลยีพระนครเหนือ										
คณะครู		X		X						X
คณะวิศว		X		X	X					X
คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม	X	X								X
สถาบันเทคโนโลยีลาดกระบัง										
คณะครู	X			X			X			
คณะเทคโนโลยีเกษตร	X			X						X
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์	X						X			
รวม	19	10	4	13	1		17	5	7	3

* ดลได้มากกว่า 1 ชุด

จากตารางที่ 40 จะเห็นว่า ประเภทของหนังสือค้างของห้องสมุดคณะส่วนใหญ่ เป็นหนังสือทั่วไป (19 แห่ง จาก 22 แห่ง) รองลงมาคือ สิ่งพิมพ์รัฐบาล (13 แห่ง) หนังสือตำรา (10 แห่ง) และหนังสืออ้างอิง (4 แห่ง) ตามลำดับ สำหรับประเภทอื่น ๆ ที่เป็นหนังสือค้าง ได้แก่ วิทยานิพนธ์ และรายงานประจำปี ในห้องสมุดคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และวิทยาศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีฯ เจ้าคุณทหาร เป็นต้น

สำหรับเนื้อหาของหนังสือค้างนั้น ในห้องสมุดคณะส่วนใหญ่ (17 แห่ง) ได้แก่ เนื้อหาทางด้านสาขาสังคมศาสตร์ รองลงมาเป็นด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (7 แห่ง) มนุษยศาสตร์ (5 แห่ง) และวิทยาศาสตร์การแพทย์ (3 แห่ง) ตามลำดับ



ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 3 การดำเนินงานเกี่ยวกับหนังสือค้างของห้องสมุด

ตารางที่ 41 สถานที่จัดเก็บหนังสือค้าง เหตุผลในการกำหนดสถานที่จัดเก็บหนังสือค้างและลำดับการจัดเรียงหนังสือค้างของห้องสมุดกลาง

ห้องสมุดกลาง ที่มีหนังสือค้าง	สถานที่จัดเก็บหนังสือค้าง *			เหตุผลในการกำหนด สถานที่จัดเก็บ *				ลำดับการจัดเรียงหนังสือค้าง *					
	1	2		1	2	3	4	ชื่อเรื่อง หมวดหมู่	เนื้อหา	ลำดับที่ เข้ามา	ไม่จัด เรียง	ภาษา	
		ห้องเก็บของ	ที่อื่น ๆ										
จุฬาฯ	X			X		X							
ม. เกษตร		X			X			X					
ม. ขอนแก่น		X		X	X			X					
ม. เชียงใหม่						X					X		
ม. ธรรมศาสตร์		X	X***	X	X	X		X					
ม. มหิดล	X			X		X		X					
ม. รามคำแหง	X					X					X		
มศว. บางเขน	X				X	X	X	X					
มศว. บางเขิน		X	X***	X	X	X	X					X	
มศว. ปทุมวัน	X					X						X	
มศว. ประสานมิตร			X***	X	X	X							X
มศว. พลศึกษา		X										X	
มศว. พิษณุโลก												X	
มศว. มหาสารคาม	X			X	X				X				
มศว. สงขลานครินทร์	X				X			X					
ม. ศิลปากร (ท่าพระ)	X				X	X	X	X					
ม. ศิลปากร (สนามจันทร์)	X			X	X	X	X		X				
ม. สงขลานครินทร์ เอฟ	X			X			X				X		
ม. สงขลานครินทร์ บี						X	X				X		
ม. สุโขทัยธรรมมาธิราช	X			X	X	X	X			X			
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า	X			X								X	
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า	X			X								X	
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า			X**		X	X				X			
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์	X										X		
รวม	14	5	4	12	14	14	7	7	2	2	5	6	1

* ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

** ห้องทำงานบรรณารักษ์

*** ไม่ระบุ

หมายเหตุ สถานที่จัด เก็บหนังสือค้าง

- 1 หมายถึง เฉพาะในหน่วยงานทำบัตรรายการและจัดหมู่หนังสือเพียงแห่งเดียว
- 2 หมายถึง ในหน่วยงานทำบัตรรายการและจัดหมู่หนังสือ และที่อื่น ๆ ภายในห้องสมุด

เหตุผลในการกำหนดสถานที่จัด เก็บหนังสือค้าง

- 1 หมายถึง ปริมาณหนังสือค้าง
- 2 " เนื้อที่ของห้องสมุด
- 3 " ความสะดวกในการปฏิบัติงานของบรรณารักษ์
- 4 " ความต้องการของผู้ใช้

จากตารางที่ 41 จะเห็นได้ว่า ห้องสมุดกลางที่มีหนังสือค้างส่วนใหญ่ (14 แห่ง จาก 24 แห่ง) เก็บหนังสือค้างไว้ที่หน่วยงานทำบัตรรายการและจัดหมู่หนังสือเพียงแห่งเดียว ห้องสมุดกลางอีก 9 แห่ง เก็บหนังสือค้างไว้ที่หน่วยงานทำบัตรรายการและจัดหมู่หนังสือและที่อื่น ๆ ภายในห้องสมุด ซึ่งได้แก่ ห้องเก็บของหรือห้องเก็บหนังสือของห้องสมุด (5 แห่ง) และที่อื่น ๆ ภายในห้องสมุด (4 แห่ง)

เหตุผลในการกำหนดสถานที่จัด เก็บหนังสือค้างของห้องสมุดกลางขึ้นอยู่กับ เนื้อที่ของห้องสมุด (14 แห่ง) และความสะดวกในการปฏิบัติงานของบรรณารักษ์ (14 แห่ง) รองลงมา เป็นเงื่อนไขของปริมาณหนังสือค้าง (12 แห่ง) และความต้องการของผู้ใช้ (7 แห่ง)

สำหรับการจัด เรียงหนังสือค้างในที่จัด เก็บ ห้องสมุดกลาง 7 แห่ง จาก 24 แห่ง จัดเรียงหนังสือค้างที่มีอยู่ตามลำดับอักษรตัวแรกของชื่อเรื่อง 5 แห่ง จัดเรียงตามลำดับที่เข้ามา ห้องสมุดที่เรียงหนังสือค้างตามหมวดหมู่ที่ใช้มี 2 แห่ง คือ สำนักหอสมุด มศว.มหาสารคาม และสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยศิลปากร พระราชวังสนามจันทร์ และจัดตามเนื้อหาหรือสาขาวิชา มี 2 แห่ง คือ สำนักบรรณสารสนเทศ มหาวิทยาลัย สุโขทัยธรรมาธิราช จัดตามการแบ่งเนื้อหาหนังสือของ UNESCO ภายใต้เนื้อหาเรียงตามอักษรชื่อเรื่อง และสำนักหอสมุด สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า วิทยาเขตธนบุรี เรียงตามสาขาวิชา และ 1 แห่ง คือ สำนักหอสมุด มศว.ประสานมิตร แยกหนังสือค้างตามภาษา ทั้งนี้มีห้องสมุดกลางถึง 6 แห่ง ที่ไม่มีการจัด เรียงหนังสือค้างในที่จัด เก็บ

ตารางที่ 42 สถานที่จัดเก็บหนังสือค้าง เหตุผลในการกำหนดสถานที่จัดเก็บหนังสือค้าง และลำดับการจัดเรียงหนังสือค้างของห้องสมุดคณะ

ห้องสมุดคณะ ที่มีหนังสือค้าง	สถานที่จัดเก็บหนังสือค้าง*			เหตุผลในการกำหนด				ลำดับการจัดเรียงหนังสือค้าง				
	2		ห้องทำงาน บรรณารักษ์	สถานที่จัดเก็บ*				ผู้แต่ง	ชื่อเรื่อง	เนื้อหา	ลำดับที่ เข้ามา	ไม่จัด เรียง
	1	ห้องเก็บของ		1	2	3	4					
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย												
คณะครุ.	X						X	X				
คณะนิติ.	X					X						X
คณะพาณิชย์.	X					X				X		
คณะรัฐ.		X	X	X	X							X
คณะเศรษฐ.		X	X	X								X
คณะสถาปัตยกรรม.		X	X		X							X
คณะอักษร.		X	X	X	X	X	X		X			
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี												
ศูนย์สารนิเทศ.		X				X	X	X				
คณะพยาบาล. มหิตล.			X	X	X							
คณะแพทย. ศิริราช.	X			X		X				X		
คณะเภสัช.		X				X				X		
คณะสังคม+มนุษย.	X					X			X			
คณะสาธารณสุข.	X			X	X							X
คณะสิ่งแวดล้อม.				X		X	X		X			
คณะวิทยา.	X				X	X				X		
คณะวิจัยประชากร.						X	X			X		
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ												
คณะครุ.				X	X		X					X
คณะวิศวกรรม.						X			X			
คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม.						X	X			X		
สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล												
คณะครุ.		X		X	X							X
คณะเทคโนโลยีเกษตร.	X					X	X		X			
คณะสถาปัตยกรรม.	X					X						X
รวม	9	7	5	9	8	15	8	2	5	5	1	8

* คอบได้มากกว่า 1 ข้อ

หมายเหตุ สถานที่จัด เก็บหนังสือค้าง

- 1 หมายถึง เฉพาะในหน่วยงานทำบัตรรายการและจัดหมู่หนังสือ เพียง
แห่งเดียว
- 2 หมายถึง ในหน่วยงานทำบัตรรายการและจัดหมู่หนังสือและที่อื่น ๆ ภายใน
ห้องสมุด

เหตุผลในการกำหนดที่จัด เก็บหนังสือค้าง

- 1 หมายถึง ปริมาณหนังสือค้าง
- 2 หมายถึง เนื้อที่ของห้องสมุด
- 3 หมายถึง ความสะดวกในการปฏิบัติงานของบรรณารักษ์
- 4 หมายถึง ความต้องการของผู้ใช้

จากตารางที่ 42 ห้องสมุด 9 แห่ง จัด เก็บหนังสือค้างของห้องสมุดไว้ที่หน่วยงาน
ทำบัตรรายการและจัดหมู่หนังสือ เพียงแห่งเดียว ห้องสมุด 12 แห่ง เก็บหนังสือค้างไว้ที่
หน่วยงานทำบัตรรายการและจัดหมู่หนังสือและที่อื่น ๆ ด้วย ซึ่งได้แก่ ห้องเก็บของกับห้อง
ทำงานบรรณารักษ์ 5 แห่ง เฉพาะห้องเก็บของ 2 แห่ง และเฉพาะห้องทำงานบรรณารักษ์
1 แห่ง

สำหรับ เหตุผลในการกำหนดสถานที่จัด เก็บหนังสือค้างนั้น ห้องสมุด 15 แห่ง ให้
ความสำคัญกับผู้ปฏิบัติงาน เพื่ออำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงาน รองลงมาเป็นการพิจารณา
ปริมาณหนังสือค้าง (9 แห่ง) เนื้อที่ของห้องสมุด (8 แห่ง) และความต้องการของผู้ใช้
(8 แห่ง) ตามลำดับ

ส่วนลำดับการจัด เรียงหนังสือค้างในสถานที่จัด เก็บนั้น ห้องสมุด 5 แห่ง เท่ากัน
เรียงหนังสือค้างตามลำดับชื่อเรื่อง และตามลำดับเนื้อหา ห้องสมุด 2 แห่ง เรียงตามผู้แต่ง
1 แห่ง คือห้องสมุดคณะพาณิชยศาสตร์ และบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เรียงตามลำดับที่หนังสือเข้ามา
ทั้งนี้ มีห้องสมุดคณะจำนวน 8 แห่ง ไม่มีการจัด เรียงหนังสือค้างในที่จัด เก็บ และมีห้องสมุด
1 แห่ง ไม่ตอบแบบสอบถามข้อนี้

ตารางที่ 43 การจัดทำรายการค้นหาหนังสือค้างสำหรับผู้ใช้ในการขอใช้ตัวเล่มหนังสือค้างของห้องสมุดกลาง

ห้องสมุดกลาง ที่มีหนังสือค้าง	การจัดทำรายการค้นหาหนังสือค้าง *			การขอใช้ตัวเล่มหนังสือค้าง *			
	ใช้สำเนาบัตรสั่งซื้อ	บันทึกรายการ ด้วยคอมพิวเตอร์	ไม่มี การจัดทำ	ผู้ค้นหา ด้วยตนเอง	ผู้ใช้ติดต่อ หน่วยบริการ	ผู้ใช้ติดต่อ งานเทคนิค	ไม่มีบริการ หนังสือค้าง
จุฬาฯ	X				X		
ม. เกษตร			X		X		
ม. ขอนแก่น	X						
ม. เชียงใหม่	X						
ม. ธรรมศาสตร์			X			X	
ม. บัณฑิต			X				X
ม. รามคำแหง	X				X		
มศว. บางเขน						X	
มศว. บางแสน						X	
มศว. ปทุมวัน			X			X	
มศว. ประสานมิตร						X	
มศว. ผลิตศึกษา			X				X
มศว. พิษณุโลก			X				X
มศว. มหาสารคาม						X	
มศว. สงขลา	X						X
ม. ศิลปากร (ท่าพระ)	X				X		
ม. ศิลปากร (สนามจันทร์)	X					X	
ม. สงขลา จอห์น เอฟ	X				X		
ม. สงขลา คณะแพทย์	X	X		X			
ม. สุโขทัยธรรมาธิราช	X				X		
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า				X			
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร							
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี	X					X	
สถาบันบัณฑิต		X				X	
รวม	11	2	6	2	7	10	4

* คอลปได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตารางที่ 43 ในการจัดทำรายการสืบค้นหนังสือค้างสำหรับผู้ใช้ ห้องสมุดกลาง ที่มีหนังสือค้างจำนวน 11 แห่ง ใช้สำเนาบัตรสั่งซื้อเป็นรายการสำหรับสืบค้นหนังสือค้าง ของห้องสมุด ในจำนวนนี้ 1 แห่ง คือ ห้องสมุดคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ใช้การบันทึกรายการด้วยคอมพิวเตอร์ควบคู่ไปด้วย โดยมีสำนักบรรณสารการพัฒนา สถาบัน บัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ อีก 1 แห่ง ที่ใช้วิธีบันทึกรายการเพื่อการค้นหาด้วยคอมพิวเตอร์ ทั้งนี้มีห้องสมุดที่ไม่ได้จัดทำรายการเพื่อการค้นหาหนังสือค้างใด ๆ เลย จำนวน 6 แห่ง และ 6 แห่ง ไม่ค่อยแบบสอบถามข้อนี้

สำหรับการขอใช้ตัวเล่มหนังสือค้างนั้น ห้องสมุดกลางจำนวน 10 แห่ง ใช้วิธีให้ ผู้ใช้ติดต่อกับงานเทคนิคของห้องสมุดโดยตรง 7 แห่ง ให้ผู้ใช้ติดต่อกับหน่วยบริการ มีห้องสมุด 2 แห่ง ที่ผู้ใช้สามารถค้นหาตัวเล่มหนังสือค้างได้ด้วยตนเองคือ ห้องสมุดคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และสำนักหอสมุดสถาบันเทคโนโลยีการเกษตร ทั้งนี้มีห้องสมุด 4 แห่ง ที่ไม่มีการให้บริการตัวเล่มหนังสือค้าง คือ สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, มศว.พลศึกษา, มศว.พิษณุโลก, มศว.สงขลา และมีผู้ไม่ตอบ 1 แห่ง

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 44 การจัดทำรายการสืบค้นหนังสือค้างสำหรับผู้ใช้ และการขอใช้ตัวเลขหนังสือค้าง ของห้องสมุดคณะ

ห้องสมุดคณะ ที่มีหนังสือค้าง	การจัดทำรายการสืบค้นหนังสือค้างสำหรับผู้ใช้ *					การขอใช้ตัวเลขหนังสือค้าง *			
	จัดทำบรรณานุกรม หนังสือค้าง	ทำบัตรรายการ หนังสือค้าง	ใช้สำเนา บัตรสั่งซื้อ	ไม่มีการ จัดทำ	อื่น ๆ	ผู้ใช้ค้น ตัวเลข ด้วยตนเอง	ผู้ใช้ติดต่อ หน่วยบริการ	ผู้ใช้ติดต่อ หน่วยเทคนิค	ไม่มีบริการ หนังสือค้าง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย									
คณะครุ.			X					X	
คณะนิติ.			X					X	
คณะพาณิชย์.			X					X	
คณะรัฐ.				X					X
คณะเศรษฐ.				X					X
คณะสถาปัตย.				X					X
คณะอักษร.			X					X	
บ.บพิตร									
ศูนย์สารนิเทศ.					X			X	
คณะพยาบาล. บพิตรอ.			X					X	
คณะแพทย.ศิริราช.			X					X	
คณะเภสัช.			X					X	
คณะสังคม+มนุษย.	X							X	
คณะสาธารณสุข.	X								X
คณะสิ่งแวดล้อม.				X		X			
คณะวิทยา.		X					X		
คณะวิจัยประชากร.			X			X**	X		
สถาบันเทคโนโลยีพระนครเหนือ									
คณะครุ.				X				X	
คณะวิศวกรรม.			X					X	
คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม.						X**		X	
สถาบันเทคโนโลยีลาดกระบัง									
คณะครุ.				X				X	
คณะเทคโนโลยีเกษตร.				X					
คณะสถาปัตย.				X					X
รวม	2	1	9	9	2	5	2	9	5

* ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

** ค้นจากสมุดทะเบียน

จากตารางที่ 44 ห้องสมุดคณะที่มีหนังสือค้าง 9 แห่ง ใช้สำเนาบัตรสั่งซื้อ สำหรับการสืบค้นหนังสือค้างของห้องสมุด มี 2 แห่ง จัดทำบรรณานุกรมหนังสือค้างของห้องสมุด คือ ห้องสมุดคณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ และห้องสมุดคณะสาขารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล 1 แห่ง กำลังดำเนินการทำบัตรรายการสำหรับหนังสือค้าง โดยเฉพาะ นอกจากนี้ห้องสมุด 2 แห่ง ใช้สมุดทะเบียนหนังสือในการค้นหาหนังสือค้าง โดยบรรณารักษ์เป็นผู้ค้นได้แก่ ห้องสมุดคณะวิจัยประชากร มหาวิทยาลัยมหิดล และห้องสมุดคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีฯ วิทยาเขตพระนครเหนือ 1 แห่ง ให้ใช้บัตรหลักฐานในการสืบค้นหนังสือบริจาค ได้แก่ ห้องสมุดคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ทั้งนี้มีห้องสมุดคณะจำนวน 9 แห่ง ไม่มีการจัดทำรายการเพื่อการค้นหาหนังสือค้าง

สำหรับการขอใช้ตัวเลขหนังสือค้าง ห้องสมุดคณะจำนวน 9 แห่ง กำหนดให้ผู้ใช้ติดต่อกับหน่วยเทคนิคของห้องสมุด 5 แห่ง อนุญาตให้ผู้ใช้ค้นหาตัวเลขได้ด้วยตนเอง 2 แห่ง กำหนดให้ผู้ใช้ติดต่อกับหน่วยบริการของห้องสมุด และ 5 แห่ง ไม่มีการให้บริการหนังสือค้าง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 45 การให้บริการยืมหนังสือค้างและการเตรียมหนังสือค้างเพื่อให้บริการของห้องสมุดกลาง

ห้องสมุดกลาง ที่มีหนังสือค้าง	เงื่อนไขในการให้ยืมหนังสือค้างของห้องสมุด*							การเตรียมหนังสือค้างเพื่อให้บริการ			
	ไม่ให้ยืม	ใช้เฉพาะ ในห้องสมุด	ให้ยืมเฉพาะผู้ใช้อย่างกลุ่ม			ให้ยืมโดย ปกติ	เฉพาะกรณี จำเป็น				
			อ.	นศ.	บุคลากร อื่นๆ			1	2	3	
จุฬาฯ							X			X	
ม. เกษตร		X									
ม. ขอนแก่น							X			X	
ม. เชียงใหม่						X				X	
ม. ธรรมศาสตร์	X									X	
ม. มหิดล		X								X	
ม. รามคำแหง			X		X					X	
มศว. บางเขน		X			X					X	
มศว. บางแสน							X			X	
มศว. ปทุมวัน			X**		X**					X	
มศว. ประสานมิตร	X									X	
มศว. พลศึกษา	X										
มศว. พิษณุโลก	X									X	
มศว. มหาสารคาม	X										
มศว. สงขลา			X			X				X	
ม. ศิลปากร (ท่าพระ)										X	
ม. ศิลปากร (สนามจันทร์)							X			X	
ม. สงขลา จอห์น เอฟ	X								X		
ม. สงขลา คณะแพทย์										X	
ม. สุโขทัยธรรมาธิราช							X			X	
สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล				X			X		X	X	
สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลเจ้าคุณทหาร	X									X	
สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี		X		X					X		
สถาบันบัณฑิตศึกษา							X			X	
รวม	7	4	6	1	2	1	7	3	4	1	17

* ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

** เฉพาะกรณีที่จำเป็นต่อการเรียนการสอนเท่านั้น

หมายเหตุ การเตรียมหนังสือค้างเพื่อให้บริการ

- 1 หมายถึง เตรียมเฉพาะตัวเล่มอย่างง่าย ๆ
- 2 หมายถึง ทำบัตรรายการและจัดหมู่หนังสือค้างอย่างคร่าว ๆ และเตรียมตัวเล่มอย่างง่าย ๆ
- 3 หมายถึง เร่งทำบัตรรายการและจัดหมู่หนังสือค้างตามขั้นตอนปกติของห้องสมุด

จากตารางที่ 45 จะเห็นได้ว่า มีห้องสมุดกลาง 7 แห่ง ให้อืมหนังสือค้างออกได้เหมือนหนังสือทั่วไป ห้องสมุดกลางจำนวน 7 แห่งเช่นกัน ไม่อนุญาตให้อืมหนังสือค้างอย่างไรก็ตาม ยังมีห้องสมุดที่ให้อืมหนังสือค้าง แต่มีเงื่อนไขการอืม ดังนี้ ห้องสมุดกลางจำนวน 4 แห่ง ให้อืมใช้หนังสือค้างได้เฉพาะในห้องสมุดเท่านั้น และอีก 6 แห่งให้อืมเฉพาะผู้ใช้อย่างกลุ่มเท่านั้น เช่น เฉพาะอาจารย์ 2 แห่ง เฉพาะอาจารย์และบุคลากรของมหาวิทยาลัย 2 แห่ง เฉพาะอาจารย์กับนักศึกษา 1 แห่ง และเฉพาะอาจารย์กับนักวิชาการ 1 แห่ง ทั้งนี้มีห้องสมุด 3 แห่งที่ให้อืมหนังสือค้างได้เฉพาะกรณีพิเศษ เร่งด่วนเท่านั้น ได้แก่ สำนักหอสมุดกลาง จุฬาฯ สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยขอนแก่น และห้องสมุดคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

สำหรับการเตรียมหนังสือค้างเพื่อให้บริการนั้น ห้องสมุดกลางจำนวน 17 แห่ง ใช้วิธีเร่งทำบัตรรายการและจัดหมู่ตามขั้นตอนปกติของห้องสมุด 4 แห่ง ใช้วิธีเตรียมเฉพาะตัวเล่มง่าย ๆ และ 1 แห่ง (สำนักหอสมุดกลาง สถาบันเทคโนโลยีฯ เจ้าคุณทหาร) ทำบัตรรายการและจัดหมู่อย่างคร่าว ๆ และเตรียมตัวเล่มอย่างง่าย ๆ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 46 การให้บริการยืมหนังสือค้าง และการเตรียมหนังสือค้างเพื่อให้บริการของห้องสมุดคณะ

ห้องสมุดคณะ ที่มีหนังสือค้าง	เงื่อนไขในการให้ยืมหนังสือค้างของห้องสมุด*					การเตรียมหนังสือค้างเพื่อให้บริการ				
	ไม่ให้ยืม	ใช้เฉพาะ ในห้องสมุด	ให้ยืมเฉพาะผู้ใช้อย่างกลุ่ม		ให้ยืมได้ ปกติ	เฉพาะกรณี จำเป็น	1	2	3	อื่น ๆ
			อ. นศ.	บุคลากร						
จุฬาร										
คณะครุ			X						X	
คณะนิติ,		X								
คณะพาณิชย์,			X						X	
คณะรัฐ,	X								X	
คณะ เศรษฐ,			X						X	
คณะสถาปัตย,		X	X						X	
คณะอักษร,					X		X		X	
บ.มหิตล										
ศูนย์สารนิเทศ,			X		X					
คณะพยาบาล, มหิตล,		X	X	X					X	X
คณะแพทย, ศิริราช,					X				X	
คณะ เกสัช,			X	X						X
คณะสังคม+มนุษย,			X				X			
คณะสาธารณสุข,		X							X	
คณะสิ่งแวดล้อม,					X		X			
คณะวิทยา,					X				X	
คณะวิจัยประชากร,					X			X	X	
สถาบันเทคโนโลยีพระนครเหนือ										
คณะครุ,					X		X			
คณะวิศวะ,					X		X			
คณะ เทคโนโลยีอุตสาหกรรม,				X			X		X	
สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล										
คณะครุ,			X							
คณะ เทคโนโลยีเกษตร,	X									
คณะสถาปัตย,			X							
รวม	2	6	9	2	1	7	6	1	12	2

* ตกลงได้มากกว่า 1 คัด

หมายเหตุ การเตรียมหนังสือค้างเพื่อให้บริการ

- 1 หมายถึง เตรียมเฉพาะตัวเล่มอย่างง่าย ๆ
- 2 หมายถึง ทำบัตรรายการและจัดหมู่หนังสือค้างอย่างคร่าว ๆ และเตรียมตัวเล่มอย่างง่าย ๆ
- 3 หมายถึง เร่งทำบัตรรายการและจัดหมู่หนังสือค้างตามขั้นตอนปกติของห้องสมุด

จากตารางที่ 46 จะเห็นว่า ห้องสมุดคณะที่มีหนังสือค้าง จำนวน 7 แห่ง ให้อืมหนังสือค้างเหมือนหนังสือทั่วไป ในจำนวนนี้มี 1 แห่ง ที่จำกัดเวลาใช้สั้นกว่าหนังสือทั่วไป คือ ห้องสมุดคณะวิจัยประชากร มหาวิทยาลัยมหิดล มีห้องสมุดที่ไม่อนุญาตให้อืมหนังสือค้าง 2 แห่ง ห้องสมุดจำนวน 6 แห่ง ให้อืมใช้เฉพาะในห้องสมุดเท่านั้น และ 9 แห่ง ให้อืมเฉพาะผู้ใช้บางกลุ่มเท่านั้น ได้แก่ อาจารย์ 6 แห่ง อาจารย์และนักศึกษา 2 แห่ง อาจารย์และบุคลากรของมหาวิทยาลัย 1 แห่ง

สำหรับการเตรียมหนังสือค้างเพื่อให้บริการนั้น ห้องสมุด 12 แห่ง เร่งทำบัตรรายการและจัดหมู่หนังสือตามขั้นตอนปกติ 6 แห่ง เตรียมเฉพาะตัวเล่มง่าย ๆ 1 แห่ง ทำบัตรรายการและจัดหมู่คร่าว ๆ และเตรียมตัวเล่มอย่างง่าย ๆ ถ้าไม่สามารถทำบัตรรายการและจัดหมู่หนังสือได้ทัน และ 2 แห่ง คือ ศูนย์สารนิเทศ และคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ไม่มีการเตรียมตัวเล่ม แต่ใช้วิธีให้อืมใช้กรอกแบบฟอร์มการอืมหนังสือค้างไว้เป็นหลักฐาน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 47 การสำรวจหนังสือค้างและวัตถุประสงค์ในการสำรวจหนังสือค้างของห้องสมุดกลาง

ห้องสมุดกลาง ที่มีหนังสือค้าง	การสำรวจหนังสือค้าง		วัตถุประสงค์ในการสำรวจหนังสือค้างของห้องสมุด*				
	เคย	ไม่เคย	1	2	3	4	5
จุฬาฯ		X					
ม. เกษตร	X			X	X	X	X
ม. ขอนแก่น	X		X	X			
ม. เชียงใหม่	X					X	
ม. ธรรมศาสตร์		X					
ม. มหิดล	X		X			X	X
ม. รามคำแหง	X		X	X	X	X	
มศว. บางเขน							X
มศว. บางแสน		X					
มศว. ปทุมวัน		X					
มศว. ประสานมิตร	X		X				X
มศว. พลศึกษา		X					
มศว. พิษณุโลก		X					
มศว. มหาสารคาม	X		X		X	X	
มศว. สงขลา		X					
ม. ศิลปากร (ท่าพระ)	X				X	X	X
ม. ศิลปากร (สนามจันทร์)		X					
ม. สงขลา จอห์น เอฟ		X					
ม. สงขลา คณะแพทย์		X					
ม. สุโขทัยธรรมาธิราช	X			X	X	X	
สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล		X					
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า		X					
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า		X					
สถาบันบัณฑิตฯ	X		X			X	X
รวม	10	13	6	4	5	8	6

* คอยได้มากกว่า 1 ข้อ

หมายเหตุ วัตถุประสงค์ในการสำรวจหนังสือค้างของห้องสมุด

- 1 หมายถึง เพื่อทราบจำนวนหนังสือค้าง
- 2 หมายถึง เพื่อจัดเรียงหนังสือค้างใหม่
- 3 หมายถึง เพื่อแยกหนังสือที่ค้างไม่นานออกมาทำบัตรรายการก่อน
- 4 หมายถึง เพื่อแยกหนังสือที่มีผู้ต้องการใช้มากมาทำบัตรรายการก่อน
- 5 หมายถึง เพื่อคัดเลือก เพื่อจำหน่ายออกหนังสือค้างที่มีประโยชน์น้อยออก

จากตารางที่ 47 จะเห็นว่า ห้องสมุดกลางที่มีหนังสือค้าง จำนวน 13 แห่ง ไม่เคยสำรวจหนังสือค้างของห้องสมุด มีห้องสมุดกลาง 10 แห่ง ที่เคยสำรวจหนังสือค้างของห้องสมุด โดยมีวัตถุประสงค์ในการสำรวจที่สำคัญคือ เพื่อแยกหนังสือที่มีผู้ต้องการใช้มากออกมาทำบัตรรายการและจัดหมู่ให้ก่อน (8 แห่ง) รองลงมา เพื่อคัดเลือกและจำหน่ายหนังสือค้างที่มีประโยชน์น้อยออก (6 แห่ง) และ เพื่อทราบจำนวนหนังสือค้างของห้องสมุด (6 แห่ง) เพื่อแยกหนังสือที่มีอายุการค้างไม่นานออกมาทำบัตรรายการก่อน (5 แห่ง) และ เพื่อจัดเรียงหนังสือค้างใหม่ (4 แห่ง) ตามลำดับ นอกจากนี้ ห้องสมุดแห่งหนึ่ง คือ สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยรามคำแหง ยังมีวัตถุประสงค์ในการสำรวจหนังสือค้างของห้องสมุดเพื่อแยกหนังสือค้างที่มีอายุเกิน 5 ปี ออกมาทำบัตรรายการและจัดหมู่ให้ก่อนอีกประการหนึ่งด้วย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 48 การสำรวจหนังสือค้าง และวัตถุประสงค์ในการสำรวจหนังสือค้างของห้องสมุดคณะ

ห้องสมุดคณะ ที่มีหนังสือค้าง	การสำรวจหนังสือค้าง		วัตถุประสงค์ในการสำรวจหนังสือค้างของห้องสมุด *				
	เคย	ไม่เคย	1	2	3	4	5
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย							
คณะครุ.		X					
คณะนิติ.	X		X				X
คณะพาณิชย์.		X					
คณะรัฐ.	X		X				
คณะเศรษฐ.	X						X
คณะสถาปัตย.		X					
คณะอักษร.	X			X		X	X
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระนครเหนือ							
ศูนย์สารนิเทศ.		X					
คณะพยาบาล, มหิดล,	X						X
คณะแพทย, สิริราช,		X					
คณะเภสัช,		X					
คณะสังคม+มนุษย.	X						X
คณะสัตวแพทย์.	X						
คณะสิ่งแวดล้อม.	X						X
คณะวิทยา.	X		X				X
คณะวิจัยประชากร.	X		X	X		X	X
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี							
คณะครุ.		X					
คณะวิศวกรรม.		X					
คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม.	X		X				X
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร							
คณะครุ.		X					
คณะเทคโนโลยีเกษตร.		X					
คณะสถาปัตย.	X						X
รวม	12	10	5	3	3	11	5

* ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

หมายเหตุ วัตถุประสงค์ในการสำรวจหนังสือค้างของห้องสมุด

- 1 หมายถึง เพื่อทราบจำนวนหนังสือค้าง
- 2 หมายถึง เพื่อจัด เรียงหนังสือค้างใหม่
- 3 หมายถึง เพื่อแยกหนังสือค้างไม่นานานออกมาทำบัตรรายการก่อน
- 4 หมายถึง เพื่อแยกหนังสือที่มีผู้ต้องการใช้มากมาทำบัตรรายการก่อน
- 5 หมายถึง เพื่อคัดเลือก เพื่อจำหน่ายออกหนังสือค้างที่มีประโยชน์น้อยออก

จากตารางที่ 48 จะเห็นว่า มีห้องสมุดคณะที่มีหนังสือค้าง จำนวน 12 แห่ง เคยทำการสำรวจหนังสือค้างของห้องสมุด และห้องสมุดกลาง 10 แห่ง ไม่เคยสำรวจหนังสือค้างของห้องสมุด การสำรวจหนังสือค้างมีวัตถุประสงค์เพื่อแยกหนังสือค้างที่มีผู้ต้องการใช้มากมาทำบัตรรายการและจัดหมู่ให้ก่อนเป็นหลัก (11 แห่ง) รองลงมาเป็นการคัดเลือกเพื่อจำหน่ายออกหนังสือค้างที่มีประโยชน์น้อย (5 แห่ง) เพื่อทราบจำนวนหนังสือค้าง (5 แห่ง) เพื่อจัด เรียงหนังสือค้างใหม่ (3 แห่ง) และเพื่อแยกหนังสือค้างที่มีอายุการค้างไม่นานานออกมาทำบัตรรายการและจัดหมู่ก่อน (3 แห่ง) ตามลำดับ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การนำเครื่องจักรกลมาใช้กับการดำเนินงานเกี่ยวกับหนังสือค้างและผลการนำมาใช้

สำหรับการนำเครื่องจักรกลมาใช้กับการดำเนินงานเกี่ยวกับหนังสือค้างนั้น ห้องสมุดส่วนใหญ่ไม่มีการนำมาใช้ และไม่มีโครงการจะนำมาใช้ มีห้องสมุดที่มีการนำมาใช้แล้ว 2 แห่ง เป็นห้องสมุดกลาง 1 แห่ง คือ สำนักหอสมุด มศว.มหาสารคาม และห้องสมุดคณะ 1 แห่ง คือ ห้องสมุดคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล สำหรับห้องสมุดที่มีโครงการนำมาใช้ เป็นห้องสมุดกลาง 4 แห่ง และห้องสมุดคณะ 1 แห่ง

ห้องสมุดกลางที่นำเครื่องจักรกลมาใช้กับการดำเนินงานหนังสือค้างคือ สำนักหอสมุด มศว.มหาสารคาม ใช้คอมพิวเตอร์ในการจัดเก็บและค้นคืนรายชื่อหนังสือค้าง สำหรับผลการนำเครื่องจักรกลมาใช้กับการดำเนินงานเกี่ยวกับหนังสือค้างนี้คือ ช่วยให้บริการได้รวดเร็ว ประหยัดแรงงานคน และผู้ใช้ได้ใช้ทรัพยากรอย่างเต็มที่ และยังสามารถควบคุมหนังสือค้างได้ นอกจากนี้ ห้องสมุดกลาง จำนวน 4 แห่ง ที่มีโครงการจะนำเครื่องจักรกลมาใช้กับการดำเนินงานหนังสือค้างคือ

- สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยขอนแก่น นำมาใช้ควบคุมบรรณานุกรมรายชื่อหนังสือค้าง และจัดเก็บและค้นคืนรายชื่อหนังสือค้าง ห้องสมุดคาดว่า ผลการนำคอมพิวเตอร์มาใช้ จะช่วยให้สามารถควบคุมหนังสือค้างได้ และยังสามารถให้บริการแก่ผู้ใช้ได้อย่างรวดเร็ว ประหยัดแรงงานคน และผู้ใช้ได้ใช้ทรัพยากรของห้องสมุดอย่างเต็มที่
- ห้องสมุดคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์วิโรฒ ใช้ในการควบคุมบรรณานุกรมหนังสือค้าง และจัดเก็บค้นคืนหนังสือค้าง เช่นกัน
- สำนักบรรณสารสนเทศ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ไม่ตอบลักษณะงานที่นำมาใช้
- สำนักบรรณสารการพัฒนา สถาบันวิจัยพัฒนาบริหารศาสตร์ นำมาใช้ควบคุมบรรณานุกรมหนังสือค้าง จัดเก็บและค้นคืนหนังสือค้าง ห้องสมุดคาดว่า หากนำมาใช้แล้ว จะส่งผลให้สามารถบริการผู้ใช้ได้อย่างรวดเร็ว ประหยัดแรงงานคน และผู้ใช้ได้ใช้ทรัพยากรของห้องสมุดอย่างเต็มที่ และยังสามารถช่วยควบคุมหนังสือค้างได้ อย่างไรก็ตาม ห้องสมุดขาดบุคลากรที่ทำหน้าที่บันทึกข้อมูลหนังสือค้างเข้าเครื่องไมโครคอมพิวเตอร์ จึงทำให้การให้บริการค้นหารายชื่อหนังสือค้างด้วยเครื่อง เป็นไปไม่ได้

สำหรับห้องสมุดคณะ ห้องสมุดที่มีการนำมาใช้แล้วคือ ห้องสมุดคณะวิทยาศาสตร์ ม.มหิดล นำมาใช้ในการควบคุมบรรณานุกรมหนังสือค้าง ผลการใช้สามารถให้บริการผู้ใช้ได้รวดเร็วยิ่งขึ้น ปัจจุบันยังดำเนินการไม่เสร็จสมบูรณ์ ห้องสมุดที่มีโครงการจะนำเครื่องจักรกลมาใช้คือ ห้องสมุดคณะสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยมหิดล นำมาใช้ในลักษณะเดียวกัน

การนำหนังสือค้างออกให้บริการ เป็นกรณีพิเศษ

สำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตวังท่าพระ เคยให้บริการหนังสือค้าง เป็นกรณีพิเศษ แต่ต่อมาห้องสมุดมี เนื้อที่แคบลง จึงนำหนังสือค้างมาจัด เรียงตามชื่อเรื่องไว้ที่ หน่วยเทคนิค หนังสือค้างที่นำมาให้บริการ เป็นกรณีพิเศษนี้ เป็นหนังสือในทุกสาขาวิชาที่ค้างอยู่ การจัดหมวดหมู่ใช้วิธีจัดหมู่อย่างกว้าง ๆ ตามสาขาวิชา และใช้สำเนาบัตรสั่งซื้อจัด เรียงตามหมวดหมู่กว้าง ๆ ตามสาขาวิชานั้น เช่นกัน ภายใต้หมวดหมู่ จัด เรียงตามลำดับอักษรชื่อเรื่อง การจัด เรียง เรียงในคู่มือรายการแยกต่างหากจากบัตรรายการทั่วไป ตัวเล่มจัด เรียงไว้ในห้องอ่านหนังสือ เป็นชั้น เปิด

สำนักบรรณสารสนเทศ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมธราช มีโครงการจะนำหนังสือ ค้างออกให้บริการ เป็นกรณีพิเศษ โดยใช้วิธีการ Fast Catalog ซึ่งจัดหมวดหมู่ง่าย ๆ และแบ่งตามปีที่ลงทะเบียณ การจัดหมวดหมู่หนังสือ ใช้อักษรตัวแรกของชื่อเรื่องหรือผู้แต่ง เป็นหลัก แล้วแบ่งย่อยตามลำดับที่ ที่เข้ามา เช่น ก 001 รายการบัตรเพื่อการสืบค้น ใช้ การลงรายการอย่างง่าย ๆ ที่ประกอบด้วยชื่อผู้แต่ง และชื่อเรื่องของหนังสือค้าง สถานที่ จัดวางตัวเล่มเป็นบริเวณเคาน์เตอร์รับ - จ่ายหนังสือในชั้นปิด

นอกจากนี้ยังมีห้องสมุดคณะอีก 1 แห่ง ที่มีการนำหนังสือค้างออกให้บริการเป็น กรณีพิเศษ คือ ห้องสมุดคณะอักษรศาสตร์ จุฬาฯ ให้บริการเฉพาะหนังสือค้างในสาขาวิชาที่ มีความต้องการใช้มาก โดยจัดหมวดหมู่ตามสาขาวิชา และใช้สำเนาบัตรสั่งซื้อจัด เรียงในคู่มือรายการเพื่อการสืบค้น การจัดวางตัวเล่มมีทั้งชั้นเปิดในบริเวณห้องวิทยานิพนธ์ของห้อง-สมุด

ตารางที่ 49 แรงกระตุ้นหรือการสนับสนุนให้มีการลดหรือควบคุมหนังสือค้างของห้องสมุด

รายการ	ห้องสมุดกลาง			ห้องสมุดคณะ				
	ลำดับ ที่	\bar{X}	S.D.	แปล ความ	ลำดับ ที่	\bar{X}	S.D.	แปล ความ
1. ผู้บริหารมหาวิทยาลัย	5	3.05	1.32	ปานกลาง	5	2.83	1.68	ปานกลาง
2. ผู้บริหารห้องสมุด	2	3.82	1.15	มาก	3	3.23	1.34	ปานกลาง
3. ผู้ใช้บริการห้องสมุด	3	3.20	1.07	ปานกลาง	2	3.40	1.20	ปานกลาง
4. บุคลากรในหน่วยงานทำบัตรรายการ และจัดหมู่หนังสือ	1	3.86	1.08	มาก	4	3.00	1.57	ปานกลาง
5. บุคลากรของห้องสมุด	4	3.10	0.94	ปานกลาง	7	2.11	1.18	น้อย
6. บุคลากรภายนอกในวงการวิชาชีพบรรณารักษ์	6	1.94	0.99	น้อย	6	1.86	1.30	น้อย
7. ไม่มีแรงกระตุ้นใด ๆ	7	1.85	1.45	น้อย	1	3.82	1.31	มาก

จากตารางที่ 49 จะเห็นได้ว่า แรงกระตุ้นหรือการสนับสนุนให้มีการลดหรือควบคุมหนังสือค้าง หรือแก้ปัญหาหนังสือค้าง สำหรับห้องสมุดกลาง อยู่ในระดับมาก คือ บุคลากรในหน่วยงานทำบัตรรายการและจัดหมู่หนังสือเอง และผู้บริหารห้องสมุด ระดับรองลงมาอยู่ในระดับปานกลาง คือ ผู้ใช้บริการห้องสมุด บุคลากรของห้องสมุดเอง และผู้บริหารมหาวิทยาลัย

สำหรับห้องสมุดคณะ แรงกระตุ้นหรือการสนับสนุนเกิดจากผู้ใช้บริการห้องสมุด ผู้บริหารห้องสมุด บุคลากรในหน่วยงานทำบัตรรายการ และจัดหมู่หนังสือให้ความสำคัญในระดับปานกลาง ตามลำดับ ทั้งนี้ผู้ตอบส่วนใหญ่ตอบว่า ไม่มีแรงกระตุ้นในเรื่องนี้ในระดับมาก

ตารางที่ 50 การลด ควบคุม หรือการแก้ปัญหาหนังสือค้างของห้องสมุดกลาง

ห้องสมุดกลาง ที่มีหนังสือค้าง	การลดหรือควบคุมหนังสือค้าง อยู่ในระหว่าง มีโครงการ ดำเนินการ ดำเนินการ		วิธีการลด ควบคุม หรือแก้ปัญหาหนังสือค้างที่ห้องสมุดนำมาใช้*						
	1	2	3	4	5	6	อื่น ๆ		
จุฬาฯ	X		X						
ม. เกษตร		X							
ม. ขอนแก่น		X	X						
ม. เชียงใหม่	X					X			
ม. ธรรมศาสตร์	X		X			X			X
ม. มหิดล	X		X		X				
ม. รามคำแหง	X		X			X			
มศว. บางเขน		X	X		X				
มศว. บางแสน		X			X		X	X	
มศว. ปทุมวัน		X	X		X				
มศว. ประสานมิตร	X						X		
มศว. พลศึกษา		X	X	X					
มศว. พิษณุโลก	X		X						
มศว. มหาสารคาม	X				X				
มศว. สงขลา		X	X		X				
ม. ศิลปากร (ท่าพระ)	X		X		X	X			
ม. ศิลปากร (สนามจันทร์)	X		X		X		X		
ม. สงขลา จอห์น เอฟ	X		X						
ม. สงขลา คณะแพทย์		X			X	X			
ม. สุโขทัยธรรมมาธิราช	X		X			X			
สถาบันเทคโนโลยีเกษตร	X		X		X				
สถาบันเทคโนโลยีเจ้าคุณทหาร		X	X						
สถาบันเทคโนโลยีธนบุรี	X		X		X				
สถาบันมัณฑลศิลป์	X							X	
รวม	15	9	17	1	10	5	7	2	1

* ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

หมายเหตุ วิธีการในการลด ควบคุม หรือแก้ปัญหาหนังสือค้างที่ห้องสมุดนำมาใช้

- 1 หมายถึง ระคนบุคลากร/ เร่งทำบัตรรายการและจัดหมู่หนังสือตามขั้นตอน หรือวิธีการปกติของห้องสมุด
- 2 หมายถึง ทำบัตรรายการและจัดหมู่หนังสืออย่างง่าย ๆ และให้บริการหนังสือ ค้าง เป็นสิ่งพิเศษพิเศษ
- 3 หมายถึง เพิ่มจำนวนบุคลากรที่ทำหน้าที่ทำบัตรรายการและจัดหมู่หนังสือ
- 4 หมายถึง กำหนดผู้รับผิดชอบในการลดหรือควบคุมหนังสือค้างโดยตรง
- 5 หมายถึง ปรับปรุงขั้นตอนการปฏิบัติงานการทำบัตรรายการและจัดหมู่หนังสือ ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
- 6 หมายถึง ใช้เครื่องจักรกลในการลดหรือควบคุมหนังสือค้าง

จากตารางที่ 50 จะเห็นว่า มีห้องสมุดกลาง 15 แห่ง ที่อยู่ในระหว่างดำเนินการ ลดหรือควบคุมหนังสือค้างของห้องสมุด ห้องสมุดอีก 9 แห่ง มีโครงการที่จะดำเนินการกับ ปัญหาดังกล่าว

สำหรับวิธีการที่ห้องสมุดใช้หรือจะนำมาใช้ในการลด ควบคุม หรือแก้ปัญหาหนังสือ ค้างนั้น ห้องสมุดกลาง 17 แห่ง ใช้วิธีระคนบุคลากร เร่งทำบัตรรายการ และจัดหมู่หนังสือ ตามขั้นตอนหรือวิธีการปกติของห้องสมุด วิธีการที่นำมาใช้รองลงมาคือ การเพิ่มจำนวนบุคลากร ในงานทำบัตรรายการและจัดหมู่ (10 แห่ง) การปรับปรุงขั้นตอนและวิธีการปฏิบัติงานให้มี ประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น (7 แห่ง) และการกำหนดให้มีผู้รับผิดชอบในการแก้ปัญหาหนังสือค้าง โดยเฉพาะ (5 แห่ง) ตามลำดับ วิธีการอื่น ๆ ที่มีการนำมาใช้บ้าง ได้แก่ การใช้เครื่อง- จักรกลในการลด/ควบคุม หนังสือค้าง ห้องสมุดที่ใช้วิธีนี้คือ สำนักหอสมุด มศว.บางแสน และ สำนักบรรณสารการพัฒนา สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ การทำบัตรรายการและจัดหมู่หนังสือ อย่างง่าย ๆ และการนำหนังสือออกให้บริการเป็นกรณีพิเศษ ห้องสมุดที่ใช้วิธีนี้คือ สำนักหอ- สมุด มศว.พลศึกษา วิธีการอื่น ๆ นอกจากนี้คือ การหางานล่วงเวลาของบุคลากรประจำและ การจ้างนักศึกษา ห้องสมุดที่ใช้วิธีการนี้ คือ สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ การว่า จ้างบุคคลภายนอกมาทำบัตรรายการและจัดหมู่หนังสือเป็นการชั่วคราวนี้ บรรณารักษ์จะต้องเป็นผู้คอยตรวจสอบความถูกต้องในการปฏิบัติงานด้วย

สำหรับการใช้เครื่องจักรกลในการลด ความคม หรือแก้ปัญหาหนังสือค้ำงั้น
ห้องสมุด 2 แห่ง คือ สำนักหอสมุด มศว. บางแสน มีโครงการจะใช้บัตรรายการสำเร็จ-
รูปจาก CD-ROM (Compact Disk-Read Only Machine) และสำนักบรรณสารการ
พัฒนา สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ จะจัดทำบัญชีรายชื่อหนังสือค้ำงภาษาอังกฤษให้บริการ
แก่ผู้ใช้ โดยใช้ไมโครคอมพิวเตอร์ พร้อมกับให้บริการตัวเล่มหนังสือค้ำง โดยมีบัตรชื่อเรื่อง
ที่จัดทำขึ้นอย่างคร่าว ๆ เรียงในตู้บัตรรายการ เพื่อการสืบค้นของผู้ใช้ ส่วนหลักฐานบัตร
ในฝ่ายเทคนิคจะใช้บัตรชื่อเรื่อง จัดเรียงแยกไว้ต่างหากจากบัตรหลักฐานหนังสือทั่วไป

ส่วนวิธีการปรับปรุงขึ้นคอน และวิธีการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพนั้น ห้องสมุดที่
ใช้วิธีการนี้มีรายละเอียดในการปฏิบัติ ดังนี้

- สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ใช้วิธีปรับปรุงระบบการรับ-ส่งหนังสือเข้า
ออกจากรานวิเคราะห์ การจัดระบบการเก็บหนังสือค้ำง จัดแยกประเภของหนังสือค้ำง
เพื่อสะดวกแก่การเลือกนำมาทำบัตรรายการ และจัดหมวดหมู่ก่อนหลังและวิธีการเลือก
หนังสือมาดำเนินการก่อน จะพิจารณาหนังสือที่เป็นความต้องการ หรือ เป็นความสนใจของ
ผู้ใ้ก่อน หนังสือที่ได้รับบริจาคจะพิจารณาจัดทำเป็นลำดับหลังสุด
- สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ใช้วิธีจัดแบ่งหนังสือค้ำงให้บรรณารักษ์
ที่ทำหน้าที่ทำบัตรรายการและจัดหมู่หนังสือแต่ละคนรับผิดชอบ
- สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยรามคำแหง ใช้วิธีปรับปรุงวิธีการปฏิบัติงานให้กระต
รวดเร็วยิ่งขึ้น เช่น การใช้ตารางประทับแทนการเขียน การกำหนดวิธีการเขียนเลขหะ-
เขียนเป็นช่วง ๆ การเขียนบัตรร่างอย่างย่อ เป็นต้น
- สำนักหอสมุด มศว.บางแสน ปรับปรุงการทำงานของเจ้าหน้าที่พิมพ์ดีด และ
เจ้าหน้าที่เขียนสัน ให้ทำงานรวดเร็วยิ่งขึ้น
- สำนักหอสมุด มศว.ประสานมิตร ใช้การจัดหมวดหมู่และการลงรายการบัตร
รายการอย่างง่าย ๆ ความไปกับการควบคุมปริมาณงานของบุคลากรที่รับผิดชอบ
- สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตวังท่าพระ ใช้วิธีปรับปรุงขึ้นคอน
การปฏิบัติงานของบรรณารักษ์และเจ้าหน้าที่ใหม่ ด้วยการลดขั้นตอนการปฏิบัติที่ทำให้งานล่าช้า
และจัดสรรงานให้บุคลากรดังกล่าวได้ปฏิบัติงานในความรับผิดชอบอย่างเต็มที่ในเวลาทำงานปกติ

- สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์ ใช้วิธีลด
รายละเอียดในบัตรรายการที่มีความจำเป็นน้อย และฝึกให้เจ้าหน้าที่ห้องสมุดร่างบัตรรายการทั้ง
หนังสือที่มีรายการ CIP ที่มากับตัวเล่ม โดยบรรณารักษ์เป็นผู้ตรวจความถูกต้อง



ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 51 การลด ควบคุม หรือการแก้ปัญหาหนังสือค้างของห้องสมุดคณะ

ห้องสมุดคณะ ที่มีหนังสือค้าง	การลดหรือควบคุมหนังสือค้าง อยู่ในระหว่าง กำลัง		วิธีการลด ควบคุม หรือแก้ปัญหาหนังสือค้างที่ห้องสมุดนำมาใช้*							
	ดำเนินการ	ดำเนินการ	1	2	3	4	5	6	อื่น ๆ	
จุฬาฯ										
คณะครุ.		X	X		X				X	
คณะนิติ.	X		X							
คณะพาณิชย.		X	X							
คณะรัฐ.	X		X		X					
คณะเศรษฐ.	X			X					X	
คณะสถาปัตย.		X	X							
คณะอักษร.	X		X		X					
บ.มทิดล										
ศูนย์สารนิเทศ.	X		X						X	
คณะพยาบาล. มทิดล.		X	X							
คณะแพทย์. ศิริราช.		X							X	
คณะเภสัช.		X	X							
คณะสังคม+มนุษย.		X	X							
คณะสาธารณสุข.	X			X						
คณะสิ่งแวดล้อม.		X	X							
คณะวิทยา.		X					X			
คณะวิจัยประชากร.	X		X		X		X	X		
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ										
คณะครุ.		X				X				
คณะวิศวกรรม.	X		X							
คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม.	X		X			X	X		X	
สถาบันเทคโนโลยีลาดกระบัง										
คณะครุ.		X	X							
คณะเทคโนโลยีเกษตร.	X		X							
คณะสถาปัตย.	X		X							
รวม		11	11	17	2	4	4	2	1	4

* ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

หมายเหตุ วิธีการลด ควบคุม หรือแก้ปัญหาหนังสือค้างที่ห้องสมุดนำมาใช้

- 1 หมายถึง ระดมบุคลากร/ เร่งทำบัตรรายการและจัดหมู่หนังสือตามขั้นตอน หรือวิธีการปกติของห้องสมุด
- 2 หมายถึง ทำบัตรรายการและจัดหมู่หนังสือค้างอย่างง่าย ๆ และให้บริการ หนังสือค้าง เป็นสิ่งพิมพ์พิเศษ
- 3 หมายถึง เพิ่มจำนวนบุคลากรที่ทำหน้าที่ทำบัตรรายการและจัดหมู่หนังสือ
- 4 หมายถึง กำหนดผู้รับผิดชอบในการลดหรือควบคุมหนังสือค้างโดยตรง
- 5 หมายถึง ปรับปรุงขั้นตอนการปฏิบัติงานการทำบัตรรายการและจัดหมู่ หนังสือให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
- 6 หมายถึง ใช้เครื่องจักรกลในการลดหรือควบคุมหนังสือค้าง

จากตารางที่ 51 จะ เห็นได้ว่า ห้องสมุดคณะจำนวนกึ่งหนึ่งที่กำลังอยู่ในระหว่าง การดำเนินการลดหรือควบคุมหนังสือค้างของห้องสมุด และอีกกึ่งหนึ่งมีโครงการที่จะดำเนินการ ในการลดหรือควบคุมหนังสือค้างของห้องสมุด

สำหรับวิธีการลด ควบคุม หรือการแก้ปัญหาหนังสือค้างนั้น ห้องสมุดคณะจำนวน 17 แห่ง ใช้วิธีระดมบุคลากรเร่งทำบัตรรายการและจัดหมวดหมู่ตามขั้นตอนหรือวิธีการปกติ ของห้องสมุด ในจำนวนนี้มีห้องสมุด 4 แห่ง ที่ใช้วิธีเพิ่มจำนวนบุคลากรที่ทำหน้าที่ทำบัตร- รายการและจัดหมู่หนังสือควบคู่ไปด้วย มีห้องสมุด 4 แห่ง ที่ใช้วิธีกำหนดตัวบุคลากรให้รับผิดชอบ ในการลดหรือควบคุมหนังสือค้างโดยตรง สำหรับวิธีการปรับปรุงขั้นตอน และวิธีปฏิบัติ งานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นนั้น มีห้องสมุด 2 แห่ง ที่ใช้วิธีนี้ ได้แก่ ห้องสมุดคณะวิจยประชากร ม.มหิดล และห้องสมุดคณะ เทคโนโลยีอุตสาหกรรม สถาบัน เทคโนโลยีพระจอมเกล้า พระนครเหนือ

ในเรื่องการใช้เครื่องจักรกลในการลดหรือควบคุมหนังสือค้างนั้น มีห้องสมุดเพียง แห่งเดียว ที่มีโครงการจะนำวิธีการนี้มาใช้ คือ ห้องสมุดคณะครุศาสตร์ จุฬาฯ ด้วยการ ใช้ คอมพิวเตอร์ควบคุมทะเบียนหนังสือ และพิมพ์รายชื่อหนังสือค้างออกให้บริการแก่ผู้ใช้ได้ทันที ทั้งยังสามารถสืบค้นรายการหนังสือค้างได้ง่าย สะดวก และรวดเร็วยิ่งขึ้นด้วย

วิธีการอื่น ๆ ที่ห้องสมุดอื่น ๆ นำมาใช้ เช่น ห้องสมุดคณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาฯ ใช้วิธีกำหนดขอบเขตการจัดเก็บสิ่งพิมพ์ เช่น จัดเก็บเฉพาะสิ่งพิมพ์เฉพาะสาขาวิชา และกำหนดระยะเวลาไม่เกิน 10 ปี หนังสือที่ไม่อยู่ในเงื่อนไขนี้ จะบริจาคให้ห้องสมุดอื่น ๆ ที่ต้องการต่อไป ห้องสมุดและศูนย์สารนิเทศ มหาวิทยาลัยมหิดล ใช้วิธีทำงานทำบัตรรายการและจัดหมู่หนังสือในช่วงล่องเวลา ห้องสมุดคณะแพทยศาสตร์ ศิริราชพยาบาล ใช้วิธีแยกหนังสือค้ำที่มีอายุการค้ำนานออกต่างหาก นำมาทำบัตรรายการและจัดหมวดหมู่หลังจากที่ทำบัตรรายการและจัดหมู่หนังสือใหม่แล้ว และห้องสมุดคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ใช้วิธีมีบริการในช่วงหลังการสอบประจำภาค และในภาคฤดูร้อน เพื่อระดมทำบัตรรายการและจัดหมู่หนังสือค้ำให้หมดไป



ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 4 ปัญหาในการดำเนินงานและข้อเสนอแนะ

ตารางที่ 52 ปัญหาในการดำเนินงานเกี่ยวกับหนังสือค้าง

ปัญหา	ห้องสมุดกลาง			ห้องสมุดคณะ		
	อันดับ ที่	\bar{X}	S.D. ความ แปร	อันดับ ที่	\bar{X}	S.D. ความ แปร
1. ปัญหาบุคลากรในการดำเนินงานกับหนังสือค้าง						
1.1 บุคลากรมีจำนวนไม่เพียงพอ	1	4.45	0.78 มาก	1	4.65	0.42 มากที่สุด
1.2 บุคลากรไม่ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงานอย่างเต็มที่	14	2.56	1.22 น้อย ปาน	8	2.55	1.48 น้อย
1.3 บุคลากรปฏิบัติงานไม่ได้เต็มที่	2	3.36	1.30 กลาง	2	3.9	0.99 มาก
2. ปัญหาด้านงบประมาณในการดำเนินงานกับหนังสือค้าง						
2.1 งบประมาณไม่เพียงพอหรือไม่ต่อเนื่องกัน	6	2.93	1.34 ปาน กลาง	12	2.37	1.21 น้อย
2.2 ไม่มีงบประมาณจัดสรรให้	4	3.06	1.47 ปาน กลาง	5	2.88	1.56 ปาน กลาง
3. ปัญหาจากการบริหารงาน						
3.1 ห้องสมุดไม่มีนโยบายที่แน่นอนในการดำเนินงาน	10	2.65	1.23 ปาน กลาง	13	2.33	1.24 น้อย
3.2 มีการเสนอแนวทางการดำเนินงานแก่ผู้บริหารไม่เห็นด้วย	15	2.50	0.95 น้อย	16	2.11	1.14 น้อย
3.3 ห้องสมุดมีนโยบายในการดำเนินงานแต่ยังมิได้ถือปฏิบัติอย่างจริงจัง	7	2.88	1.32 ปาน กลาง	10	2.5	1.16 น้อย
3.4 ผู้บริหารมีทัศนคติต่อปัญหาหนังสือค้างในแง่ที่เป็นความบกพร่องในการปฏิบัติงานของบุคลากรผู้รับผิดชอบโดยตรง	8	2.80	1.16 ปาน กลาง	6	2.76	1.37 ปาน กลาง
4. ปัญหาจากความร่วมมือภายในห้องสมุด						
4.1 ไม่ได้ได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานภายในห้องสมุดที่เกี่ยวข้องเท่าที่ควร	12	2.60	1.15 ปาน กลาง	17	1.94	1.19 น้อย

ตารางที่ 52 ปัญหาในการดำเนินงานเกี่ยวกับหนังสือค้าง (ต่อ)

ปัญหา	ห้องสมุดกลาง			ห้องสมุดคณะ				
	อันดับ ที่	\bar{X}	S.D.	แปล ความ	อันดับ ที่	\bar{X}	S.D.	แปล ความ
5. ปัญหาวิธีการในการดำเนินงานเกี่ยวกับหนังสือค้าง								
5.1 ปัญหาการค้นหาตัวเล่มหนังสือค้างไม่พบ	13	2.57	1.22	ปาน กลาง	3	3.00	1.25	ปานกลาง
5.2 สาเหตุของการค้นหาหนังสือค้างไม่พบเกิดจาก								
- มีแหล่งจัดเก็บหนังสือค้างหลายแห่ง	17	2.20	1.37	น้อย	15	2.15	1.23	น้อย
- วิธีการจัดเรียงยากต่อการค้นหา	5	3.00	1.41	ปาน กลาง	3	3.00	1.21	ปานกลาง
- รายการสำหรับสืบค้นหนังสือค้างมีรายละเอียดไม่เพียงพอ	16	2.33	1.43	น้อย	4	2.90	1.32	ปานกลาง
5.3 วิธีการลดปริมาณหนังสือค้างต้องเสียค่าใช้จ่ายสูง	3	3.10	1.17	ปาน กลาง	14	2.31	0.92	น้อย
5.4 วิธีการที่นำมาใช้ไม่สามารถแก้ปัญหาหนังสือค้างได้	9	2.66	0.88	ปาน กลาง	9	2.52	1.03	น้อย
6. ปัญหาจากผู้ให้บริการ								
6.1 ผู้ใช้ไม่พึงพอใจในบริการหนังสือค้างเมื่อเปรียบเทียบกับบริการหนังสือปกติ	11	2.64	1.36	ปาน กลาง	11	2.47	1.24	น้อย
6.2 ผู้ใช้มักเร่งรัดการปฏิบัติงานของบุคลากรห้องสมุด เมื่อต้องการใช้หนังสือค้าง	9	2.66	1.16	ปาน กลาง	7	2.61	1.25	ปานกลาง

จากตารางที่ 52 จะเห็นได้ว่า ปัญหาในการดำเนินงานเกี่ยวกับหนังสือค้างของห้องสมุดกลางนั้น ระดับความสำคัญของปัญหาค้าง ๆ อยู่ในระดับปานกลางเป็นส่วนใหญ่ ปัญหาที่ห้องสมุดให้ความสำคัญในระดับมากที่สุดคือ ปัญหาบุคลากรมีจำนวนไม่เพียงพอ หรือไม่สอดคล้องกับปริมาณงาน อันมีผลทำให้การดำเนินงานกับหนังสือค้างมีอุปสรรค ปัญหาที่สำคัญในลำดับรองลงมาคือ บุคลากรปฏิบัติงานไม่ได้เต็มที่ ปัญหาที่มีความสำคัญน้อยที่สุดคือ ปัญหาในการค้นหาตัวเลขหนังสือค้างที่มีสาเหตุมาจากมีที่จัดเก็บหนังสือค้างหลายแห่ง

สำหรับห้องสมุดคณะ ปัญหาในการดำเนินงานกับหนังสือค้าง ที่อยู่ในระดับมากที่สุดคือ ปัญหาบุคลากรมีจำนวนไม่เพียงพอ และระดับปัญหาที่มีความสำคัญในระดับมากที่สุดคือ บุคลากรที่มีอยู่ปฏิบัติงานด้านการดำเนินการหนังสือค้างไม่ได้เต็มที่ สำหรับห้องสมุดคณะปัญหาค้าง ๆ ในการดำเนินงานที่นอกจากเรื่องบุคลากรแล้ว ปัญหาอื่น ๆ อยู่ในระดับน้อยถึงปานกลาง ปัญหาที่ห้องสมุดคณะเห็นว่ามีความสำคัญน้อยก็คือ ปัญหาในเรื่องการไม่ได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานภายในห้องสมุดที่เกี่ยวข้อง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ความคิด เห็นและข้อเสนอแนะต่อปัญหาหนังสือค้างและการแก้ไขปัญหาของห้องสมุดกลาง

- ห้องสมุดกลาง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย หนังสือที่ค้างอยู่ เป็นหนังสือเก่าที่ค้างดำเนินการมาจากห้องสมุดดั้งเดิม ซึ่งส่วนใหญ่เป็นหนังสือซ้ำกับหนังสือที่ดำเนินการไปแล้ว จึงไม่มีความจำเป็นเร่งด่วนที่ต้องเร่งนำออกให้บริการและปริมาณหนังสือค้างของห้องสมุด ก็มีไม่มากนัก ห้องสมุดไม่มีหนังสือใหม่ ๆ ค้างอยู่ เนื่องจากปริมาณการจัดท้าน้อย ซึ่งเป็นผลมาจากได้รับงบประมาณน้อยนั่นเอง และงบประมาณส่วนใหญ่เน้นที่การจัดซื้อหนังสือภาษาต่างประเทศที่มีราคาแพง ปริมาณหนังสือใหม่จึงมีไม่มาก อาจกล่าวได้ว่าห้องสมุดยังมิได้เผชิญหน้ากับปัญหาหนังสือค้างอย่างจริงจัง

- สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เสนอให้มีความร่วมมือกันในการจัดทำบัตรรายการโดยแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบกันระหว่างห้องสมุดมหาวิทยาลัย รวมทั้งเสนอให้มีการบันทึกรายการบัตรลงเครื่องคอมพิวเตอร์ เพื่อแก้ปัญหาคาดำบัตรรายการซ้ำซ้อนกัน และเสนอให้มีความร่วมมือกันอย่างจริงจังในการจัดทำโครงการทำบัตรรายการในระหว่างการจัดพิมพ์หนังสือ (CIP) ซึ่งจะช่วยลดหนังสือค้างของห้องสมุดลงได้

- สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยมหิดล เสนอแนะให้มีการแก้ปัญหาในเรื่องบุคลากร โดยการจัดสรรบุคลากรเพิ่มขึ้นให้ได้สัดส่วนกับปริมาณหนังสือที่จัดหาเพิ่มขึ้นทุกปี

- สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง เสนอแนะให้มีการแก้ปัญหามูลค่า โดยการเพิ่มจำนวนบุคลากรให้ได้สัดส่วนสัมพันธ์กับปริมาณหนังสือที่จัดหาเพิ่มเข้ามาเป็นจำนวนมากขึ้น ๆ ทุกปี หรือมีการจัดสรรงบประมาณในการปฏิบัติงานล่วงเวลาเพื่อกำจัดหนังสือค้างให้หมดไป

- สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตวังท่าพระ ปัญหาหนังสือค้างของห้องสมุด เกิดมาจากการเปลี่ยนระบบการจัดหมู่หนังสือจากระบบทศนิยมของคิวอี้ มาเป็นระบบห้องสมุดรัฐสภาอเมริกัน ความเห็นของผู้ตอบก็คือ ควรเลือกเปลี่ยนหมวดหมู่เฉพาะหนังสือที่ยังคงมีคุณค่า ส่วนหนังสือเก่าที่มีเล่มใหม่ทดแทนแล้ว หรือหนังสือเก่าที่ล้าสมัยแล้ว ควรจำหน่ายออก

- สำนักบรรณสารการพัฒนา สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ หนังสือค้างของห้องสมุดส่วนใหญ่เป็นหนังสือที่ห้องสมุดได้รับบริจาคมาซึ่งส่วนใหญ่เป็นหนังสือเก่า และไม่ตรงกับสาขาวิชาที่สถาบันฯ ต้องการ ปัญหาที่สำคัญคือ ห้องสมุดไม่สามารถจำหน่ายหนังสือเหล่านี้ ออกได้ เนื่องจากผู้บริจาคมักมาตามหาหนังสือที่ตนบริจาคไว้ ห้องสมุดจึงยังต้องเก็บหนังสือเหล่านั้นไว้เป็นหนังสือค้างของห้องสมุด

ความคิด เห็นและข้อ เสนอแนะต่อปัญหาหนังสือค้างและการแก้ไขป้ดหาของห้องสมุดคณะ

- ห้องสมุดคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย หนังสือค้างของห้องสมุดส่วนใหญ่เป็นหนังสือที่ไม่ตรงกับหลักสูตรการเรียนการสอน เป็นหนังสือที่มีผู้บริจาคให้ หรือเป็นสิ่งพิมพ์รัฐบาล หนังสือเหล่านี้ห้องสมุดให้ความสำคัญน้อยกว่าหนังสือตำราที่สั่งซื้อเข้ามา และแต่เดิมมาห้องสมุดลงทะเบียนหนังสือที่เข้ามาทุกเล่ม จึงทำให้เกิดหนังสือค้างสะสมมากขึ้น และไม่สามารถทำบัตรรายการและจัดหมู่ได้ทัน ในปัจจุบันห้องสมุดใช้วิธีคัด เลือกลงทะเบียนเฉพาะหนังสือที่ใช้ในการเรียนการสอนตามหลักสูตรเท่านั้น หนังสือที่ไม่ตรงกับหลักสูตรการเรียนการสอนจะไม่ลงทะเบียนและจำหน่ายออกไปให้ห้องสมุดอื่น ๆ วิธีการนี้ช่วยลดหนังสือค้างของห้องสมุดได้

- ห้องสมุดคณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ห้องสมุดมีบรรณารักษ์เพียงคนเดียว และบรรณารักษ์ต้องทำงานเกือบทุกอย่างในห้องสมุด ทำให้ไม่สามารถทำบัตรรายการและจัดหมู่หนังสือได้ทัน ปริมาณหนังสือค้างของห้องสมุดจึงเพิ่มมากขึ้นในช่วงต้นปีงบประมาณ เนื่องจากมีการจัดหาหนังสือใหม่และได้รับหนังสือบริจาคมาก

- ห้องสมุดคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาฯ ปัญหาหนังสือค้างเกิดจากบุคลากรปฏิบัติงานมีไม่เพียงพอ และบุคลากรในหน้าที่ดังกล่าวต้องปฏิบัติงานด้านอื่น ๆ ด้วย

- ห้องสมุดคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและวิทยาศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า วิทยาเขตเจ้าคุณทหาร เสนอว่า ห้องสมุดต่าง ๆ น่าจะมีการประสานกับมหาวิทยาลัยที่เปิดสอนวิชาบรรณารักษศาสตร์ ในการจัดให้นักศึกษาในสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์ ฝึกงานโดยนำหนังสือค้างดำเนินการมา เป็นแบบฝึกหัดจัดทำบัตรรายการและจัดหมู่ตามหลักการของแต่ละห้องสมุด โดยต้องมีผู้ตรวจสอบอีกครึ่งหนึ่ง ซึ่งจะ เป็นประโยชน์ต่อนักศึกษาเอง และกับห้องสมุดที่มีหนังสือค้าง

- ห้องสมุดวิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยี พระนครเหนือ เสนอให้มีการจัดสรรบุคลากรให้เพียงพอกับปริมาณงาน และเสนอให้บรรณารักษ์เข้าร่วมเป็นกรรมการบริหารห้องสมุดด้วย เพราะบรรณารักษ์เป็นผู้ทราบปัญหาของห้องสมุดอย่างแท้จริง และผู้บริหารส่วนใหญ่ไม่ค่อยเห็นความสำคัญ และไม่เข้าใจรายละเอียดในการปฏิบัติงาน รวมทั้งปัญหาของห้องสมุด อันเป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงานของห้องสมุด

- ห้องสมุดคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและวิทยาศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยี พระนครเหนือ ห้องสมุดมีบรรณารักษ์เพียงคนเดียว และบรรณารักษ์ต้องทำงานทุกอย่างในห้องสมุด วิธีการดำเนินการกับหนังสือค้าง ใช้วิธีเลือกทำบัตรรายการและจัดหมู่หนังสือใหม่ หนังสือที่มีผู้ใ้มาใช้มาก และเฉพาะสิ่งพิมพ์รัฐบาลที่จัดพิมพ์ใหม่ ๆ ก่อน. ส่วนหนังสือเก่าจะพิจารณาจัดทำภายหลังหรือจำหน่ายออกแล้วแต่กรณี

- ห้องสมุดคณะสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยมหิดล เสนอให้มีการจัดทำรายชื่อหนังสือค้างออกให้บริการพร้อมตัว เล่มหนังสือค้างเป็นสิ่งพิมพ์พิเศษ

- ห้องสมุดคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาฯ มีความเห็นว่า เวลา ความรับผิดชอบ และความร่วมมือของบรรณารักษ์แต่ละคนมีความสำคัญมากต่อการลดหรือ แก้ไขหาหนังสือค้างให้หมดไป

- ห้องสมุดคณะอักษรศาสตร์ จุฬาฯ เสนอให้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการเฉพาะกิจ ในการพิจารณาปรับบริจาคนและคัดเลือกหนังสือเพื่อจำหน่ายออก โดยกรรมการต้องเป็นผู้มีความรอบรู้เกี่ยวกับ เนื้อหาหนังสือด้วย

- ห้องสมุดคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล หนังสือค้างของห้องสมุดส่วนใหญ่เป็นหนังสือที่ได้รับบริจาคมมา ซึ่งเป็นหนังสือที่ไม่ตรงตามสาขาวิชาที่ห้องสมุดให้บริการ และเป็นประเภทที่ไม่มีความต้องการใช้เร่งด่วน โดยปกติห้องสมุดจะเร่งทำบัตรรายการและจัดหมู่หนังสือที่ซื้อด้วยเงินงบประมาณและหนังสือบริจาคมที่ตรงกับสาขาวิชาที่ห้องสมุดให้บริการก่อน ห้องสมุดมีนโยบายในการสำรวจหนังสือค้าง ประมาณปีละ 1 ครั้ง เพื่อจำหน่ายหนังสือค้างที่ล้าสมัย หรือมีประโยชน์น้อยออกให้ห้องสมุดอื่นต่อไป และคัดเลือกหนังสือที่เป็นประโยชน์ต่อผู้ใช้มาเร่งทำบัตรรายการและจัดหมู่ให้ต่อไป

- ห้องสมุดคณะเภสัช มหาวิทยาลัยมหิดล เสนอให้มีการเพิ่มบุคลากรที่เป็นบรรณารักษ์ให้เพียงพอกับปริมาณงานที่เพิ่มขึ้น